

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

รายงาน

การประเมินผลการดำเนินงาน/โครงการ
ภายใต้แผนบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปี 2561

งานประเมินผลการดำเนินงานโครงการ
ตามแผนบูรณาการ ปี 2562

สารบัญ

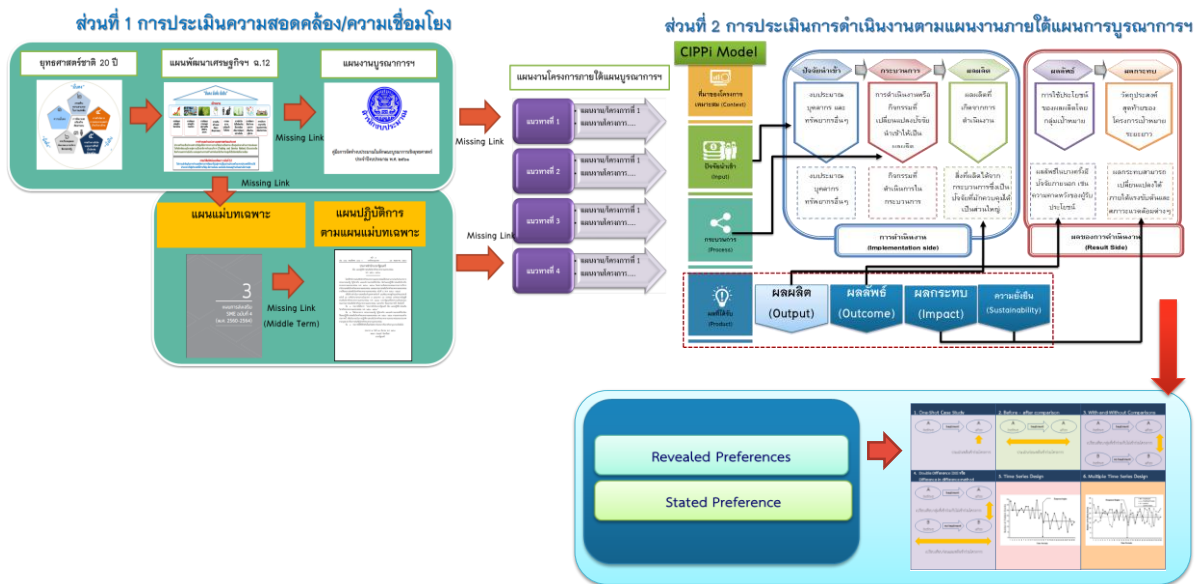
	หน้า
รายงานสรุปผู้บริหาร (Executive Summary).....	(1)
รายงานการประเมินผลการดำเนินงาน/โครงการภายใต้แผนบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ปี 2561.....	1
❖ บทบาทและความสำเร็จของแผนบูรณาการฯ ปี 2561 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ.....	3
❖ สรุปผลการประเมินความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบของแผนบูรณาการฯ ปี 2561 ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ.....	12
❖ ผลการประเมินแผนงานบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561.....	17
▪ ผลการประเมินแผนงานโครงการโดยภาพรวม.....	17
▪ ผลการประเมินแผนงานโครงการรายแนวทาง.....	24
▪ ผลการประเมิน GDP จากผลกระทบของแผน.....	85
❖ ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนการส่งเสริม SME ในระยะต่อไป.....	89

รายงานสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

รายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน/โครงการภายใต้แผนบูรณาการ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561

การติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการส่งเสริม SME (Post-Evaluation) ภายใต้งบประมาณบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561 และประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนบูรณาการฯ ของหน่วยงานต่างๆ ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุง วางกลไกการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ SME และเศรษฐกิจของประเทศ

โดยในการประเมินผล ที่ปรึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการประเมินผล

ส่วนที่ 1 การประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรอบแผน

การประเมินความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยงของการถ่ายทอดจากแผน/นโยบายระดับประเทศ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เชื่อมไปสู่แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2560-2564 รวมทั้งกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปี 2561-2562 จนถึงในระดับโครงการ โดยประเด็นการพิจารณา อาทิ มีแผนงาน/โครงการที่รองรับครบทุกยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ หรือไม่ หรือมีการเกิด Missing Link ที่ไม่มีแผนงาน/โครงการรองรับในบางกลยุทธ์ ซึ่งส่งผลให้กลยุทธ์ดังกล่าวไม่มีการขับเคลื่อน

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการกำหนดตัวชี้วัดในระดับยุทธศาสตร์ กิจกรรมแผนงานโครงการหรือการดำเนินการที่แท้จริง ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายและแผนหรือไม่ การถ่ายทอดตัวชี้วัดลงจนถึงระดับโครงการ/ผลผลิต (KPIs Alignment) รวมทั้งความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ (Budget Allocation) การทำงานในรูปแบบบูรณาการที่จะสนับสนุนเป้าหมายของประเทศ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 การติดตามประเมินผลแผนและโครงการ

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการฯ ปี 2561 ที่ปรึกษาได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model) และวัดความสำเร็จตาม Results Chain หรือพิจารณาความเชื่อมโยงของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลที่ได้รับ อย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามทฤษฎีเชิงระบบ (Systematic Approach) ซึ่งการประเมินผลโครงการปี 2561 เป็นการประเมินเพื่อสะท้อนผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน โดยจะมีการวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม และความคุ้มค่าของการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

โดยการประเมินผลที่ปรึกษาจะมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ เช่น เอกสารรายงานต่างๆ ผลการติดตามประเมินของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ มีการลงพื้นที่ไปยังหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการทั้งหมด ในการติดตามประเมินผลเพื่อสำรวจและจัดเก็บข้อมูล ที่ปรึกษาได้ลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์โครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการฯ ปี 2561 จำนวน 40 โครงการหลัก/62 โครงการย่อย รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ณ สถานประกอบการ และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ซึ่งหลังจากการสำรวจจัดเก็บข้อมูลแล้วที่ปรึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินผล โดยสามารถสรุปผลการประเมิน ได้ดังนี้

❖ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการส่งเสริม SME (Post-Evaluation) ภายใต้งบประมาณบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561

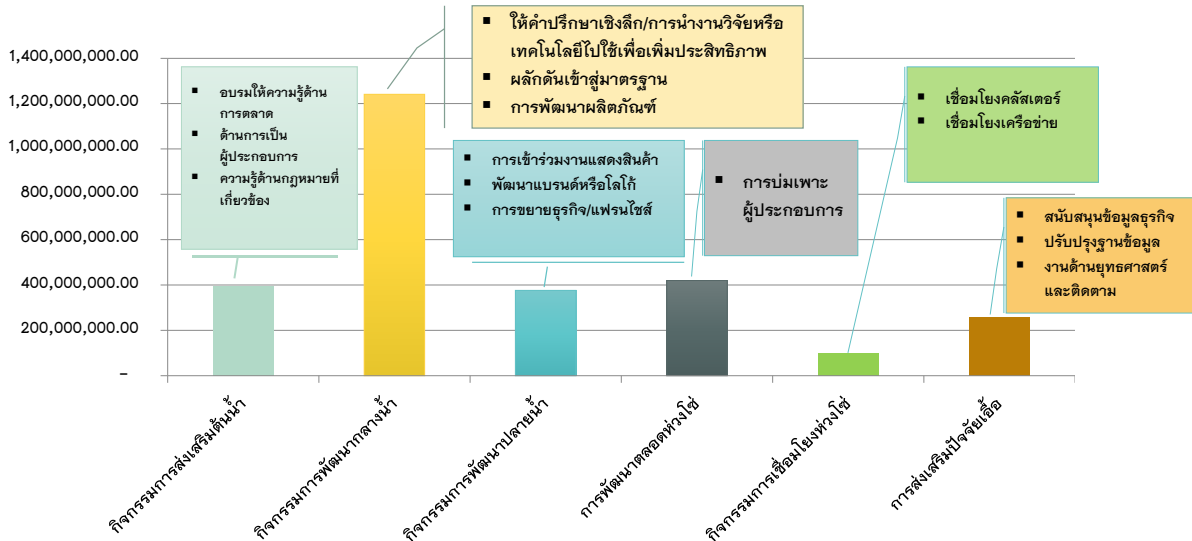
แผนบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น โดยจัดให้มีการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมในแต่ละระดับ การเติบโตทางธุรกิจ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ให้สามารถพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ สู่อุปกรณ์ธุรกิจได้จริง และเริ่มต้นธุรกิจได้อย่างเข้มแข็ง พัฒนา SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้ได้รับการปรับปรุงประสิทธิภาพธุรกิจ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ในรูปแบบคลัสเตอร์ รวมทั้งยกระดับ SME กลุ่มที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันระดับสากล มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการประกอบธุรกิจมากขึ้น ได้รับโอกาสในการเข้าสู่ ตลาดสากล ตลอดจนพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่สนับสนุนส่งเสริม SME มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้ SME เป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศให้ได้ โดยแผนบูรณาการฯ มีเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) มีความรู้และทักษะใน

การประกอบธุรกิจ สามารถสร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีมูลค่าสูง และแข่งขันได้ทั้งตลาดในประเทศและตลาดโลก โดยสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของ SME ได้ไม่น้อยกว่า 90,000 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อจะบรรลุเป้าหมายสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศให้สูงขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 ภายในปี พ.ศ. 2564 ตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ปีงบประมาณ 2561 มีหน่วยงานร่วมทั้งสิ้น 9 กระทรวง 1 รัฐวิสาหกิจ และ 1 กองทุน (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) รวมทั้งสิ้น 25 หน่วยงาน วงเงินงบประมาณ รวม 3,810,413,400 บาท โดยการผลักดันขับเคลื่อนแผนบูรณาการฯ แบ่งแนวทางออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

1. สร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)
2. ส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้นและให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)
3. ส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น
4. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) โดยจากข้อมูลพบว่าการจัดสรรงบประมาณในแต่ละแนวทาง ดังนี้

ผลการประเมินส่วนที่ 1 สรุปผลการประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรอบแผน

จากการติดตามประเมินผลพบว่าแผนงานโครงการที่ดำเนินการตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์เป้าหมายประเทศ แต่พบว่ากิจกรรมด้านการส่งเสริมขยายการลงทุนไปยังต่างประเทศหรือการขยายต่อยอดธุรกิจยังเป็นกิจกรรมโครงการที่ยังเป็น Miss Link โดยปี 2561 แม้จะมีหน่วยงานที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาผู้ประกอบการในการขยายการค้าดำเนินธุรกิจสู่ต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ แต่ก็พบว่าการดำเนินการยังไม่สามารถผลักดันให้ผู้ประกอบการขยายไปสู่ต่างประเทศได้ เนื่องจากแผนงานกิจกรรมที่จะพาผู้ประกอบการไปยังต่างประเทศมีการยกเลิก เป็นเพียงการให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดต่างประเทศเท่านั้น

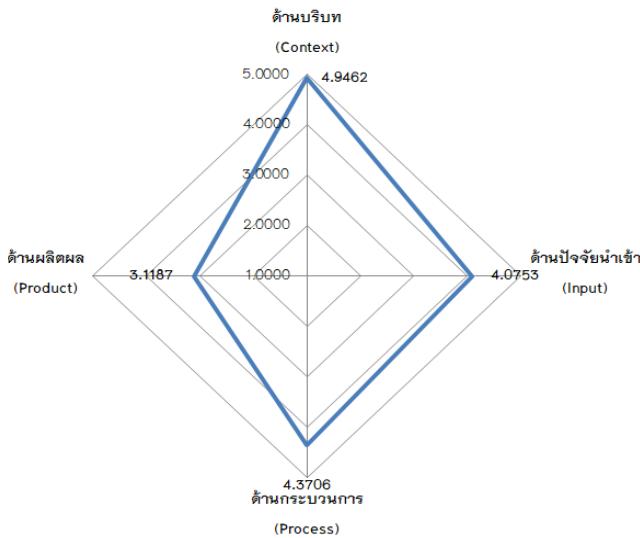

แผนภาพที่ 2 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณไปยังแต่ละส่วนของห่วงโซ่

โดยงบประมาณที่นำไปใช้ในการดำเนินการส่วนใหญ่นำไปใช้ในการส่งเสริมกิจกรรมในระดับกลางน้ำในการส่งเสริมพัฒนาการนำเทคโนโลยีหรืองานวิจัยมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และการสนับสนุนการเข้าสู่มาตรฐาน ในขณะที่การเชื่อมโยงห่วงโซ่ในลักษณะเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ประเทศ โดยเฉพาะการเชื่อมโยง SME กับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ยังเป็นประเด็นที่ยังดำเนินการน้อย และจากการติดตามประเมินหน่วยงานที่ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเอง ที่ปรึกษามีข้อสังเกตว่าบางหน่วยงานขาดความเข้าใจในการขับเคลื่อนคลัสเตอร์ เนื่องจากกิจกรรมที่ดำเนินการยังคงเป็นการจัดอบรมให้ความรู้พัฒนาวิสาหกิจหรือผู้ประกอบการไม่ได้มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสมาชิกคลัสเตอร์ร่วมกันในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังพบว่าการส่งเสริมแบบคลัสเตอร์หรือเครือข่าย เน้นการพัฒนาสิ่งใหม่ในคลัสเตอร์มากกว่าการแก้ปัญหาหรือสร้างความเข้มแข็งร่วมกัน โดยพบว่าบางคลัสเตอร์ไม่ควรร่วมกันพัฒนาหรือทำอะไรใหม่ แต่สิ่งสำคัญคือการเชื่อมโยงในแนวคิดของห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรม ในขณะที่การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ร่วมกัน ต้องมีแกนกลางในการบริหารจัดการ เช่น การร่วมออกแบบพัฒนาสินค้าใหม่ร่วมกัน แต่เมื่อสินค้าใหม่ไปต่อในตลาดได้แต่คลัสเตอร์ไม่ได้มีแกนกลางและวางระบบในการบริหารจัดการธุรกิจของคลัสเตอร์ ยังแยกกันดูแลตามส่วน ส่งผลให้ไม่สามารถขับเคลื่อนไปต่อได้ ดังนั้น ในการจัดสรรงบประมาณในระยะต่อไป ควรขยายการส่งเสริมการพัฒนาในรูปแบบการเชื่อมโยงหรือบูรณาการส่งต่อกันในลักษณะคลัสเตอร์หรือเครือข่ายภายใต้ห่วงโซ่มากขึ้น เนื่องจากการดำเนินการส่งเสริมในลักษณะดังกล่าว หากหน่วยงานดำเนินการด้วยความเข้าใจ จะต้องมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ มีเป้าหมายที่จะผลักดันร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมและมีระยะเวลาสิ้นสุดซึ่งเหมาะสมที่จะอยู่ภายใต้แผนบูรณาการฯ เป็นอย่างยิ่ง

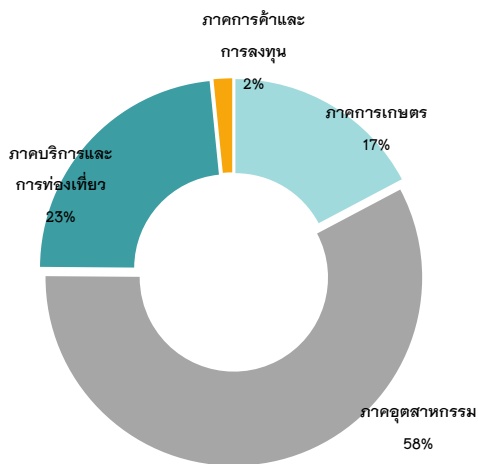
ผลการประเมินส่วนที่ 2 การติดตามประเมินผลแผนและโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการปี 2561 มีผลคะแนนในภาพรวมในระดับที่ดีที่ระดับคะแนน 4.3525 โดยมีผลคะแนนแต่ละด้านดังนี้

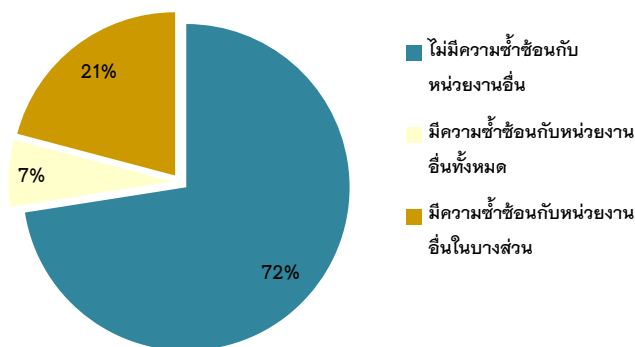

องค์ประกอบ การประเมินผล	ค่าน้ำหนัก	คะแนนเฉลี่ย	ผลการประเมิน
ด้านบริบทโครงการ (Context)	0.20	4.9536	ดีมาก
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	0.10	4.0928	ดี
ด้านกระบวนการ (Process)	0.30	4.3702	ดี
ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	0.40	4.1036	ดี

แผนภาพที่ 3 คะแนนการประเมินโครงการ ปี 2561

แผนภาพที่ 4 สัดส่วนของประเภทธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนา

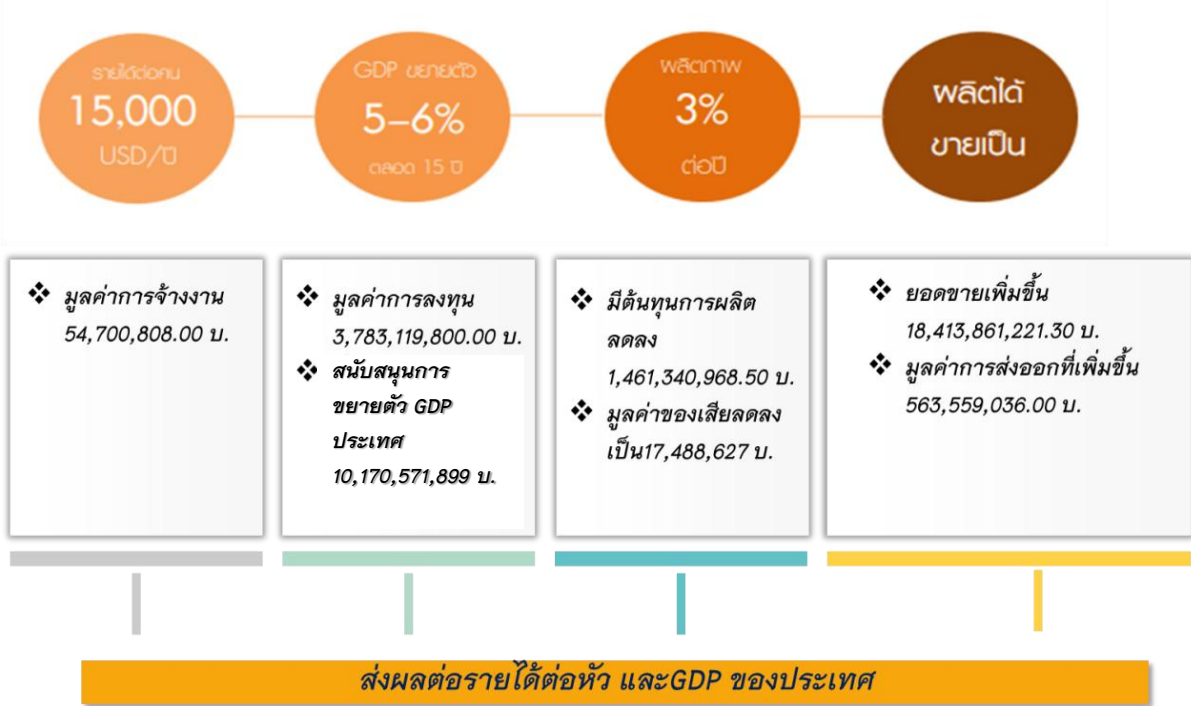
แผนภาพที่ 5 สัดส่วนลักษณะโครงการที่มีความเข้าชื้อน

จากผลคะแนนการประเมินจะเห็นว่าโครงการโดยภาพรวมจะเป็นโครงการที่มีบริบทโครงการที่เหมาะสม กล่าวคือมีเหตุผลและความจำเป็นที่เหมาะสม มีวัตถุประสงค์โครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ประเทศ โดยมีธุรกิจที่ได้รับการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมสูงที่สุดร้อยละ 58 โดยสูงสุดในสาขาอาหาร สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม ยาและสมุนไพร รองลงมาเป็นภาคบริการธุรกิจสารสนเทศ ร้อยละ 23

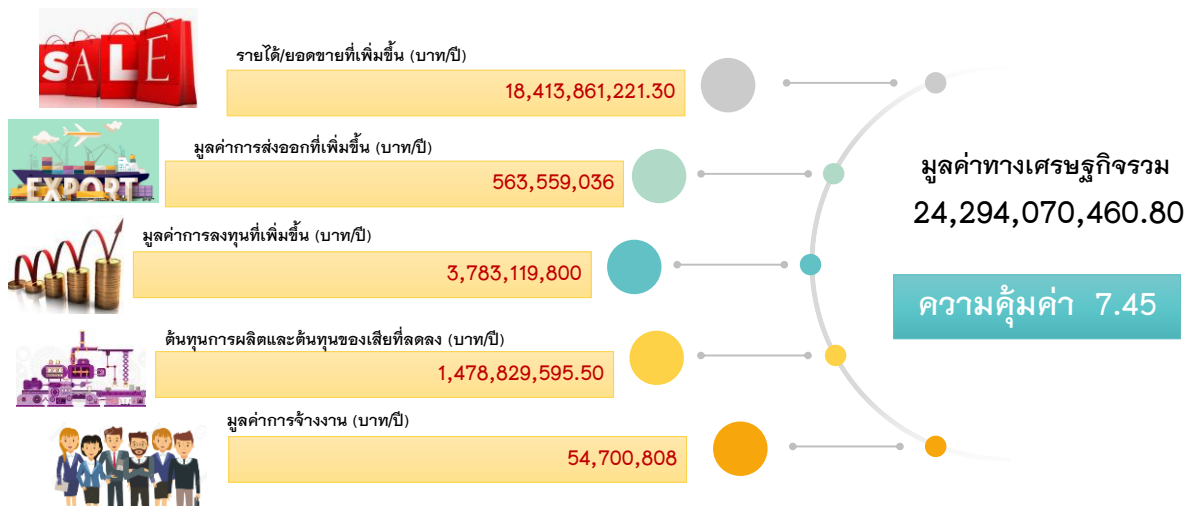
แม้ทุกหน่วยงานจะมุ่งเป้าหมายการส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการเช่นเดียวกัน แต่จากการประเมินผลพบว่าบางหน่วยงานขยายภารกิจไปดำเนินการนอกเหนือจากภารกิจหลักของตนเองทำให้เกิดความเข้าชื้อน โดยกิจกรรมที่จะมีความเข้าชื้อน เช่น การอบรมด้านการตลาดออนไลน์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

และจากการประเมินผลพบว่าบางหน่วยงานควรมุ่งเน้นเฉพาะเจาะจงในบางกลุ่มเป้าหมาย หรือบางกระบวนการที่เป็นภารกิจ ไม่ควรไปดำเนินการเปิดกว้างโดยทั่วไป หรือดำเนินการในทุกเรื่องเช่น มีภารกิจด้านการตลาด ก็ควรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านดังกล่าว ไม่ควรไปดำเนินการทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังมีหน่วยงานหลายหน่วยที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว หรือโครงการที่เป็นลักษณะที่ส่งที่ปรึกษาเข้าไปให้คำปรึกษาเชิงลึกที่เป็นการปรับปรุงกระบวนการผลิต ทั้งที่หน่วยงานควรมุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีหรือการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น สำหรับด้านปัจจัยนำเข้า จากการติดตามประเมินแผนงานโครงการพบว่าประมาณ หรือเครื่องมือวัสดุในการประเมินผล มีการสัมภาษณ์ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า หน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการพบว่าส่วนใหญ่บุคลากรมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะบริหารโครงการจะมีเพียงโครงการร้อยละ 5 ที่มีบุคลากรที่ความรู้ความสามารถไม่เพียงพอและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ ในขณะที่ด้านกระบวนการ ซึ่งครอบคลุมทั้งประสิทธิภาพการดำเนินการ การเบิกจ่ายงบประมาณ กลไกการบูรณาการที่เหมาะสมกับโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีส่วนใหญ่ดำเนินการได้ตามแผนงานที่วางไว้ร้อยละ 96 โดยหน่วยงานมีการเข้าไปดำเนินการในเวลาที่ยังไม่เหมาะสมกับเวลาในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา ซึ่งมีโครงการที่เริ่มดำเนินการภายในไตรมาส 2 ร้อยละ 35 และพบว่าหน่วยงานเริ่มดำเนินการล่าช้าส่งผลให้เวลาที่เหลือในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาน้อยเกินไปคิดเป็นร้อยละ 60 สำหรับประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณพบว่าแนวทางที่ 3 มีการใช้จ่ายงบประมาณได้ทันภายในปีงบประมาณที่ค่อนข้างสูง ในขณะที่แนวทางที่ 4 มีสัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณน้อยกว่าแนวทางอื่นๆ

จากผลการดำเนินงานพบว่าโครงการก่อให้เกิดความสำเร็จด้านผลิตผลในระดับดี โดยพบว่าแผนงานโครงการส่วนใหญ่สามารถนำส่งผลสัมฤทธิ์หรือผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ แต่ไม่มีการจัดเก็บและติดตามข้อมูลที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามจากการติดตามประเมินผลยังพบว่าโครงการส่วนใหญ่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการเกิดได้เพียงระยะเวลาอันสั้น คือ 3 เดือน - 1 ปี โดยจากการติดตามประเมินผล ตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2561 สามารถสรุปเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของประเทศ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560-2564 โดยจากการประเมินมีผลสำเร็จในการส่งเสริม SME ที่เกิดขึ้นบางส่วน ดังนี้

นอกจากนี้ยังเกิดผลผลิตและผลลัพธ์ที่สำคัญในระดับยุทธศาสตร์ เช่น เกิดแบรนด์ใหม่ 260 แบรินด์ จำนวนคู่ธุรกิจเกิดขึ้น 2,937 คู่ มีจำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาด 45,156 รายการ ผู้ประกอบการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา 113 รายการ ผู้ประกอบการมีการปรับปรุงเครื่องจักรจำนวน 1,048 เครื่อง ผู้ประกอบการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักรแล้ว 13 ราย จำนวน 29 เครื่อง และมีธุรกิจเข้าสู่ระบบ/จ่ายภาษีเพิ่มขึ้น 2,421 ราย กล่าวโดยสรุปแผนบูรณาการฯ ปี 2561 สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจภายใน 1 ปีได้รวม 24,294,070,460.80 บาท คิดเป็นความคุ้มค่า 7.45 เท่าของงบประมาณที่ใช้ไป

ประเด็นการพิจารณา	แนวทางการดำเนินงาน			
	แนวทางที่ 1	แนวทางที่ 2	แนวทางที่ 3	แนวทางที่ 4
งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร (บาท)	1,145,627,000	1,067,128,500	1,062,461,843	264,664,000
จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา (คน)	117,824	149,926	20,415	19,582
รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น (บาท/ปี)	6,435,634,610.02	7,132,087,883.53	4,605,135,284.97	4,500,000
รายได้/ยอดขายที่คาดว่าจะเกิด (อยู่ระหว่างการเจรจาการค้า/การพัฒนามาตรฐาน)	-	-	236,503,442.78	-
มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น (บาท/ปี)	-	155,610,000	407,949,036	-
มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น (บาท/ปี)	546,467,500	179,652,300	3,057,000,000	-
ต้นทุนการผลิตที่ลดลง (บาท/ปี)	5,007,500	1,363,516,024.55	92,817,443.95	-
ต้นทุนของเสียที่ลดลง (บาท/ปี)	-	-	17,488,627	-
มูลค่าการจ้างงาน (บาท/ปี)	21,421,000	33,279,808	33,279,808	-
มูลค่าเศรษฐกิจ (บาท)	7,008,530,610.02	8,864,146,016.08	8,179,559,659.97	4,500,000

และมูลค่าทางเศรษฐกิจจากผลกระทบการดำเนินงานดังกล่าว สามารถผลักดันการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10,170,571,899 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.0623 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2561

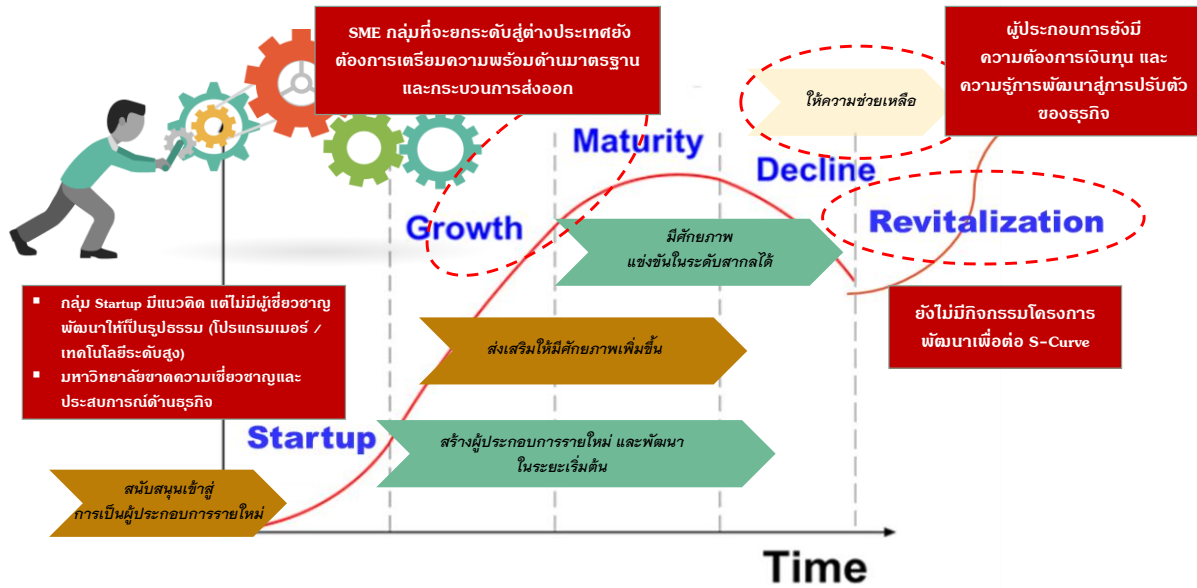
รายการข้อมูล	ปี 2561
GDP ประเทศไทย (ล้านบาท)	16,318,033
GDP SME (ล้านบาท)	6,984,118
GDP SME (เฉพาะที่ได้รับการส่งเสริมจากแผนบูรณาการฯ) (ล้านบาท)	10,170
คิดเป็นร้อยละของ GDP SME ทั้งหมด	0.15
คิดเป็นร้อยละของ GDP ประเทศ	0.06233

โดยเมื่อพิจารณาสัดส่วน GDP เกิดจากผลกระทบแต่ละส่วน และเกิดจากการส่งเสริมพัฒนา
รายแนวทาง ดังนี้

รายการ	GDP จากรายการต่างๆ
กำไรจากรายได้ที่เพิ่มขึ้น	1,549,779,172
กำไรจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น	76,160,608
กำไรจากต้นทุนการผลิตที่ลดลง	1,835,308,086
กำไรจากต้นทุนของเสียที่ลดลง	22,430,762
มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น	6,617,829,331
มูลค่าการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น	69,063,939
รวม	10,170,571,899

แนวทางต่างๆ	GDP กลุ่มต่างๆ
Startup	1,784,039,140
Regular & Turnaround	2,749,920,489
แนวทางที่ 3 Strong	5,636,612,270
แนวทางที่ 4 Ecosystem	-
รวม	10,170,571,899

จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ ในปี 2561 เพื่อพิจารณาการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการพบว่าสามารถสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ให้เกิดขึ้นร้อยละ 3 ส่วนที่ยังไม่สามารถเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ได้เนื่องจากผู้ที่เข้ามาร่วมกิจกรรมโครงการบางส่วนมีแค่ความสนใจ แต่ยังมีข้อจำกัดในหลายด้านทั้งด้านเงินทุน ด้านความพร้อมและศักยภาพในการตลาดโดยเฉพาะปัจจุบันมีการแข่งขันสูง และพบว่าผู้ประกอบการรายใหม่ที่สามารถพัฒนาต่อยอดไปต่อได้ส่วนใหญ่มีพื้นฐานของการทำธุรกิจจากครอบครัวมาก่อนและมีเงินสำรองในการลงทุน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่ม Startup ยังมีข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ การขาดผู้เชี่ยวชาญพัฒนาต่อให้เป็นรูปธรรม ทั้งโปรแกรมเมอร์และเทคโนโลยีระดับสูง หรือหลายครั้งที่แนวคิดนั้น ไม่สามารถสร้างความแตกต่างหรือน่าสนใจจากผู้ซื้อหรือผู้ใช้ได้ จึงไม่สามารถพัฒนาต่อให้ประสบความสำเร็จได้ ตลอดจนมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์บ่มเพาะหรือพัฒนาเตรียมความพร้อมสร้างผู้ประกอบการใหม่ก็ยังขาดความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านธุรกิจไม่สามารถให้คำแนะนำไปใช้ได้จริงในทางธุรกิจ สำหรับการผลักดันให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้ามาสู่ระบบแล้วเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 22 ทั้งจากการสร้างความสามารถในการแข่งขันขยายตลาดให้เติบโตได้เพิ่มขึ้น การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพสร้างความเป็นมืออาชีพต่างๆ สำหรับกลุ่มที่กำลังเข้าสู่การยกระดับศักยภาพสู่ระดับสากล สามารถผลักดันสู่ระดับสากลได้เพียงร้อยละ 2 เนื่องจากผู้ประกอบการยังขาดความพร้อมทั้งด้านความรู้ ยังต้องการการสนับสนุนด้านการเตรียมความพร้อมด้านมาตรฐานและกระบวนการส่งออก และสำหรับกลุ่ม Decline หรือ Turnaround ยังเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือพัฒนาเช่นเดียวกับกลุ่มผู้ประกอบการทั่วไปที่ต้องการส่งเสริมให้เกิดศักยภาพเพิ่มขึ้น และมีการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการยังมีความต้องการเงินทุน และความรู้การพัฒนาสู่การปรับตัวของธุรกิจนอกจากนั้น ในกลุ่มธุรกิจที่อิมตัวและต้องการต่อยอดธุรกิจพบว่ายังไม่มีแผนงานโครงการรองรับการพัฒนา

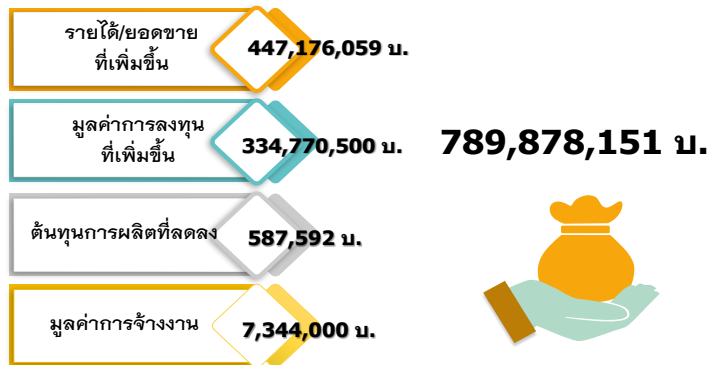
สรุปข้อสังเกตที่พบจากการประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม

- การกำหนดตัวชี้วัดเป้าหมายในระดับภาพรวมแผนบูรณาการฯ ปี 2561 เป็นการกำหนดประเด็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของ SME ได้ไม่น้อยกว่า 90,000 ล้านบาท ในขณะที่เป้าหมายแผนบูรณาการรายแนวทางการกำหนดจากผู้ได้รับการพัฒนา ดังนั้น การถ่ายทอดจากเป้าหมายมาสู่ระดับแนวทางและการถ่ายทอดไปสู่ระดับแผนงานโครงการจึงเกิด Missing Link กล่าวคือการขับเคลื่อนแผนงานโครงการ เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้เป้าหมายรายแนวทางแต่ไม่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ดังนั้น สสว. ควรต้องปรับกรอบแนวทางในการเสนอแผนงานโครงการของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้แต่ละโครงการรับมือเป้าหมายที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจที่จะสนับสนุนเป้าหมายภาพรวม
- หลายโครงการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ มีการกำหนดวัตถุประสงค์แนวทางที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ประเทศ แต่จากการติดตามประเมินพบว่าผู้รับผิดชอบโครงการยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมให้กับผู้พิจารณางบประมาณโครงการได้ และเมื่อโครงการถูกปรับลดงบประมาณ ไม่มีการทบทวนขอบเขตการดำเนินการให้เหมาะสม ส่งผลให้การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- หน่วยงานส่วนกลางขาดการสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติส่งผลให้การผลักดันอาจสำเร็จในผลผลิตเชิงปริมาณ แต่คาดว่าคุณภาพและผลสัมฤทธิ์จะไม่เกิดตามเป้าหมาย
- ภาครัฐควรพัฒนาศูนย์บ่มเพาะให้เป็นการส่งเสริมในรูปแบบ Startup อย่างแท้จริงเป็นจุดบริการเดียวที่ผู้ประกอบการสามารถขอรับคำปรึกษา หรือขอพี่เลี้ยง เป็นศูนย์กลางของศูนย์ข้อมูลต่างๆ
- แต่ละหน่วยงานต้องมีความชัดเจนและสอดคล้องตรงกันต่อนิยามของ SME และ Stage การพัฒนา เพื่อให้ผู้ประกอบการจะเข้ารับการสนับสนุนได้ตรงกับเป้าหมาย
- ปัจจัยเอื้อในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน/นักลงทุนของกลุ่ม Startup ยังไม่เอื้ออำนวย เพราะสถาบันการเงินยังพิจารณาสินเชื่อแบบเดิม คือการพิจารณา Performance ของผู้กู้เป็นหลัก และสถาบันการเงินยังคงต้องปฏิบัติภายใต้การกำกับควบคุมโดย ธปท. ดังนั้นการส่งเสริมกระบวนการเชื่อมโยงระหว่าง Startup และนักลงทุนเป็นเรื่องสำคัญ

❖ ความสำเร็จและข้อสังเกตจากการส่งเสริมพัฒนาในห่วงโซ่อุปทาน

โดยเมื่อพิจารณาห่วงโซ่อุปทานผู้ประกอบการ พบว่าการส่งเสริมสนับสนุนในแต่ละช่วง มีประเด็นข้อสังเกต ดังนี้

ต้นน้ำ : รูปแบบการดำเนินการประกอบด้วย การพัฒนาให้ความรู้กับผู้ประกอบการ ลูกจ้าง เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการ การบ่มเพาะผู้ประกอบการ โดยมีผู้ได้รับการพัฒนา ในระดับต้นน้ำ 117,633 ราย การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยการเชื่อมโยงกลุ่ม Startup ให้ได้พบกับ นักลงทุน เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น 789,878,151 บาท โดยการส่งเสริมพัฒนาในระดับต้นน้ำที่หน่วยงาน

ดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ กิจกรรมการอบรม โดยในปี 2561 โดยหัวข้อที่มีการอบรมให้ความรู้สูงสุด ได้แก่ การอบรมเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้านการตลาด ทั้งนี้จากการประเมินผลพบว่ากิจกรรมที่เป็นลักษณะการอบรม พบว่าผู้ประกอบการร้อยละ 3 ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้เลย เนื่องจาก

ไม่ได้เป็นผู้สนใจและมีความต้องการต่อหัวข้อการให้ความรู้อย่างแท้จริง ในขณะที่ร้อยละ 77 สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้บางส่วน และจะมีร้อยละ 10 ที่เอาความรู้ไปใช้ ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อสร้างคุณค่าหรือมูลค่าต่อธุรกิจ สำหรับกิจกรรมการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการให้ความเห็นว่ามีแผนบูรณาการฯ จะไม่ได้มีกิจกรรมโครงการที่สนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ แต่รัฐควรส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เช่น การผลักดันนโยบายการส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน หรือการสร้างช่องทางให้นักลงทุนกับผู้ประกอบการ Startup ได้พบกัน รวมทั้งหลายธุรกิจที่อาจมีผลกระทบกับประเทศ รัฐอาจต้องเข้ามามีส่วนร่วมหรือประกันความเสี่ยงด้วย ข้อสังเกตที่พบและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง ได้แก่

- การพัฒนาให้ความรู้ในเชิงพื้นฐานหรือความรู้เบื้องต้น ให้เน้นผ่านรูปแบบการใช้สื่อออนไลน์
- ปรับกิจกรรมการผลักดันให้หน่วยงานเพิ่มเติมเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อให้มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

กลางน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เน้นการส่งเสริมและพัฒนาด้านการผลิต ด้วยการใช้เทคโนโลยี การยกระดับการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน การพัฒนาสินค้าและบริการ การรวมกลุ่มหรือการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ โดยรูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการส่งที่ปรึกษาไปให้คำปรึกษาเชิงลึก การบ่มเพาะผู้ประกอบการ มีผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนารวม 69,037 ราย โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่า กิจกรรมการพัฒนากลางน้ำสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้รวม 19,222,088,257 บาท

จากการติดตามประเมินผล มีข้อสังเกตดังนี้

- หลายโครงการส่งที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ เพื่อปรับใช้ในธุรกิจ โดยไม่ได้พิจารณาบริบทหรือไม่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการได้ การลงทุนที่ค่อนข้างสูงทำให้ผู้ประกอบการหลายรายเห็นว่าควรต้องมีหน่วยงานหรือรัฐต้องไปสร้าง

ความร่วมมือกับเอกชนในการได้ทดสอบหรือทดลองในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี

- ที่ปรึกษาที่ลงไปช่วยพัฒนาส่งเสริมขาดความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เข้ามาวินิจฉัยแล้วก็ไม่ได้มีการพัฒนาต่อ หรือมีแค่แผนธุรกิจไว้

สำหรับโครงการที่ประสบความสำเร็จ และเกิดมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ การผลักดันผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเป้าหมายเข้าสู่มาตรฐาน ISO โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่ต้องเชื่อมโยงและร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่าหลังจากผ่านมาตรฐาน ISO แล้วมีคำสั่งซื้อหรือมีตลาดรองรับ เกิดมูลค่าเพิ่มสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 30 รวมทั้งการสนับสนุนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเชื่อมโยงไปสู่การทดสอบหรือผลักดันให้ออกสู่ตลาด ซึ่งจะประสบความสำเร็จอย่างมาก เช่น ความร่วมมือของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติในการผลักดันผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมใหม่และส่งต่อให้กับกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในการทดสอบหรือผลักดันออกสู่ตลาด การส่งเสริมผู้ประกอบการ Startup ในการเข้าร่วมงานต่างๆ และแสดงผลงานในเวทีระดับต่างประเทศ นอกจากนี้ โครงการที่อยู่ในช่วงกลางน้ำ เช่น การส่งเสริมด้านทรัพย์สินทางปัญญา การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ ผู้ขาย และกรณีที่ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากไม่ได้มียอดคำสั่งซื้อสูงมากนักผู้ประกอบการต้องจ่ายค่าการตลาดให้กับ modern trade หรือห้างสรรพสินค้า ดังนั้น ต้องพัฒนาสินค้าและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้แตกต่างจากตลาดทั่วไปที่วางจำหน่าย modern trade หรือห้างสรรพสินค้า มีการปรับหรือกำหนดเงื่อนไขที่ส่งผลต่อธุรกิจและการอยู่รอด ประกอบกับผู้ประกอบการไม่บริหารความเสี่ยง ดังนั้น การส่งเสริมอาจต้องเน้นการเชื่อมโยงแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้ประกอบการ SME มีความเข้มแข็งและมีอำนาจการต่อรองเพิ่มขึ้น

ปลายน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการจัดกิจกรรมด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการยกระดับธุรกิจในการพัฒนาต่อยอด S-Curve การพัฒนาแบรนด์ออกสู่ระดับสากล โดยพบว่ากิจกรรมดังกล่าวจะเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ภายในเวลาอันสั้น เช่น การเกิดยอดขายจากการจำหน่ายหรือคำสั่งซื้อหลังการเข้าร่วมงาน เป็นต้น โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่า มีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมงานจำหน่ายหรือแสดงสินค้ารวม 65,084 ราย มีคู่ธุรกิจเกิดขึ้น 2,937 คู่ เกิดแบรนด์ใหม่ออกสู่ตลาดต่างประเทศ 260 แบรนด์ มีผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมสู่ตลาดอีคอมเมิร์ซรวม 52,593 คน

จากการติดตามประเมินผลพบว่า นอกจากหน่วยงานหลักที่มีภารกิจด้านการส่งเสริมการค้าหรือการตลาด ซึ่งได้แก่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมการค้าภายในแล้ว พบว่าการดำเนินการปี 2561 หลายหน่วยงานมีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวด้วย ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้ จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการพบประเด็นข้อสังเกต ดังนี้

- โครงการที่เป็นการพัฒนาด้านนวัตกรรมหรือเทคโนโลยี รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ จะประสบความสำเร็จและพัฒนาต่อยอดต่อได้เมื่อมีการส่งเสริมด้านการตลาดต่อเนื่อง โดยการนำสินค้าหรือผลงานนวัตกรรมต่างๆ ไปทดสอบตลาดหรือแสดงผลงาน จะทำให้ได้รับทราบความคิดเห็นของตลาด ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาสินค้าได้สอดคล้องกับความต้องการตลาด ซึ่งอาจหมายถึงการนำกลับมาซึ่งการวิจัยและพัฒนาต่อเนื่อง
- ยังมีช่องว่าง (Gap) ในการสร้างความพร้อมให้กับผู้ประกอบการก่อนไปต่างประเทศ คลินิกให้คำปรึกษาด้านการส่งออก ขั้นตอนการตลาดการส่งออก มาตรฐานสินค้าต่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือด้านสัญญากับต่างประเทศ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของบริษัทที่จะมาเป็นคู่ค้า เป็นต้น เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่ามีผู้ประกอบการที่ได้รับความสนใจจากต่างประเทศหลายราย แต่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากความรู้ความเข้าใจยังไม่เพียงพอ ไม่ทราบว่าต้องไปปรึกษาหน่วยงานใด เพราะการส่งเสริมของกระทรวงพาณิชย์ก็จะเน้นกลุ่มที่มีความพร้อมแล้ว

❖ ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนการส่งเสริม SME ในระยะต่อไป

เพื่อหน่วยงาน สสว. ในฐานะของผู้กำกับและติดตามผลโครงการ สามารถนำไปใช้ในการปรับ ทบทวนกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งการปรับทบทวนแผนการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ที่ปรึกษามีข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

▪ ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำแผนปฏิบัติการและโครงการส่งเสริม SME ในระยะต่อไป

- การผลักดันโครงการที่เป็นการส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการในต่างประเทศ
- การผลักดันโครงการที่เป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนรายใหญ่ มหาวิทยาลัย เพื่อร่วมส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน โดยให้เอกชนรายใหญ่ ได้มีบทบาทเข้ามาเป็นพี่เลี้ยง หรือเชื่อมโยงกับ SME
- การผลักดันโครงการความร่วมมือการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อเป็น ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big DATA) ของประเทศ
- การผลักดันโครงการที่เป็นลักษณะของคลินิกหรือพัฒนาศูนย์ต่างๆ ของ สสว. กสอ. หรือศูนย์บ่มเพาะของมหาวิทยาลัย สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการเตรียมความพร้อม สู่ระดับสากล
- การแยกแนวทางของกลุ่ม Turnaround ที่อยู่ในระดับที่ต้องแก้ไขหรือเยียวยาเร่งด่วน ออกมาจากกลุ่ม Regular เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนของภาครัฐเกิดประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการได้ตรงกับปัญหา
- การจัดทำแผนปฏิบัติการต้องเชื่อมโยง รองรับการถ่ายทอดเป้าหมายภาพรวมจากแผน บูรณาการฯ ลงมาได้ ซึ่งการรับเป้าหมายของโครงการ ประมาณการณ์มูลค่าทาง เศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นใน 1 – 3 ปี
- การออกแบบกิจกรรมแผนงานโครงการและงบประมาณไม่รองรับที่จะขับเคลื่อน ความสำเร็จได้ เนื่องจาก งบประมาณและกิจกรรม (เน้นปริมาณตามเป้าหมายผลผลิต) ไม่สามารถผลักดันเป้าหมายได้ หลังการถูกปรับลดงบประมาณ ไม่มีการทบทวน เป้าหมายผลผลิต และขอบเขตการดำเนินการให้เหมาะสม รวมทั้งเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการ รวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาบางด้าน เช่น การผลักดันการใช้เทคโนโลยี การนำ งานวิจัยมาใช้ประโยชน์ การเชื่อมโยงเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ ต้องใช้เวลาในการ ดำเนินการ ระยะเวลาที่สั้น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ รวมทั้งที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยขาดความเชี่ยวชาญ ผู้ประกอบการขาดความพร้อมที่จะปรับปรุงหรือใช้ ดังนั้น การคัดกรองแผนงานโครงการ จะต้องพิจารณา และผลักดันให้หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบโครงการมีมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าว
- ที่ผ่านมามีหลายหน่วยงานมุ่งเน้นเป้าหมายระดับผลผลิตและดำเนินการตามภารกิจ ของหน่วยงาน โดยไม่ได้มุ่งผลักดันเป้าหมายมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้การ ดำเนินการไม่ส่งผลต่อ GDP ดังนั้น สสว. จะต้องมีการบูรณาการในการถ่ายทอด เป้าหมายในระดับผลลัพธ์ ผลกระทบของแผนบูรณาการลงมายังระดับแผนงาน โครงการต่างๆ

- ข้อเสนอแนะในการปรับทบทวนกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

 - แผนบูรณาการด้านการส่งเสริม SME มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว เนื่องจากกิจกรรมโครงการที่ดำเนินการส่วนหนึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการแข่งขันในอนาคต การเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ โดยการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเป็นกลไกที่ขับเคลื่อนการยกระดับ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากแผนบูรณาการฯ ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการมีความร่วมมือในการบูรณาการ ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดตั้งแต่การวางแผน การกำกับติดตาม และความร่วมมือในการประเมินผล รายงานข้อมูล เพื่อพัฒนาแผนการดำเนินการและการบริหารจัดการต่างๆ ให้เป็นไปตามทิศทางที่วางไว้ ดังนั้น แนวโน้มการประสบความสำเร็จโดยใช้เครื่องมืองบประมาณแบบบูรณาการฯ จะมีความก้าวหน้าในระดับหนึ่ง หากสำนักงานงบประมาณสามารถพิจารณาเพิ่มการจัดสรรงบประมาณสำหรับแผนบูรณาการฯ นี้ได้ ก็จะทำให้ประโยชน์ตามเจตนารมณ์ในการผลักดันยุทธศาสตร์ประเทศ อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไปโจทย์สำคัญที่สำนักงานงบประมาณและ สสว. ต้องร่วมกันผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME มีการจัดเก็บข้อมูล รายงานข้อมูลที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุน SME โดยหน่วยงานต่างๆ จะมีความเข้าใจนิยามในการจัดเก็บบนมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การรายงานผลและข้อมูลต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ และมีข้อมูลที่ สสว. หรือสำนักงานงบประมาณสามารถเรียกดูและนำมาใช้ประโยชน์ได้
 - สสว. และสำนักงานงบประมาณควรปรับกรอบการจัดสรรงบประมาณลดลงสำหรับกิจกรรมที่เป็นการอบรมพัฒนาระยะสั้น หรือเป็นการให้ความรู้พื้นฐาน หรือผลักดันการพัฒนาส่งเสริมไปอยู่ในรูปแบบออนไลน์หรือ digital
 - การวางกรอบการจัดสรรงบประมาณในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นสำหรับโครงการที่เป็นความร่วมมือหลายภาคส่วน และการพัฒนานั้นๆ ไม่ได้ช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการเป็นรายบุคคลหรือรายแห่ง แต่เป็นการพัฒนาเพื่อสร้างต้นแบบ หรือเทคโนโลยีที่จะนำไปใช้ในอนาคต
 - การเพิ่มการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการที่สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานสากล สำหรับอุตสาหกรรมที่มีเป้าหมายการเชื่อมกับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต
 - ควรให้การสนับสนุนโดยมุ่งเน้นสาขาที่มีการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูง จากการคำนวณพบว่าสาขาที่มีการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ ทั้งหมด คือ การผลิตปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช การบริการทางการเกษตร และการผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น ในขณะที่สาขาที่มีการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ ทั้งหมด คือ การทำเนื้อกระป๋องและผลิตภัณฑ์เนื้ออื่นๆ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์

- ควรให้การสนับสนุนสาขาที่มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อผลผลิตรวมสูง เพราะเมื่อสาขานั้นมีการขยายตัวจะมีส่วนทำให้มูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจและ GDP เพิ่มขึ้นได้มาก สาขาที่มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อมูลค่าผลผลิตสูง ได้แก่ การค้าปลีก การค้าส่ง บริการ ด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการบันเทิงและบริการขนส่งทางอากาศ เป็นต้น
- ข้อเสนอแนะในการปรับบทบาทแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4
 - สสว. ควรพัฒนาบทบาทในการเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่วินิจฉัยปัญหาและความต้องการ ศักยภาพ จุดแข็งจุดอ่อน เป็นฐานข้อมูลไว้ และใช้ผลการวินิจฉัยตรงนี้ ส่งต่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่มีโปรแกรมที่เหมาะสมไปพัฒนา ที่ผ่านมาบาง SME ได้รับการสนับสนุนทั้งที่มีศักยภาพซ้ำแล้วซ้ำอีก จนไม่ต้องการในขณะที่บางรายมีความต้องการแต่เข้าไม่ถึง หรือบางรายมีปัญหาหรือความต้องการด้านอื่นเป็นลำดับสำคัญ ทำให้การขยายผลต่อยอดโครงการเป็นไปได้ยากมาก
 - สสว. ควรเพิ่มบทบาทในการวางแผนยุทธศาสตร์ที่จะเป็นผู้บูรณาการหน่วยงานต่างๆ การส่งต่อกลุ่มเป้าหมาย และเชื่อมโยงแผนงานโครงการในภาพรวม ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการทำงานในรูปแบบบูรณาการ และมุ่งผลสัมฤทธิ์เป้าหมายประเทศ
 - การผลักดันส่งเสริม และกำกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งมหาวิทยาลัย และหน่วยงานราชการ เตรียมความพร้อม มีความรู้เพียงพอรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ เพื่อที่จะสามารถให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้ประกอบการได้ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาคเอกชนขนาดใหญ่ หน่วยงานภาครัฐ

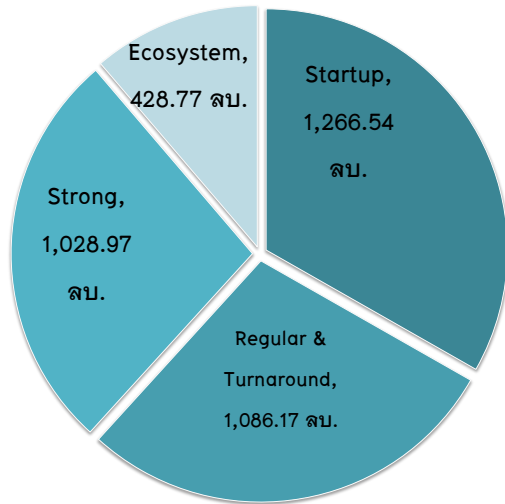
รายงานการประเมินผลการดำเนินงาน/โครงการ ภายใต้แผนบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561

แผนบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น โดยจัดให้มีการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมในแต่ละระดับ การเติบโตทางธุรกิจ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ให้สามารถพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ สู่การประกอบธุรกิจได้จริง และเริ่มต้นธุรกิจได้อย่างเข้มแข็ง พัฒนา SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้ได้รับการปรับปรุงประสิทธิภาพธุรกิจ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ในรูปแบบคลัสเตอร์ รวมทั้งยกระดับ SME กลุ่มที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขัน ระดับสากล มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการประกอบธุรกิจมากขึ้น ได้รับโอกาสในการเข้าสู่ ตลาดสากล ตลอดจนพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่สนับสนุนส่งเสริม SME มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้ SME เป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศให้ได้

ทั้งนี้ แผนบูรณาการฯ มีเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) มีความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ สามารถสร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีมูลค่าสูง และแข่งขันได้ทั้งตลาดในประเทศและตลาดโลก โดยสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของ SME ได้ไม่น้อยกว่า 90,000 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อจะบรรลุเป้าหมายสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศให้สูงขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 ภายในปี พ.ศ. 2564 ตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ปีงบประมาณ 2561 สสว. เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ร่วมกับหน่วยงาน 9 กระทรวง 1 รัฐวิสาหกิจ และ 1 กองทุน (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) รวมทั้งสิ้น 25 หน่วยงาน วงเงินงบประมาณ รวม 3,810,413,400 บาท โดยการผลักดันขับเคลื่อนแผนบูรณาการฯ แบ่งแนวทางออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

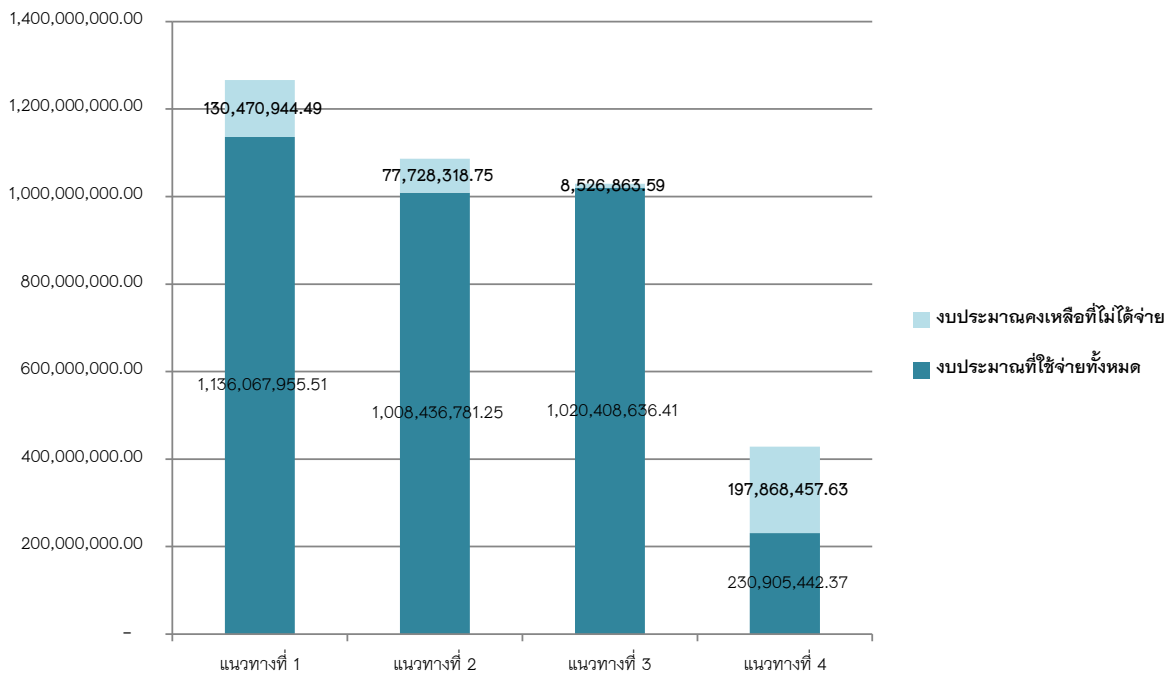
1. สร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start up)
2. ส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้นและให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)
3. ส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น
4. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) โดยจากข้อมูลพบว่ามีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละแนวทาง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณ
แผนบูรณาการฯ ปี 2561

จากข้อมูลจะเห็นว่างบประมาณของปี 2561 จัดสรรไปสูงสุดที่การส่งเสริมพัฒนาแนวทางที่ 1 สร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start up) โดยจัดสรรงบประมาณไปร้อยละ 33.24 รองลงมาเป็นแนวทางที่ 2 การส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) คิดเป็นร้อยละ 28.51 แนวทางที่ 3 ส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 27.00

และแนวทางพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) คิดเป็นร้อยละ 11.25 โดยการดำเนินการปี 2561 หน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการฯ งบประมาณที่จ่ายรวมผูกพันทั้งสิ้น 3,059,089,878.44 บาท แบ่งเป็นผลการจ่ายงบประมาณแต่ละแนวทาง ดังนี้

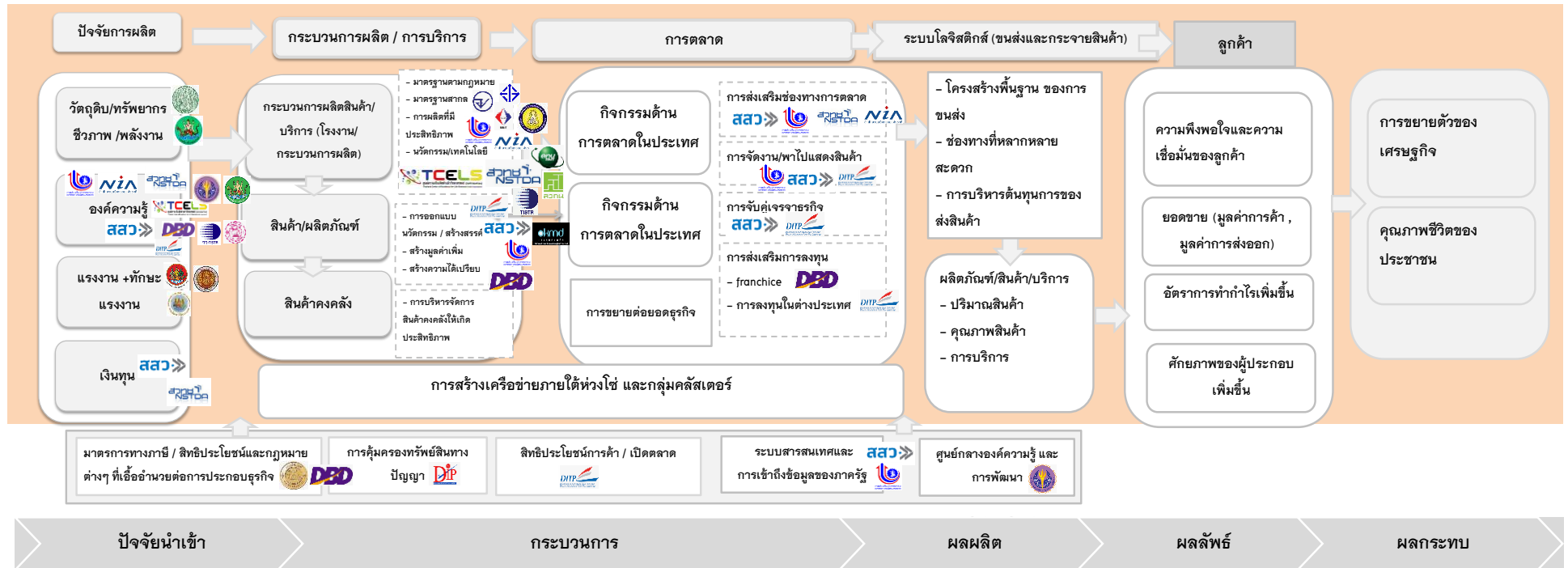

แผนภาพที่ 2 สัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณแผนบูรณาการฯ ปี 2561

❖ บทบาทและความสำเร็จของแผนบูรณาการฯ ปี 2561 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ

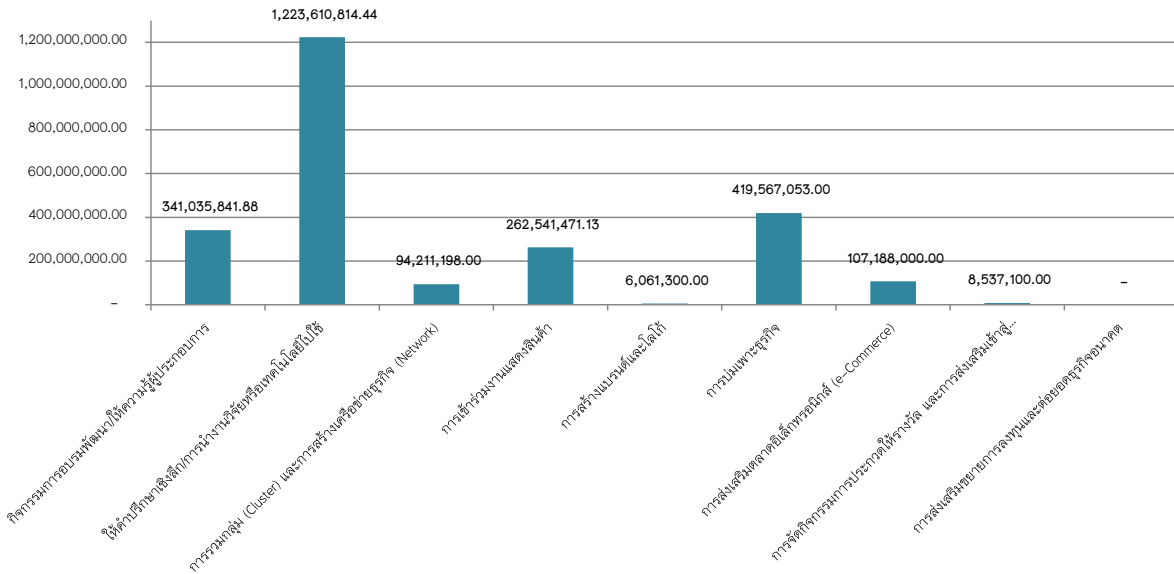
เมื่อ SME เป็นกลไกสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จากเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งเป้าหมายต่อการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการผลักดัน สนับสนุน SME ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นทั้งในด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการจากความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Value creation) ผู้ประกอบการไทยจะต้อง “ผลิตได้ขายเป็น” และมีความสามารถที่จะ “รู้จักและเข้าใจแนวโน้มตลาด” เพื่อสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคและก้าวเข้าสู่การเป็นผู้นำในตลาดสินค้าและบริการที่สำคัญของภูมิภาคและของโลกได้ ตลอดจนการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจที่พิจารณาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขับเคลื่อนธุรกิจ (From Entrepreneur to Technopreneur) สู่การเป็น “ผู้ผลิตได้ขายเป็น” ก็มีความสำคัญต่อการเพิ่มผลผลิตการผลิตและการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภาคการผลิตและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า โดยต้องมุ่งพัฒนาทั้งด้านศักยภาพของผู้ประกอบการและปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ การจัดสรรงบประมาณงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในโครงการส่งเสริม SME มีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้การส่งเสริม SME ของประเทศมีเอกภาพประสานสอดคล้องสนับสนุนกันและกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรมโครงการและงบประมาณ และร่วมกันเป็นพลังในการผลักดันเป้าหมาย และร่วมผลักดันเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศร่วมกันให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการดำเนินการตามภารกิจอิสระจากกัน โดย สสว. ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน จึงให้ความสำคัญเพื่อให้การประเมินผล เพื่อต้องการสะท้อนความสำเร็จของการส่งเสริม SME ผ่านแผนบูรณาการฯ รวมทั้งประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนบูรณาการฯ ของหน่วยงานต่างๆ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุง วางกลไกการทำงาน เพื่อให้เกิดผลกระทบและประโยชน์สูงสุดต่อ SME ต่อไป

จากการประเมินแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการฯ ปี 2561 พบว่าการดำเนินการส่วนใหญ่เป็นไปตามทิศทางและเป้าหมายตามแนวทางการพัฒนาประเทศที่วางไว้ โดยพบว่ามี การส่งเสริมผู้ประกอบการ และการสนับสนุนทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ด้วยความร่วมมือในการส่งเสริมของหน่วยงาน 25 หน่วยงาน ดังนี้

แผนภาพที่ 3 บทบาทของหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการปี 2561 ต่อการสนับสนุน SME ในห่วงโซ่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

โดยจากข้อมูลงบประมาณที่จัดสรรไปผลักดันการดำเนินการสำคัญ พบว่ามีงบประมาณดำเนินการในแต่ละรูปแบบการพัฒนา ดังนี้

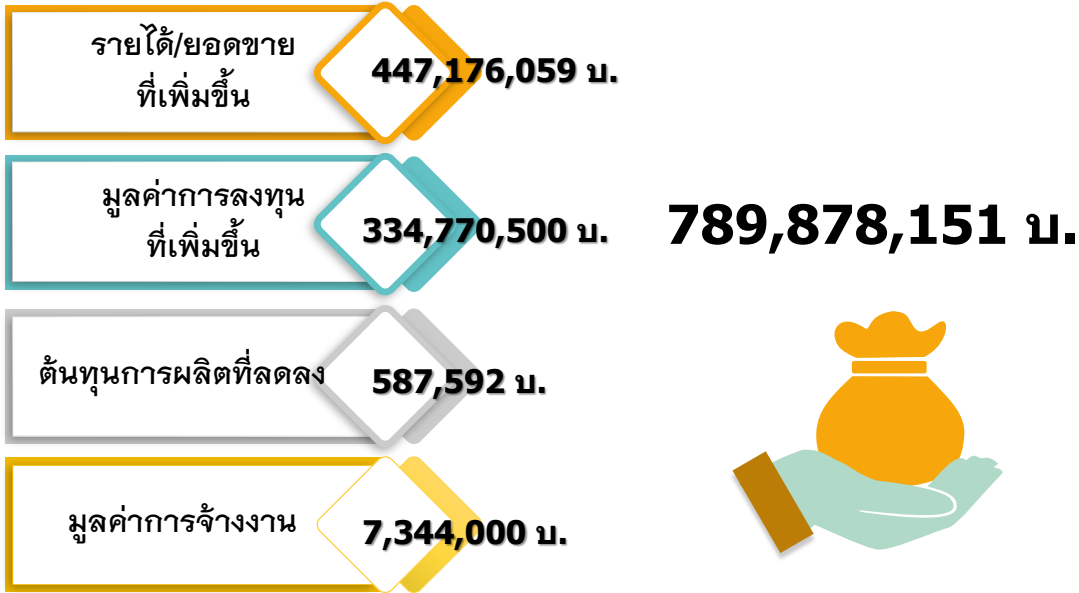

แผนภาพที่ 4 งบประมาณที่จัดสรรเพื่อสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ

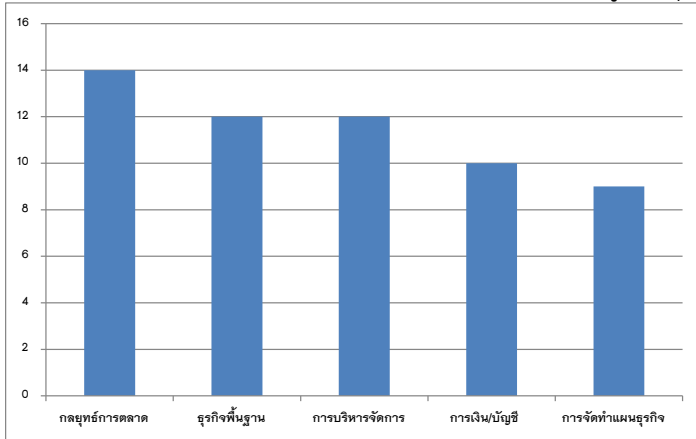
จากแผนภาพจะเห็นว่าหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการส่วนใหญ่ จะมุ่งเน้นรูปแบบกิจกรรมไปในเรื่องของการให้คำปรึกษาเชิงลึกหรือการนำงานวิจัยหรือเทคโนโลยีไปปรับใช้ รองลงมาเป็นการบ่มเพาะธุรกิจ ซึ่งลักษณะของการบ่มเพาะก็จะเป็นทั้งการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์บ่มเพาะ ซึ่งสนับสนุนไปยังมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ เพื่อสร้างผู้ประกอบการรายใหม่และส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ในทุกๆ ด้านเพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถตั้งตัวธุรกิจไปต่อได้ (Spin-off) จากการติดตามประเมินผลพบว่ากิจกรรมด้านการส่งเสริมขยายการลงทุนไปยังต่างประเทศหรือการขยายต่อยอดธุรกิจยังเป็นกิจกรรมโครงการที่ยังเป็น Miss Link โดยปี 2561 แม้จะมีหน่วยงานที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาผู้ประกอบการในการขยายการค้าเงินธุรกิจสู่ต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ แต่ก็พบว่าการค้าเงินการยังไม่สามารถผลักดันให้ผู้ประกอบการขยายไปสู่ต่างประเทศได้ เนื่องจากแผนงานกิจกรรมที่จะพาผู้ประกอบการไปยังต่างประเทศมีการยกเลิก เป็นเพียงการให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดต่างประเทศเท่านั้น

โดยเมื่อพิจารณาห่วงโซ่การสนับสนุนผู้ประกอบการ พบว่าการส่งเสริมสนับสนุนในแต่ละช่วง มีประเด็นข้อสังเกต ดังนี้

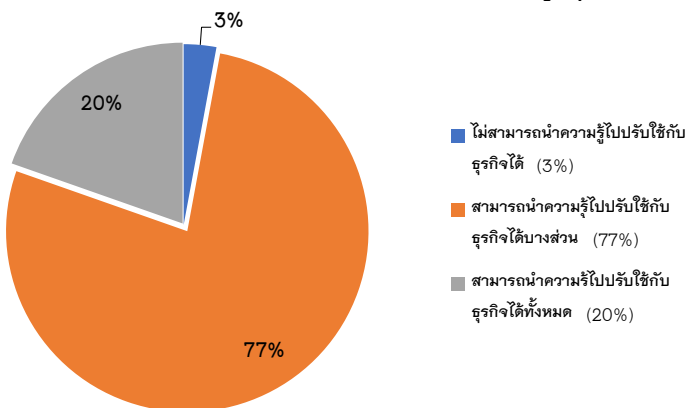
ต้นน้ำ : รูปแบบการดำเนินการประกอบด้วย การพัฒนาให้ความรู้กับผู้ประกอบการ ลูกจ้าง เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนากการเป็นผู้ประกอบการ การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยการเชื่อมโยงกลุ่ม Startup ให้ได้พบกับนักลงทุน เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น 789,878,151 บาท โดยแบ่งเป็นมูลค่าที่เกิดขึ้นจากส่วนต่างๆ ดังนี้

โดยการส่งเสริมพัฒนาในระดับต้นน้ำที่หน่วยงานดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ กิจกรรมการอบรม โดยในปี 2561 มีหัวข้อทั้งการให้ความรู้ในการเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่เทคโนโลยี นวัตกรรม การสร้างความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าและการตลาด การให้ความรู้ด้านกฎหมาย การบริหารจัดการ โดยหัวข้อที่มีการอบรมให้ความรู้สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การอบรมเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้านการตลาด โดยเฉพาะการตลาดอีคอมเมิร์ซ รองลงมาเป็นการอบรมให้ความรู้ด้านธุรกิจพื้นฐานทั่วไป

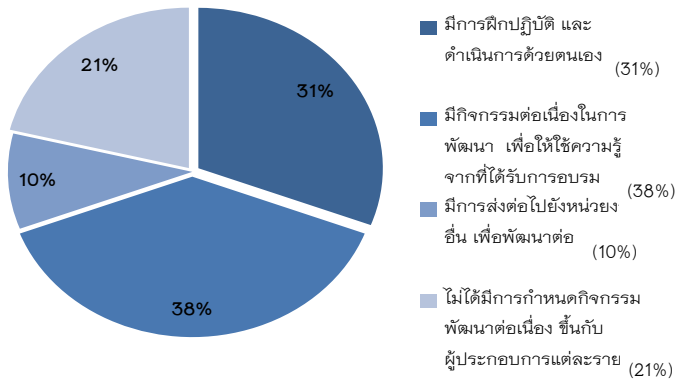

แผนภาพที่ 5 หัวข้อการอบรม 5 ลำดับสูงสุด

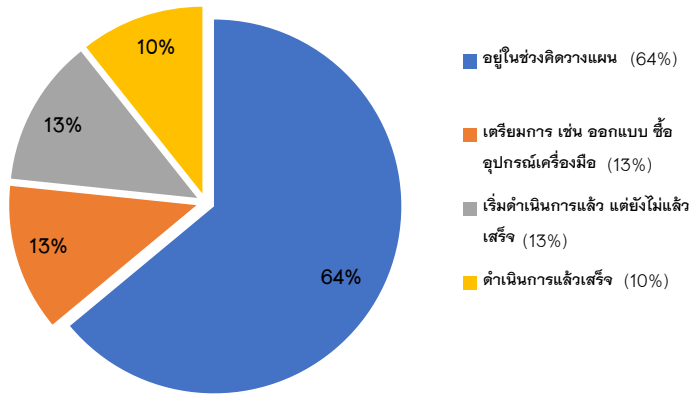
แผนภาพที่ 6 สัดส่วนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

เพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ รองลงมาเป็นการอบรมด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งการเงินและบัญชี เพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพให้กับผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจ และรองลงมาคือการจัดทำแผนธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีหัวข้อที่สำคัญที่การอบรม เช่น การให้ความรู้ด้านมาตรฐานต่างๆ กฎหมายธุรกิจ ให้ความรู้อาจไปร่วมเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการจัดงานมหกรรม การประกวด การแสดงสินค้าต่างๆ ทั้งนี้จากการประเมินผลพบว่ากิจกรรมที่เป็นลักษณะการอบรม พบว่าผู้ประกอบการร้อยละ 3 ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้เลย เนื่องจากไม่ได้เป็นผู้สนใจและมีความต้องการต่อหัวข้อการให้ความรู้อย่างแท้จริง ในขณะที่ร้อยละ 77 สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้บางส่วน โดยหากกิจกรรมการอบรมเป็นแบบต่อเนื่องหลายวัน มีการฝึก

แผนภาพที่ 7 สัดส่วนโครงการที่มีระบบหรือกระบวนการ เพื่อให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มีการฝึกสร้างและโพสต์สินค้าของตนเองขาย เป็นต้น สำหรับกิจกรรมโครงการที่ไม่ได้มีการกำหนดกิจกรรมการพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์คิดเป็นร้อยละ 21 เช่น การอบรมความรู้พื้นฐาน 1 วัน และหากหน่วยงานไม่ได้มีการคัดกรองกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการ จะมีสัดส่วนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้น้อย สำหรับกลุ่มที่มีการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์ทั้งการใช้ประโยชน์บางส่วน และใช้ประโยชน์ทั้งหมดรวมร้อยละ 97 นั้น พบว่าจากการสำรวจติดตามความก้าวหน้าการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 64 ยังอยู่ระหว่างการคิดวางแผน ในขณะที่ร้อยละ 13 อยู่ระหว่างการ

แผนภาพที่ 8 ความก้าวหน้าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

โครงการที่สนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ แต่รัฐควรส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เช่น การผลักดันนโยบายการส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน หรือการสร้างช่องทางให้นักลงทุนกับผู้ประกอบการ Startup ได้พบกัน รวมทั้งหลายธุรกิจที่อาจมีผลกระทบกับประเทศ รัฐอาจต้องเข้ามามีส่วนร่วมหรือประกันความเสี่ยงด้วย

กลางน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เน้นการส่งเสริมและพัฒนาด้านผลิต ด้วยการใช้เทคโนโลยี การยกระดับการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน การพัฒนาสินค้าและบริการ การรวมกลุ่มหรือการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ โดยรูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการส่งที่ปรึกษาไปให้คำปรึกษาเชิงลึก การบ่มเพาะผู้ประกอบการ โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่ากิจกรรมการพัฒนากลางน้ำสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้รวม 19,222,088,257 บาท โดยเกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

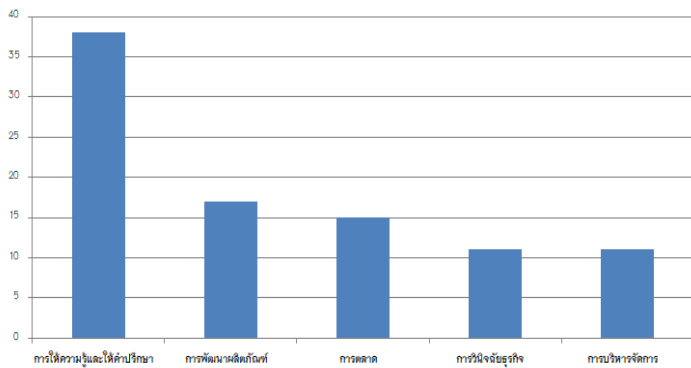
ปฏิบัติหรือการดำเนินการอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย จะมีสัดส่วนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่าหลักสูตรระยะสั้น 1 วัน ที่ผู้ประกอบการนำไปใช้ประโยชน์ได้เพียงร้อยละ 16 โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่า มีโครงการที่เป็นรูปแบบการอบรมที่มีการฝึกปฏิบัติเพื่อดำเนินการหรือมีกิจกรรมต่อเนื่องในการพัฒนา เพื่อให้ได้มีการใช้ความรู้ รวมทั้งสิ้นร้อยละ 69 โดยกิจกรรมรูปแบบดังกล่าว เช่น การอบรมความรู้เรื่องตลาดออนไลน์ และ

เตรียมการ และร้อยละ 13 และเริ่มดำเนินการไปแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จจะมีร้อยละ 10 ที่เอาความรู้ไปใช้ ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อสร้างคุณค่าหรือมูลค่าต่อธุรกิจ

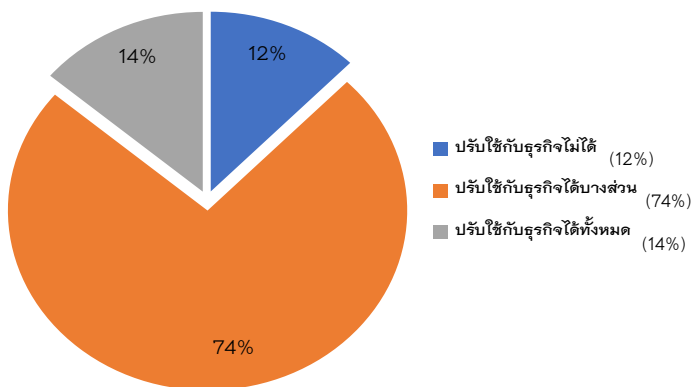
สำหรับกิจกรรมการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการให้ความเห็นว่ามีแผนบูรณาการฯ จะไม่ได้มีกิจกรรม

สำหรับการส่งที่ปรึกษาไปให้คำปรึกษาเชิงลึกนั้น มีผู้ประกอบการได้รับการพัฒนารวม 62,919 ราย ซึ่ง 5 อันดับที่มีโครงการส่วนใหญ่ดำเนินการคือ การให้คำปรึกษาให้ความรู้ในเรื่องการผลิตและเทคโนโลยี รองลงมาเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การวินิจฉัยธุรกิจเพื่อร่วมกันทำแผนธุรกิจ และการให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้ จากการติดตามประเมินผลพบว่า การดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า

แผนภาพที่ 9 หัวข้อการพัฒนาให้คำปรึกษาเชิงลึก 5 ลำดับสูงสุด

แผนภาพที่ 10 สัดส่วนผู้ประกอบการที่นำข้อเสนอแนะของการให้คำปรึกษาเชิงลึกไปใช้ประโยชน์

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้บางส่วน คิดเป็นร้อยละ 74 ในขณะที่ร้อยละ 12 พบว่าไม่สามารถนำไปปรับใช้กับธุรกิจได้ จากการลงพื้นที่และสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่ไม่สามารถนำข้อเสนอแนะไปใช้เนื่องจาก

- ข้อเสนอแนะไม่สอดคล้องกับสถานะ และความเป็นไปได้ของธุรกิจ เช่น การให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาให้ได้มาตรฐานสากล ในขณะที่ผู้ประกอบการเพิ่งเริ่มต้นธุรกิจ มีโรงงานการผลิตขนาดเล็กภายในครอบครัวและมีรายได้ไม่ถึงเดือนละ 20,000 บาท ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่มั่นใจว่าการลงทุนเพิ่มเติมที่ต้องใช้เงินกว่า 300,000 บาท จะคุ้มกับตลาดที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด

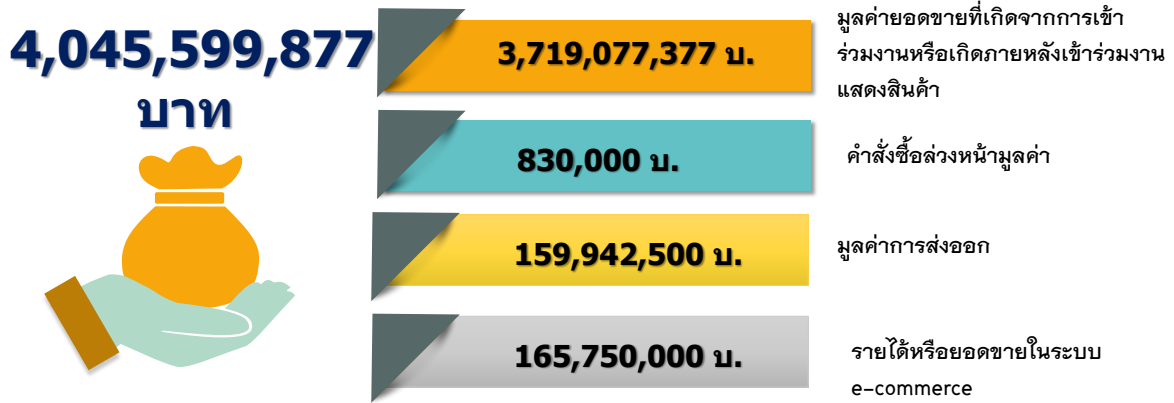
- หลายโครงการส่งที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ เพื่อปรับใช้ในธุรกิจ โดยไม่ได้พิจารณาบริบทหรือไม่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการได้ การลงทุนที่ค่อนข้างสูง ทำให้ผู้ประกอบการหลายรายเห็นว่าควรต้องมีหน่วยงานหรือรัฐต้องไปสร้างความร่วมมือกับเอกชนในการได้ทดสอบหรือทดลองในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี

- ที่ปรึกษาที่ลงไปช่วยพัฒนาส่งเสริมขาดความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เข้ามาวินิจฉัยแล้วก็ได้มีการพัฒนาต่อ หรือมีแค่แผนธุรกิจไว้

สำหรับโครงการที่ประสบความสำเร็จ และเกิดมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ การผลักดันผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเป้าหมายเข้าสู่มาตรฐาน ISO โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่ต้องเชื่อมโยงและร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่าหลังจากผ่านมาตรฐาน ISO แล้วมีคำสั่งซื้อหรือมีตลาดรองรับ เกิดมูลค่าเพิ่มสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 30 รวมทั้งการสนับสนุนผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเชื่อมโยงไปสู่การทดสอบหรือผลักดันให้ออกสู่ตลาด ซึ่งจะประสบความสำเร็จอย่างมาก เช่น ความร่วมมือของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติในการผลักดันผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมใหม่และส่งต่อให้กับกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในการทดสอบหรือผลักดันออกสู่ตลาด การส่งเสริมผู้ประกอบการ Startup ในการเข้าร่วมงานต่างๆ และแสดงผลงานในเวทีระดับต่างประเทศ นอกจากนี้ โครงการที่อยู่ในช่วงกลางน้ำ เช่น การส่งเสริมด้านทรัพย์สินทางปัญญา การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ ซึ่งก็พบว่ามีทั้งที่ประสบความสำเร็จ คือเกิดการเชื่อมโยงขยายผล ร่วมธุรกิจของ Supply Chain ที่จะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดทั้งผู้ผลิต ผู้ขาย และกรณีที่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากไม่ได้มียอดขายสูงมากนัก ผู้ประกอบการต้องจ่ายค่าการตลาดให้กับ modern trade หรือห้างสรรพสินค้า ดังนั้น ต้องพัฒนาสินค้าและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้แตกต่างจากตลาดทั่วไปที่วางจำหน่าย modern trade หรือห้างสรรพสินค้า มีการปรับหรือกำหนดเงื่อนไขที่ส่งผลต่อธุรกิจและการอยู่รอด ประกอบกับผู้ประกอบการไม่บริหารความเสี่ยง ดังนั้น การส่งเสริมอาจต้องเน้นการเชื่อมโยงแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้ประกอบการ SME มีความเข้มแข็งและอำนาจการต่อรองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ จากการติดตามประเมินผลโครงการในลักษณะการส่งเสริมแบบคลัสเตอร์ ที่ปรึกษามีข้อสังเกตว่าบางหน่วยงานขาดความเข้าใจในการขับเคลื่อนคลัสเตอร์ เนื่องจากกิจกรรมที่ดำเนินการยังคงเป็นการจัดอบรม ให้ความรู้พัฒนาวิสาหกิจหรือผู้ประกอบการ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสมาชิกคลัสเตอร์ร่วมกันในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ ยังพบว่าการส่งเสริมแบบคลัสเตอร์หรือเครือข่าย เน้นการพัฒนาสิ่งใหม่ในคลัสเตอร์มากกว่าการแก้ปัญหาหรือสร้างความเข้มแข็งร่วมกัน โดยที่ปรึกษาพบว่าบางคลัสเตอร์ไม่ควรร่วมกันพัฒนาหรือทำอะไรใหม่ แต่สิ่งสำคัญคือการเชื่อมโยงในแนวตั้งของห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรม ในขณะที่การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ร่วมกัน ต้องมีแกนกลางในการบริหารจัดการ เช่น การร่วมออกแบบพัฒนาสินค้าใหม่ร่วมกัน แต่เมื่อสินค้าใหม่ไปต่อในตลาดได้ แต่คลัสเตอร์ไม่ได้มีแกนกลางและวางระบบในการบริหารจัดการธุรกิจของคลัสเตอร์ ยังแยกกันดูแลตามส่วน ส่งผลให้ไม่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้

ปลายน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการจัดกิจกรรมด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการยกระดับธุรกิจในการพัฒนาต่อยอด S-Curve การพัฒนาแบรนด์ออกสู่ระดับสากล โดยพบว่ากิจกรรมดังกล่าวจะเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ภายในเวลาอันสั้น เช่น การเกิดยอดขายจากการจำหน่ายหรือคำสั่งซื้อหลังการเข้าร่วมงาน เป็นต้น

โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่า มีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมงานจำหน่ายหรือแสดงสินค้า รวม 65,084 ราย มีคู่ธุรกิจเกิดขึ้น 2,937 คู่ เกิดแบรนด์ใหม่ออกสู่ตลาดต่างประเทศ 260 แบรนด์ มีผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมสู่ตลาดอีคอมเมิร์ซรวม 52,593 คน มีผู้ประกอบการที่พัฒนาเข้าสู่การชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ 1,593 ราย รวมเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งสิ้นรวม 4,045,599,877 บาท โดยเกิดจากแต่ละส่วน ดังนี้

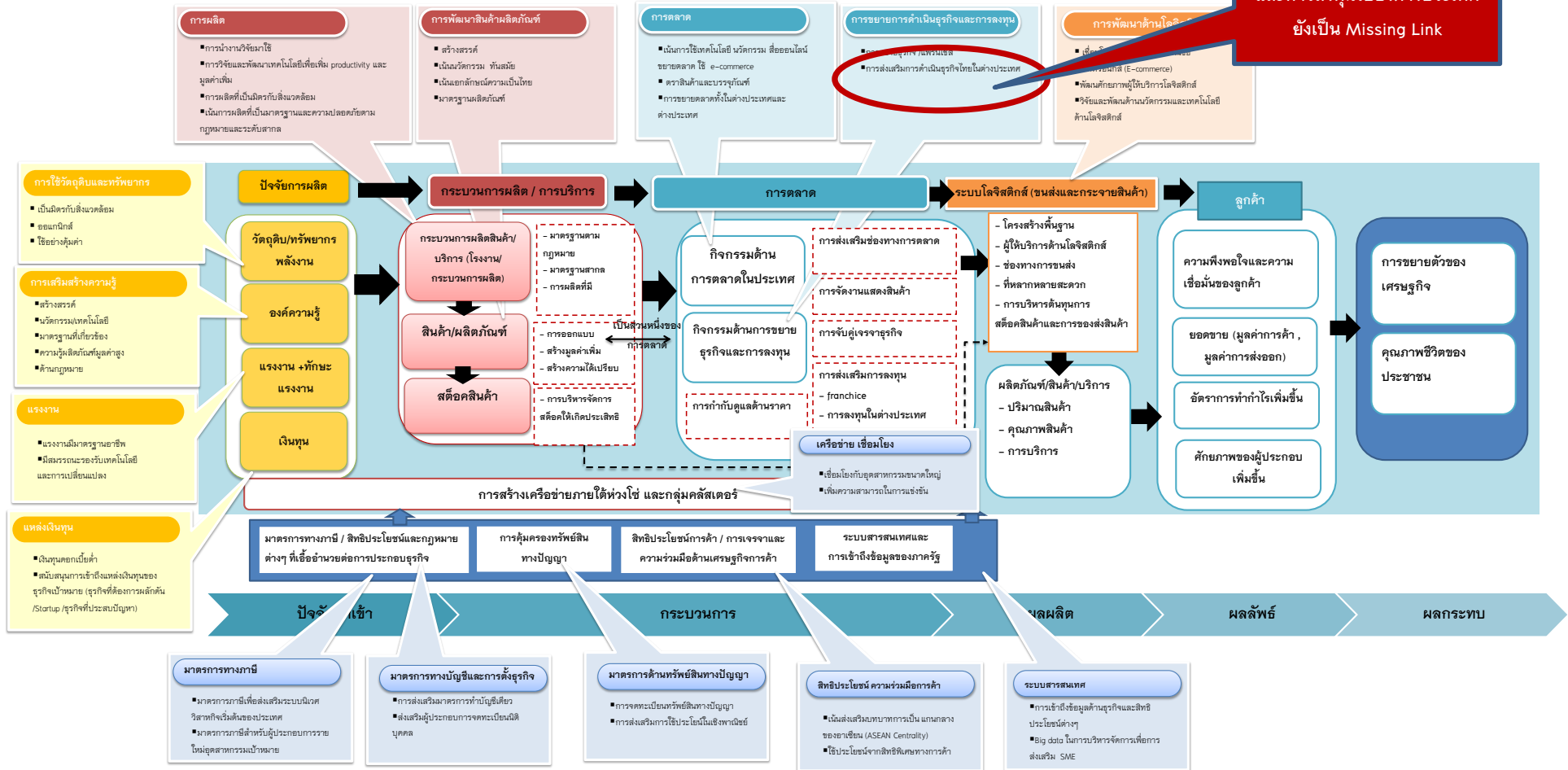

จากการติดตามประเมินผลพบว่า นอกจากหน่วยงานหลักที่มีภารกิจด้านการส่งเสริมการค้าหรือการตลาด ซึ่งได้แก่ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมการค้าภายในแล้ว พบว่าการดำเนินการปี 2561 หลายหน่วยงานมีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวด้วย ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้ จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการพบประเด็นข้อสังเกต ดังนี้

- โครงการที่เป็นการพัฒนาด้านนวัตกรรมหรือเทคโนโลยี รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ จะประสบความสำเร็จและพัฒนาต่อยอดต่อได้เมื่อมีการส่งเสริมด้านการตลาดต่อเนื่อง โดยการนำสินค้าหรือผลงานนวัตกรรมต่างๆ ไปทดสอบตลาดหรือแสดงผลงาน จะทำให้ได้รับทราบความคิดเห็นของตลาด ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาสินค้าได้สอดคล้องกับความต้องการตลาด ซึ่งอาจหมายถึงการนำกลับมาซึ่งการวิจัยและพัฒนาต่อเนื่อง
- ยังมีช่องว่าง (Gap) ในการสร้างความพร้อมให้กับผู้ประกอบการก่อนไปต่างประเทศ คลินิกให้คำปรึกษาด้านการส่งออก ขั้นตอนการตลาดการส่งออก มาตรฐานสินค้าต่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือด้านสัญญากับต่างประเทศ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของบริษัทที่จะมาเป็นคู่ค้า เป็นต้น เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่า มีผู้ประกอบการที่ได้รับความสนใจจากต่างประเทศหลายราย แต่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากความรู้ความเข้าใจยังไม่เพียงพอ ไม่ทราบว่าต้องไปปรึกษาหน่วยงานใด เพราะการส่งเสริมของกระทรวงพาณิชย์ก็จะเน้นกลุ่มที่มีความพร้อมแล้ว

ประเด็นยุทธศาสตร์ประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาแบ่งตามห่วงโซ่มูลค่า กลางน้ำ และปลายน้ำ การดำเนินธุรกิจ

การผลักดัน SME ให้ขยายธุรกิจ และการลงทุนไปยังต่างประเทศ ยังเป็น Missing Link

❖ สรุปผลการประเมินความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบของแผนบูรณาการฯ ปี 2561 ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ

จากการติดตามประเมินผล ตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2561 สามารถสรุปเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของประเทศ ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี** กำหนดเป้าหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายได้ต่อคนเพิ่มขึ้น 15,000 USD/ปี การขยายตัวของ GDP และเป้าหมายสำคัญที่เกิดจาก SME คือเพิ่มผลผลิตการผลิตรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งเป็นเป้าหมายหนึ่งที่จะนำไปสู่เป้าหมายการเพิ่มอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ (GDP) เป็นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 4-5 ต่อปีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และการที่ผู้ประกอบการผลิตได้ขายเป็น

จากการประเมินผลพบว่า มีโครงการที่จะทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการผลิต มีการนำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนายกระดับมาตรฐานการผลิตสู่มาตรฐานสากลจะทำให้ผลผลิตภาพสูงขึ้นตามมา โดยมีจำนวนโครงการบางส่วนที่เกิดผลแล้วในช่วงที่ผ่านมา มีต้นทุนการผลิตและของเสียลดลง รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาให้ผู้ประกอบการสามารถเป็นผู้ผลิตได้ขายเป็น และมีความสามารถที่จะ “รู้จักและเข้าใจแนวโน้มตลาด” เพื่อสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคและก้าวเข้าสู่การเป็นผู้นำในตลาด สินค้าและบริการที่สำคัญของภูมิภาคและของโลกได้ โดยกิจกรรมหลักคือการส่งเสริมด้านการตลาดทั้งการให้ความรู้ช่องทางการตลาด การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมผู้ประกอบการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า และการจับคู่ธุรกิจซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตกับผู้ค้า อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตได้ขายเป็น อาจมีข้อจำกัดในการส่งเสริมพัฒนาบางกลุ่ม โดยเฉพาะวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนมีความเชี่ยวชาญและมีความพร้อมในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่น บางกลุ่มที่มีสมาชิกเป็นผู้ประกอบการที่สูงอายุ หรือเป็นชาวบ้าน อาจมีความเชี่ยวชาญนัดในการเป็นผู้ผลิตมากกว่า โดยจากการลงพื้นที่สำรวจและติดตามประเมินผลพบว่า

สามารถดำเนินการได้เมื่อมีทายาทหรือคนรุ่นใหม่มาเรียนรู้และบริหารจัดการต่อ ดังนั้นการส่งเสริมด้านการตลาดอาจต้องผ่านเครือข่ายผู้ขายหรือผู้แทนกลุ่ม และมูลค่าที่เพิ่มขึ้น อาจไม่ได้พิจารณาแค่ว่ามีผู้ประกอบการที่จากเดิมเป็นผู้ผลิตขยายไปสู่การเป็นผู้ขายได้เท่าไร แต่อาจจะพิจารณาจากรายได้หรือการจ้างงานในชุมชนที่เพิ่มขึ้น

▪ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 :**

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พบว่ามียุทธศาสตร์หลัก ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมและพัฒนา SME ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ และการส่งเสริม SME มีส่วนสำคัญต่อการผลักดันเป้าหมายดังกล่าวมีหลายประเด็น ได้แก่ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 12 ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 5 รายได้ต่อหัวไม่ต่ำกว่า 8,200 ดอลลาร์ สรอ. ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (ปี 2564) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.0 ผลผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี จำนวนการยื่นแบบเพื่อชำระภาษีประชาชนและผู้ประกอบการที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีอัตราการขยายตัวของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ (นอกเหนือจาก บริการภาครัฐ) ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3, 4.5 และ 6 ต่อปีตามลำดับ โดยจากการประเมินมีผลสำเร็จในการส่งเสริม SME ที่เกิดขึ้นบางส่วน ดังนี้

<p>ผู้ประกอบการที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/ปรับสู่ระบบดิจิทัล E-Commerce 3,250 ราย</p>	<p>▪ ยอดขายเพิ่มขึ้น 18,413,861,221.30 บ. ▪ มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น 563,559,036.00 บ.</p>	<p>❖ มีต้นทุนการผลิตลดลง 1,461,340,968.50 บ. ❖ มูลค่าของเสียลดลงเป็น 17,488,627 บ.</p>	<p>จำนวนกลุ่มเชื่อมโยงเครือข่ายกับอุตสาหกรรม 491 กลุ่ม</p>	<p>จำนวนผู้ประกอบการที่ยื่นขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา 113 ราย</p>	<p>สนับสนุนการขยายตัว GDP ของประเทศ 10,170,571,899 บ. คิดเป็น 0.15 ของ GDP SME หรือคิดเป็นร้อยละ 0.06233 ของ GDP ประเทศ</p>
--	---	--	--	---	---

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลพบว่าหลายโครงการสามารถนำไปสู่การเกิดผลกระทบในมิติต่างๆ ได้ แต่พบว่าหน่วยงานร่วมผู้รับผิดชอบโครงการ ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล เช่น จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าสู่ระบบภาษีหรือการจดทะเบียน เป็นต้น

▪ **แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560-2561**

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) มีเป้าหมายในการเพิ่มสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศให้สูงขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2564 โดยแต่ละยุทธศาสตร์ได้กำหนดเป้าหมายแต่ละยุทธศาสตร์ที่สำคัญเป็นภาพรวมถึงปี 2564 โดยแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560-2561 ไม่ได้มีการถ่ายทอดเป้าหมายความสำเร็จในแต่ละปี ดังนั้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบจึงเป็นไปในภาพรวมเท่านั้น และจากการประเมินผลแผนบูรณาการฯ ปี 2561 พบว่าสามารถสนับสนุนการขยายตัว GDP ของประเทศ 10,170,571,899 บ. คิดเป็น 0.15 ของ GDP SME หรือคิดเป็นร้อยละ 0.06233 ของ GDP ประเทศ

จากการประเมินผลแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2561 พบว่าหลายเป้าหมายยังไม่สามารถประเมินผลได้ในเวลาดังกล่าวได้ เนื่องจากโครงการบางส่วนเพิ่งดำเนินการแล้วเสร็จ หรือโครงการบางส่วนยังอยู่ระหว่างดำเนินการ และต้องใช้เวลาในการดำเนินการที่จะสามารถประเมินผลกระทบได้ โดยที่ปรึกษาได้สรุปความก้าวหน้าความสำเร็จในแต่ละยุทธศาสตร์ไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้

1. ยกระดับเทคโนโลยีนวัตกรรม และผลิตภาพ
2. ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
3. ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล
4. พัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญในการส่งเสริม SME ได้แก่ มูลค่าผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยของ SME เพิ่มขึ้นเป็น 600,000 บาทต่อคนต่อปี ภายในปี 2564 จากการประเมินพบว่าแผนบูรณาการส่งเสริม SME มีกิจกรรมกระบวนการผลิตและประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ (Process Upgrading) มีการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับ SME มีการสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาให้ตอบโจทย์ SME การพัฒนาให้ SME พัฒนาสินค้าที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าถึงผู้ซื้อ มีการจัดสิทธิบัตรให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของ SME ซึ่งจากผลการดำเนินงานแม้จะยังไม่สามารถประเมินมูลค่าผลิตภาพแรงงานได้อย่างสมบูรณ์เนื่องจาก SME ส่วนใหญ่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยไปสู่การพัฒนาแต่พบว่าโครงการที่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพแรงงานแล้ว เกิดต้นทุนการผลิตและของเสียลดลง 1,478,828,863.55 บาท นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ยังมีเป้าหมายการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ที่คาดว่าจะมีสัดส่วนสินเชื่อ SME ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 38 และมีมูลค่าเงินทุนที่ SME ได้รับจากแหล่งเงินทุนประเภท ทุน (Equity Financing) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ภายในปี 2564 จากการประเมินพบว่า โครงการส่งเสริม SME ตามแผนบูรณาการ ไม่ได้มุ่งเน้นการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาต่อยอด หรือฟื้นฟูกิจการ แต่เน้นไปที่กลุ่ม Startup ที่เป็นการต่อยอดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากโครงการพัฒนานวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยจากการประเมินมีจำนวนผู้ประกอบการที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน เกิดมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้น 3,783,119,800 บาท สำหรับการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล โดยมีเป้าหมายให้สัดส่วนการส่งออกของ SME เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 และมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยของ SME เพิ่มขึ้นเป็น 100 ล้านบาทต่อรายต่อปี ภายในปี 2564 จากการติดตามประเมินผลพบว่า SME มียอดขายเพิ่มขึ้น 18,413,861,221.30 บาท และมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น 563,559,036.00 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม โดยมี 3 กลยุทธ์ดังนี้

1. สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูง (High Value Startup)
2. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจของ SME
3. พัฒนาศักยภาพพื้นฐานรากให้เข้มแข็ง

โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 มีเป้าหมายหลัก คือ จำนวนผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ภายในปี 2564 รวมทั้งส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจของ SME มีเป้าหมายที่จะเพิ่มสัดส่วนของกลุ่มคลัสเตอร์ที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เพิ่มสัดส่วนของสหกรณ์ที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ภายในปี 2564 ตลอดจนรายได้เฉลี่ยของ SME ฐานรากที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ภายในปี 2564 จากการประเมินผลการดำเนินงานพบความสำเร็จที่เป็นความก้าวหน้า คือ มีจำนวนผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น 4,299 ราย มี SME ที่มีการรวมกลุ่ม

เชื่อมโยงเครือข่ายทางธุรกิจกับอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการรายใหญ่ที่สามารถดำเนินการได้ 353 กลุ่ม และ SME มีรายได้เพิ่มขึ้นจากยอดขายรวม 18,413,861,221.30 บาท และมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น 563,559,036.00 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

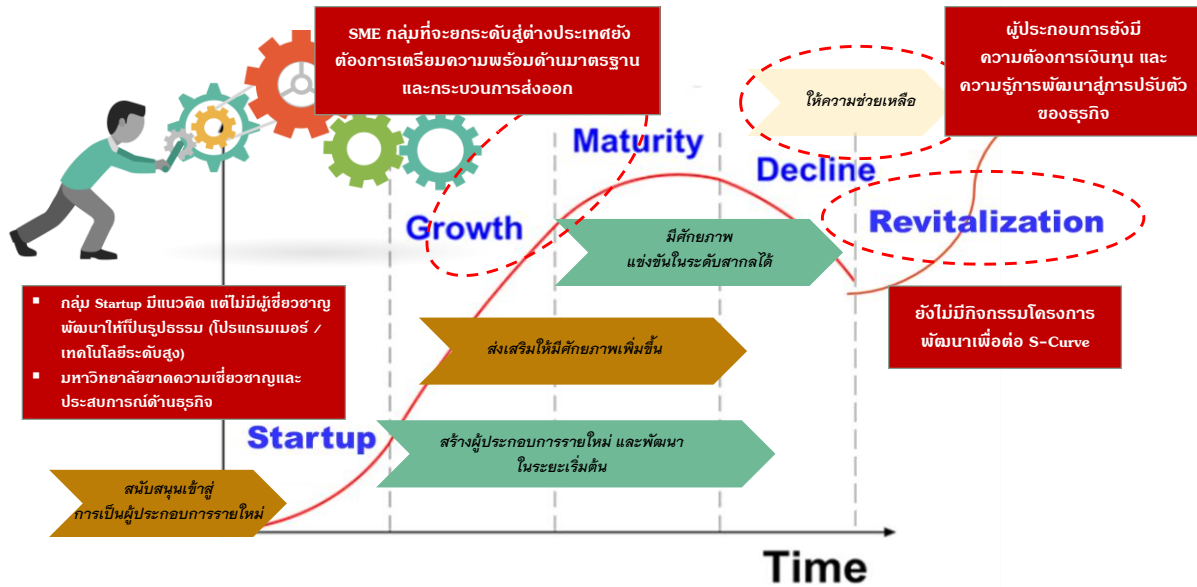
1. พัฒนาเครื่องมือการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ
2. ทบทวน ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้อและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของ SME

โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 มีเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการศูนย์ข้อมูลเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการ SME Portal เพิ่มขึ้น ตลอดจนมีการจัดเก็บข้อมูล SME ผู้รับบริการอย่างเป็นระบบมีสัดส่วนร้อยละ 60 ภายในปี 2564 จากการประเมินผลพบว่าเริ่มมีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล SME อย่างเป็นระบบทั้งการพัฒนา Application SME Connect ทั้งในส่วนของการจัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูล SME ของประเทศ ของ สสว.

ข้อสังเกตที่พบจากการประเมินผลการดำเนินงาน

- การกำหนดตัวชี้วัดเป้าหมายในระดับภาพรวมแผนบูรณาการฯ ปี 2561 เป็นการกำหนดประเด็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของ SME ได้ไม่น้อยกว่า 90,000 ล้านบาท ในขณะที่เป้าหมายแผนบูรณาการรายแนวทางเป็นการกำหนดจากผู้ได้รับการพัฒนา ดังนั้น การถ่ายทอดจากเป้าหมายมาสู่ระดับแนวทางและการถ่ายทอดไปสู่ระดับแผนงานโครงการจึงเกิด Missing Link กล่าวคือ การขับเคลื่อนแผนงานโครงการ เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้เป้าหมายรายแนวทางแต่ไม่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ดังนั้น สสว. ควรต้องปรับกรอบแนวทางในการเสนอแผนงานโครงการของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้แต่ละโครงการรับมอบเป้าหมายที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจที่จะสนับสนุนเป้าหมายภาพรวม
- ปี 2561 ยังเกิด Missing Link ในเรื่องการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ไปลงทุนยังต่างประเทศ แม้จะมีแผนงานโครงการดำเนินการ แต่ก็พบว่าไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้ นอกจากนี้ จากการประเมินพบว่ายังมี Gap ในการสร้างความพร้อมให้กับผู้ประกอบการก่อนไปต่างประเทศ คลินิกให้คำปรึกษาด้านการส่งออก ขั้นตอนการตลาดการส่งออก มาตรฐานสินค้าต่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือด้านสัญญากับต่างประเทศ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของบริษัทที่จะมาเป็นคู่ค้า เป็นต้น
- หลายโครงการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ มีการกำหนดวัตถุประสงค์แนวทางที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ประเทศ แต่จากการติดตามประเมินพบว่าผู้รับผิดชอบโครงการยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมให้กับผู้พิจารณางบประมาณโครงการได้ และเมื่อโครงการถูกปรับลดงบประมาณ ไม่มีการทบทวนขอบเขตการดำเนินการให้เหมาะสม ส่งผลให้การขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- หน่วยงานส่วนกลางขาดการสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติส่งผลให้การผลักดันอาจสำเร็จในผลผลิตเชิงปริมาณ แต่คาดว่าคุณภาพและผลสัมฤทธิ์จะไม่เกิดตามเป้าหมาย

และจากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการฯ ในปี 2561 พบว่ายังมีช่องว่างข้อจำกัดหรือมีความต้องการที่ควรผลักดันสนับสนุนเพิ่มขึ้น ตามช่วงระดับศักยภาพของผู้ประกอบการดังนี้

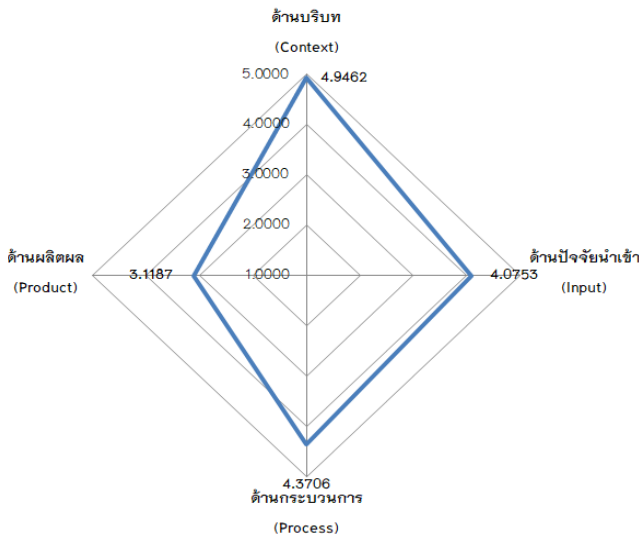

โดยในกลุ่มที่เป็นกลุ่ม Startup ยังมีข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ กลุ่ม Startup มีแนวคิด แต่ส่วนใหญ่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญพัฒนาให้เป็นรูปธรรม ทั้งการขาดโปรแกรมเมอร์และเทคโนโลยีระดับสูง หรือหลายครั้งที่แนวคิดนั้น ไม่สามารถสร้างความแตกต่างหรือน่าสนใจจากผู้ซื้อหรือผู้ใช้ได้ จึงไม่สามารถพัฒนาต่อให้ประสบความสำเร็จได้ ตลอดจนมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์บ่มเพาะหรือพัฒนาเตรียมความพร้อมสร้างผู้ประกอบการใหม่ก็ยังขาดความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านธุรกิจไม่สามารถให้คำแนะนำไปใช้ได้จริงในทางธุรกิจ สำหรับกลุ่มที่กำลังเข้าสู่การยกระดับศักยภาพสู่ระดับสากล ยังต้องการเตรียมความพร้อมด้านมาตรฐานและกระบวนการส่งออก สำหรับกลุ่ม Decline หรือ Turnaround ยังเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือพัฒนาเช่นเดียวกับกลุ่มผู้ประกอบการทั่วไปที่ต้องการส่งเสริมให้เกิดศักยภาพเพิ่มขึ้น และมีการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการยังมีความต้องการเงินทุน และความรู้การพัฒนาสู่การปรับตัวของธุรกิจ นอกจากนั้น ในกลุ่มธุรกิจที่อิมตัวและต้องการต่อยอดธุรกิจพบว่ายังไม่มีแผนงานโครงการรองรับการพัฒนา

❖ ผลการประเมินแผนงานบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561

■ ผลการประเมินแผนงานโครงการโดยภาพรวม

จากการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการปี 2561 มีผลคะแนนในภาพรวมในระดับที่ดี ที่ระดับคะแนน 4.3525 โดยมีผลคะแนนแต่ละด้านดังนี้

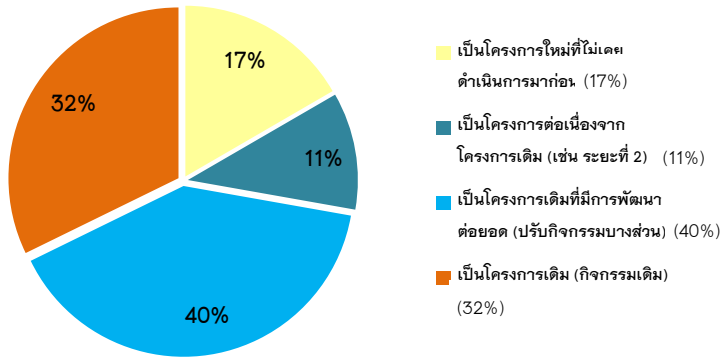
องค์ประกอบ การประเมินผล	ค่าน้ำหนัก	คะแนนเฉลี่ย	ผลการประเมิน
ด้านบริบท โครงการ (Context)	0.20	4.9536	ดีมาก
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	0.10	4.0928	ดี
ด้านกระบวนการ (Process)	0.30	4.3702	ดี
ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	0.40	4.1036	ดี

แผนภาพที่ 11 คะแนนการประเมินโครงการ ปี 2561

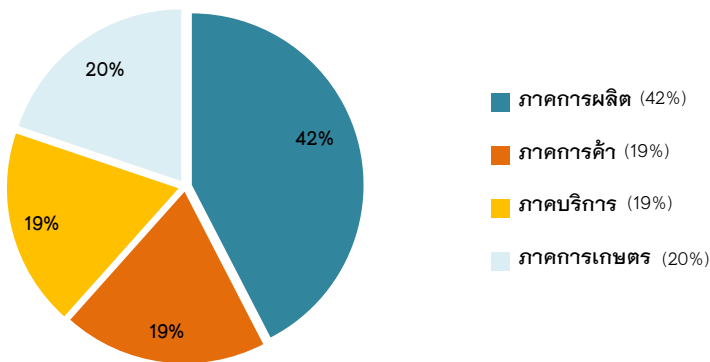
จากผลคะแนนการประเมินจะเห็นว่าโครงการโดยภาพรวมจะเป็นโครงการที่มีบริบทโครงการที่เหมาะสม กล่าวคือมีเหตุผลและความจำเป็นที่เหมาะสม มีวัตถุประสงค์โครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ รวมทั้งโครงการส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับที่ดี ในขณะที่ด้านกระบวนการ ซึ่งครอบคลุมทั้งประสิทธิภาพการดำเนินการ การเบิกจ่ายงบประมาณ กลไกการบูรณาการที่เหมาะสมกับโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก จะมีโครงการเพียงบางส่วนที่ต้องพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในบางปัจจัย และจากผลการดำเนินงานพบว่าโครงการก่อให้เกิดความสำเร็จด้านผลิตภัณฑ์ในระดับดี โดยพบว่าแผนงานโครงการส่วนใหญ่สามารถนำส่งผลสัมฤทธิ์หรือผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ แต่ไม่มีการจัดเก็บและติดตามข้อมูลที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามจากการติดตามประเมินผลยังพบว่าโครงการส่วนใหญ่เกิดประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการได้เพียงระยะเวลาอันสั้น คือ 3 เดือน - 1 ปี สรุปรายละเอียดผลการดำเนินการได้ดังนี้

ด้านบริบทโครงการ (Context) :

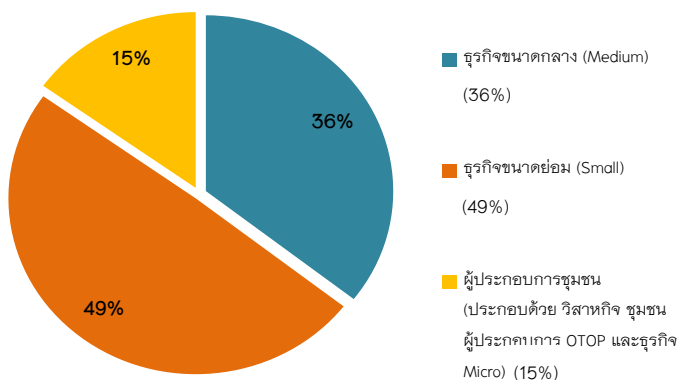
จากผลการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) มีผลการประเมินในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 4.9536 โดยผลการประเมินพบว่าโครงการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2561 ซึ่งที่ปรึกษาได้สรุปรายละเอียดผลการประเมินการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงไว้แล้วในบทที่ 4 รายงานความก้าวหน้า (Progress Report)

แผนภาพที่ 12 สัดส่วนลักษณะโครงการ

แผนภาพที่ 13 สัดส่วนของภาคธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม

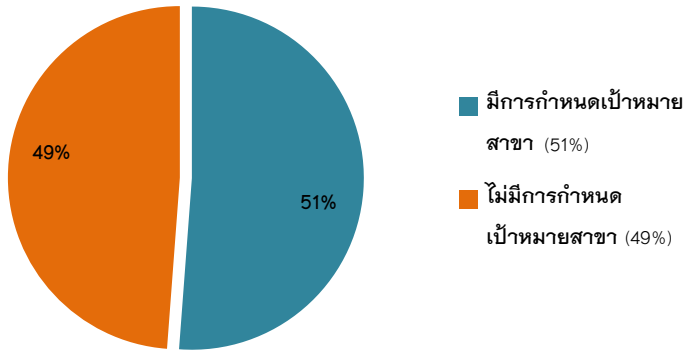

แผนภาพที่ 14 สัดส่วนขนาดธุรกิจ

มากขึ้นจากปีที่ผ่านมา และสาขาที่มุ่งเน้นเป็นไปตาม นโยบายหรือยุทธศาสตร์ประเทศ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ กลุ่มอุตสาหกรรมศักยภาพและที่ด้อยปฏิรูป เป็นต้น

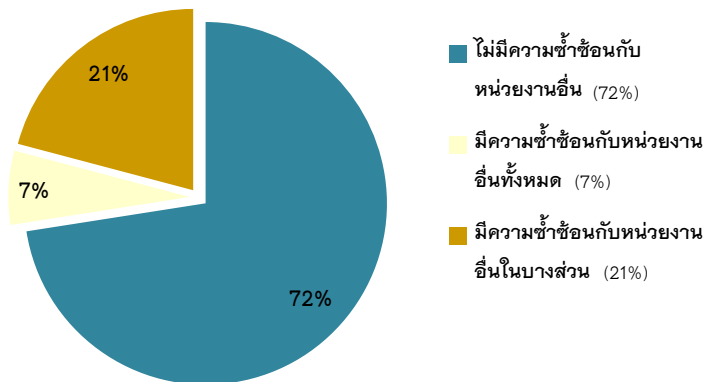
ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาโครงการที่สนับสนุน แผนงานโครงการตามแผนบูรณาการฯ ปี 2561 พบว่าโครงการที่ดำเนินการ ส่วนใหญ่เป็นโครงการเดิมแต่มีการพัฒนาต่อยอดจากปีที่ผ่านมา คิดเป็น ร้อยละ 32 รองลงมาเป็นกิจกรรม โครงการเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมาร้อยละ 32 และเป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคย ดำเนินการมาก่อนเลย เช่น โดยเป็น โครงการที่มีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะ เช่น นิสิต/นักศึกษา หรือโครงการที่เน้น การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาช่วยใน การพัฒนาธุรกิจ

และจากการติดตามประเมินผลพบว่า ผู้ประกอบการหรือธุรกิจที่ได้รับการ ส่งเสริมพัฒนาส่วนใหญ่อยู่ในสาขาภาค การผลิต คิดเป็นร้อยละ 42 โดยสาขา สูงสุดได้แก่ อาหาร รองลงมาเป็นยาและ สมุนไพร รองลงมาเป็นสาขาภาค การเกษตรร้อยละ 20 โดยสูงสุด ได้แก่ เกษตรแปรรูป เป็นสาขาภาคการค้า ร้อยละ 19 ประกอบด้วยธุรกิจแฟรนไชส์ และค้าปลีก และเป็นสาขาภาคบริการ ได้แก่ ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และ การกีฬาและนันทนาการ โดยขนาดธุรกิจ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดย่อมร้อยละ 49 รองลงมาเป็นธุรกิจขนาดกลาง ร้อยละ 36 จะเป็นโครงการที่สนับสนุน ผู้ประกอบการชุมชนเพียงร้อยละ 15 และจากข้อมูลพบว่าโครงการร้อยละ 51 มีการกำหนดเป้าหมายสาขาในการ ดำเนินการอย่างชัดเจน ซึ่งมีความชัดเจน

แผนภาพที่ 15 สัดส่วนหน่วยงานที่มีการกำหนดเป้าหมายสาขา

- ที่ผ่านมาการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐมีความซ้ำซ้อนกัน แม้แผนบูรณาการฯ จะพยายามเข้ามาช่วยแก้ปัญหาการลดความซ้ำซ้อนและบูรณาการ แต่หากให้แต่ละหน่วยงานต่างเสนอแผนงาน ก็จะต้อง

แผนภาพที่ 16 สัดส่วนลักษณะโครงการที่มีความซ้ำซ้อน

และจากการประเมินผลพบว่าบางหน่วยงานควรมุ่งเน้นเฉพาะเจาะจงในบางกลุ่มเป้าหมาย หรือบางกระบวนการที่เป็นภารกิจ ไม่ควรไปดำเนินการเปิดกว้างโดยทั่วไป หรือดำเนินการในทุกเรื่องเช่น มีภารกิจด้านการตลาด ก็ควรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านดังกล่าว ไม่ควรไปดำเนินการทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อีกทั้งมีหน่วยงานหลายหน่วยที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว หรือโครงการที่เป็นลักษณะที่ส่งที่ปรึกษาเข้าไปให้คำปรึกษาเชิงลึกที่เป็นการปรับปรุงกระบวนการผลิต ทั้งที่หน่วยงานควรมุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีหรือนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

- ภาครัฐควรพัฒนาศูนย์บ่มเพาะให้เป็นการส่งเสริมในรูปแบบ Startup อย่างแท้จริง เป็นจุดบริการเดียวที่ผู้ประกอบการสามารถขอรับคำปรึกษา หรือขอพี่เลี้ยง เป็นศูนย์กลางของศูนย์ข้อมูลต่างๆ มีกระบวนการพิชชิง

- แต่ละหน่วยงานต้องมีความชัดเจนและสอดคล้องตรงกันต่อนิยามของ SME และ Stage การพัฒนา เพื่อที่ผู้ประกอบการจะได้รับการสนับสนุนได้ตรงกับเป้าหมาย

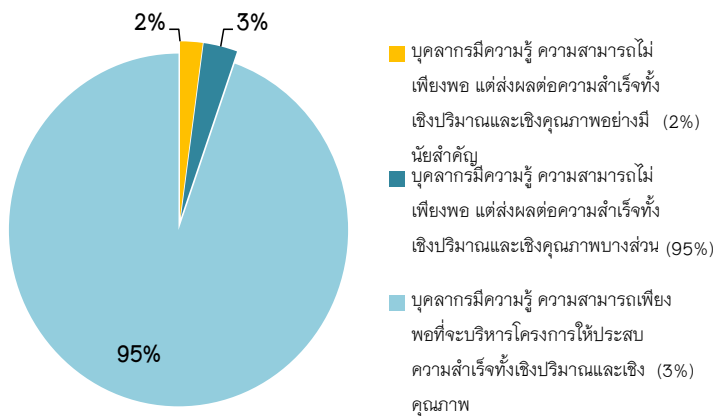
- ปัจจุบันเอื้อในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน/นักลงทุนของกลุ่ม Startup ยังไม่เอื้ออำนวย เพราะสถาบันการเงินยังพิจารณาสินเชื่อแบบเดิม คือการพิจารณา Performance ของผู้กู้เป็นหลัก และสถาบันการเงินยังคงต้องปฏิบัติภายใต้การกำกับควบคุมโดย ธปท.

ทั้งนี้ จากการจัดเก็บข้อมูลสำรวจจากผู้ประกอบการรวม 680 รายและจากการประชุมระดมความคิดเห็นระหว่างผู้ประกอบการ ภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานภาครัฐ พบประเด็นข้อสังเกตต่อการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐตามแผนบูรณาการฯ ดังนี้

เกิดความซ้ำซ้อน โดยจากการติดตามประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าโครงการร้อยละ 21 มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ ในบางส่วน และโครงการร้อยละ 7 มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นทั้งหมด โดยกิจกรรมที่จะมีความซ้ำซ้อน เช่น การอบรมด้านการตลาดออนไลน์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

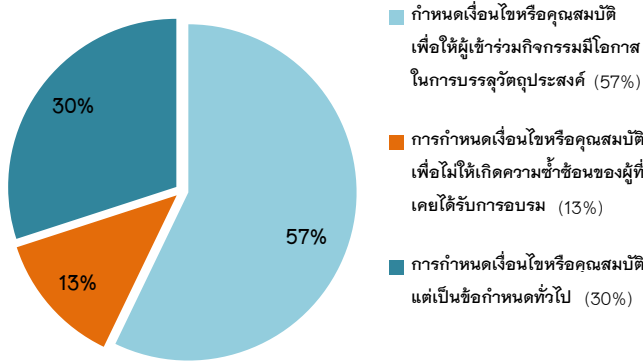
จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่ามีผลการประเมินในระดับดี ที่ระดับคะแนน 4.0928 จากการติดตามประเมินแผนงานโครงการพบว่าปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ หรือเครื่องมือวัสดุในการประเมินผล มีการสัมภาษณ์ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า หน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ โครงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงาน โดยทั่วไปในการบริหารโครงการ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบหรือถ้ามีก็มีการจัดซื้อภายใต้โครงการ จะมีโครงการบางส่วนที่พบว่าหลังจากการถูกปรับลดงบประมาณโครงการ แต่หน่วยงานไม่ได้มีการทบทวนขอบเขตการดำเนินงานให้เหมาะสม ส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถเกิดผลกระทบมากพอที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สำหรับความเพียงพอและความรู้ความสามารถของ

บุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการพบว่าส่วนใหญ่บุคลากรมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะบริหารโครงการ จะมีเพียงโครงการร้อยละ 5 ที่มีบุคลากรที่ความรู้ความสามารถไม่เพียงพอและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ โดยจากการติดตามประเมินผล พบว่าบางโครงการที่กำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง แต่ขาดการสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจ

แผนภาพที่ 17 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถ

ระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติส่งผลให้การผลักดันอาจสำเร็จในผลผลิตเชิงปริมาณ แต่คาดว่าคุณภาพและผลสัมฤทธิ์จะไม่เกิดตามเป้าหมาย และปัจจุบันธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วจากการเปลี่ยนแปลงของ technology ที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐต้องเตรียมความพร้อม มีความรู้ความสามารถและสามารถเลือกและกำกับการทำงานของมหาวิทยาลัยที่เป็นที่ปรึกษาได้ และการที่ผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมและมีความต้องการในการพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้

แผนภาพที่ 18 สัดส่วนโครงการที่มีกระบวนการคัดกรองผู้ประกอบการที่เข้าร่วม

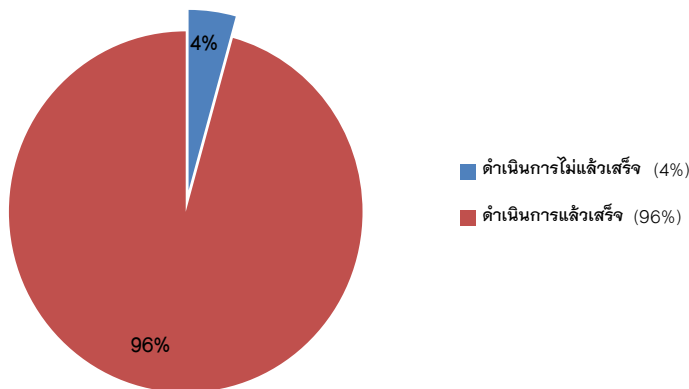
โครงการบรรลุผลสัมฤทธิ์ โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่าโครงการส่วนใหญ่ร้อยละ 57 มี การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติที่ชัดเจน และเป็นเงื่อนไขที่ต้องการคัดกรองให้ผู้ประกอบการที่เข้ารับการ พัฒนาบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในขณะที่ร้อยละ 30 ของโครงการยังเป็นการกำหนดคุณสมบัติแบบทั่วไปที่อาจส่งผลให้ผู้ที่ไม่ได้มีความต้องการในการพัฒนาเรื่องนี้อย่างแท้จริง หรือผู้ที่เคยได้รับการพัฒนาแล้วรับการส่งเสริมซ้ำ

โดยจากความคิดเห็นของผู้ประกอบการและหน่วยงานร่วมให้ความเห็นว่า การที่หน่วยงานภาครัฐ ไม่มีระบบฐานข้อมูลร่วมกันส่งผลให้ไม่ทราบว่าผู้ประกอบการเคยได้รับการสนับสนุนหรือพัฒนาอย่างไรบ้าง ดังนั้นการมีระบบการลงทะเบียนที่จะเป็น Profile หรือสมุดพกของผู้ประกอบการ จะช่วยให้การส่งเสริมสามารถจัดโปรแกรมการส่งเสริมที่เหมาะสมได้

นอกจากนั้น จากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการพบว่าที่ปรึกษาวิทยาลัยในพื้นที่มีมาตรฐานและองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน แต่เมื่อระเบียบการจัดจ้างกำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยในพื้นที่ประกอบกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบไม่สามารถกำกับคุณภาพการดำเนินการได้อย่างทั่วถึง ส่งผลให้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาหรือความช่วยเหลือตามเป้าหมายที่วางไว้

ด้านกระบวนการ (Process) :

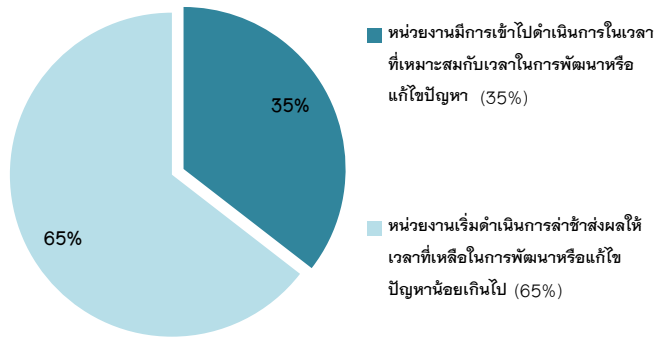
จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่ามีผลการประเมินในระดับดี ที่ระดับคะแนน 4.3702 จากการติดตามประเมินผลประสิทธิภาพการบริหารจัดการแผนงานโครงการพบว่าโครงการ

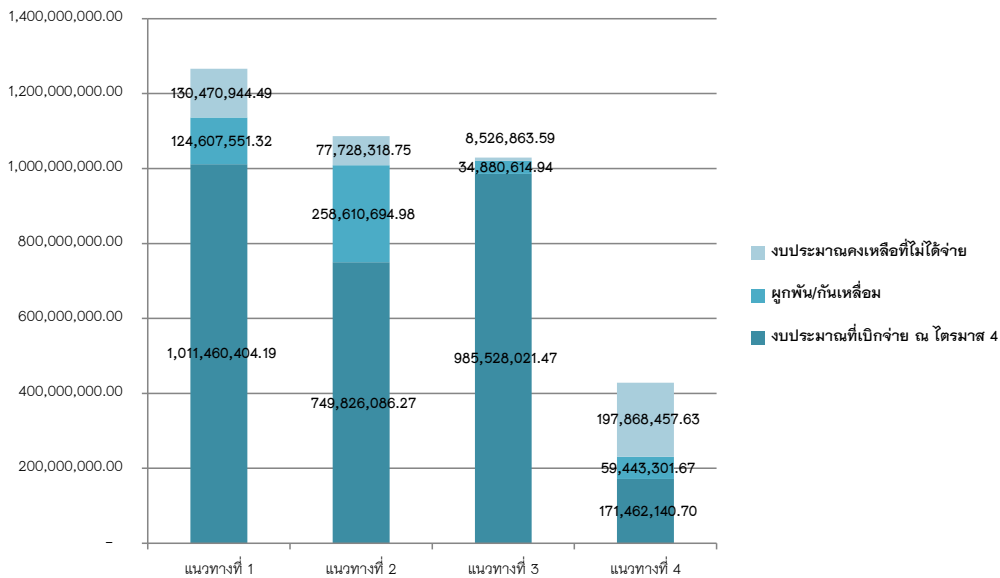
แผนภาพที่ 19 สัดส่วนโครงการที่ดำเนินการได้แล้วเสร็จ

ส่วนใหญ่ดำเนินการได้ตามแผนงานที่วางไว้ร้อยละ 96 ในขณะที่บางโครงการพบว่ากิจกรรมแผนงานบางส่วนไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน โดยการดำเนินโครงการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงาน อย่างไรก็ตามพบว่าบางกิจกรรมโครงการที่วางแผนเริ่มดำเนินการล่าช้า แม้การดำเนินการจะเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ แต่ความล่าช้าดังกล่าวจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาส่งผลให้บรรลุผลสัมฤทธิ์มีความล่าช้าหรืออาจไม่

บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และพบว่าบางกิจกรรมโครงการมีการปรับรูปแบบเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ทันภายในงบประมาณ จากการติดตามสำรวจผู้ประกอบการพบว่า การดำเนินการพัฒนาหน่วยงานมีการเข้าไปดำเนินการในเวลาที่เหมาะสมกับเวลาในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา ซึ่งอย่างน้อยเริ่มดำเนินการภายใน

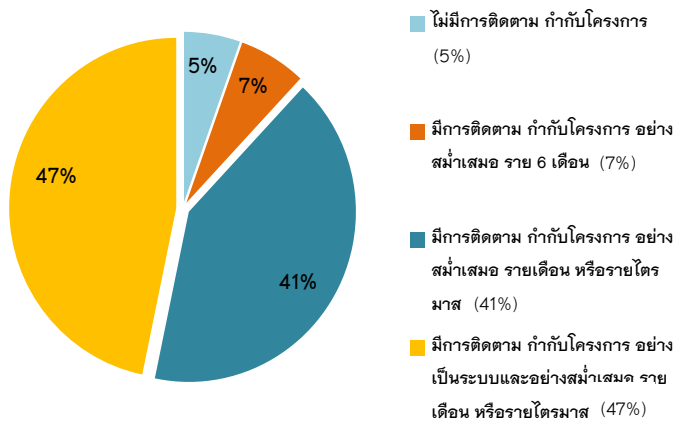

แผนภาพที่ 20 สัดส่วนโครงการที่ส่งที่ปรึกษาเข้าไปดำเนินการเหมาะสม

แผนภาพที่ 21 การเบิกจ่ายงบประมาณ

หมายเหตุ : อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อมูล

แผนภาพที่ 22 สัดส่วนการกำกับติดตามโครงการ

ไตรมาส 2 ร้อยละ 35 และพบว่าหน่วยงานเริ่มดำเนินการล่าช้าส่งผลให้เวลาที่เหลือในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาน้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 65

สำหรับประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณพบว่าแนวทางที่ 3 มีการใช้จ่ายงบประมาณได้ทันภายในปีงบประมาณที่ค่อนข้างสูง ในขณะที่แนวทางที่ 4 มีสัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณน้อยกว่าแนวทางอื่นๆ

และจากการประเมินกลไกการกำกับติดตามของหน่วยงานพบว่าโครงการส่วนใหญ่มีระบบการกำกับติดตามโครงการอย่างสม่ำเสมอเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส จะมีโครงการเพียงร้อยละ 5 ที่ไม่มีการติดตามกำกับโครงการ ซึ่งจะเป็นโครงการในลักษณะการส่งเสริมพัฒนาปัจจัยแวดล้อมในการส่งเสริม SME เช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามภารกิจและนโยบายรัฐ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จากการติดตามประเมินผลพบว่าบางหน่วยงานยังมี ความสับสนและไม่กำหนดบทบาทความชัดเจนของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการและฝ่ายติดตามประเมินผล ทั้งนี้จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ประกอบการพบประเด็นข้อสังเกต ได้แก่

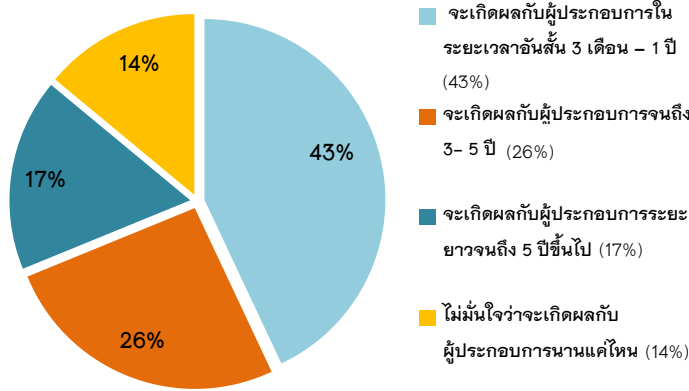
- การส่งเสริมสนับสนุนของภาครัฐ ควรเป็นการดำเนินการร่วมผ่านมหาวิทยาลัย ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ การดึงความร่วมมือจากภาคเอกชนเข้ามามีส่วนมากขึ้น จะช่วยลดข้อจำกัดความไม่เชี่ยวชาญในภาคปฏิบัติของมหาวิทยาลัย
- การผลักดันให้เกิดหน่วยงานกลางในการคัดกรองและส่งต่อกับหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่นั้นๆ และเป็นหน่วยงานที่จะเป็นตัวกลางในการสร้างความน่าเชื่อถือต่อการเชื่อมโยงเทคโนโลยี หรืองานวิจัยต่างๆ ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้คิดหรือนักวิจัย

ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) :

จากผลการประเมินด้านผลิตภัณฑ์ (Product) พบว่ามีผลการประเมินในระดับดีที่ระดับคะแนน 4.1036 จากการติดตามประเมินผล พบว่าผลผลิตที่รายงานกับผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงหลังจากติดตามไม่สอดคล้องกัน นอกจากนั้นพบว่าที่ทำการกำหนดเป้าหมายผลผลิตตั้งต้น กับที่หน่วยงานรายงานมีวิธีการจัดเก็บไม่สอดคล้องกัน โดยผลผลิตบางรายการไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลจริง เป็นเพียงการประมาณการณ หรือมีการเปลี่ยนวิธีการนับผลผลิต และพบว่าบางหน่วยงานมีการกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ไม่ชัดเจนต่อวิธีการในการพิจารณาหรือการวัดผลรวมทั้ง ตัวชี้วัดผลลัพธ์ ไม่ได้ถูกกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามจากการรวบรวมข้อมูลจากการติดตามประเมินผล และสุ่มเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ สรุปผลมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยรวมของการดำเนินการตามแผนบูรณาการปี 2561 รวมทั้งสิ้น 24,294,070,460.80 บาท

รายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น (บาท/ปี)	18,177,357,778.52
รายได้/ยอดขายที่คาดว่าจะเกิด (อยู่ระหว่างการเจรจาการค้า/การพัฒนามาตรฐาน)	236,503,442.78
มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น (บาท/ปี)	563,559,036.00
มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น (บาท/ปี)	3,783,119,800.00
ต้นทุนการผลิตที่ลดลง (บาท/ปี)	1,461,340,968.50
ต้นทุนของเสียที่ลดลง (บาท/ปี)	17,488,627.00
มูลค่าการจ้างงาน (บาท/ปี)	54,700,808.00
มูลค่าเศรษฐกิจ (บาท)	24,294,070,460.80
ความคุ้มค่า	7.94

นอกจากนั้น ยังเกิดแบรนด์ใหม่ 260 แบรนด์ เกิดจำนวนคู่ธุรกิจเกิดขึ้น 2,937 คู่ มีจำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ ออกสู่ตลาด 45,156 รายการ จำนวนผู้ประกอบการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา 113 รายการ มีผู้ประกอบการมีการปรับปรุงเครื่องจักรจำนวน 1,048 เครื่องผู้ประกอบการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักรแล้ว 13 ราย จำนวน 29 เครื่อง

แผนภาพที่ 23 สัดส่วนโครงการที่เกิดผลต่อผู้ประกอบการ จะก่อเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องไปอีก

ทั้งนี้ จากการติดตามประเมินผลพบว่า สัดส่วนโครงการที่จะเกิดผลกระทบส่วนใหญ่เป็นผลกระทบที่เกิดกับผู้ประกอบการหรือธุรกิจในระยะเวลาน้อยๆ 3 เดือน - 1 ปี เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและผู้ประกอบการต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากจะมีโครงการที่เกิดผลกับผู้ประกอบการได้ 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26 ในขณะที่เกิดผลกระทบกับผู้ประกอบการได้ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17 นั้นหมายถึง

■ ผลการประเมินแผนงานโครงการรายแนวทาง

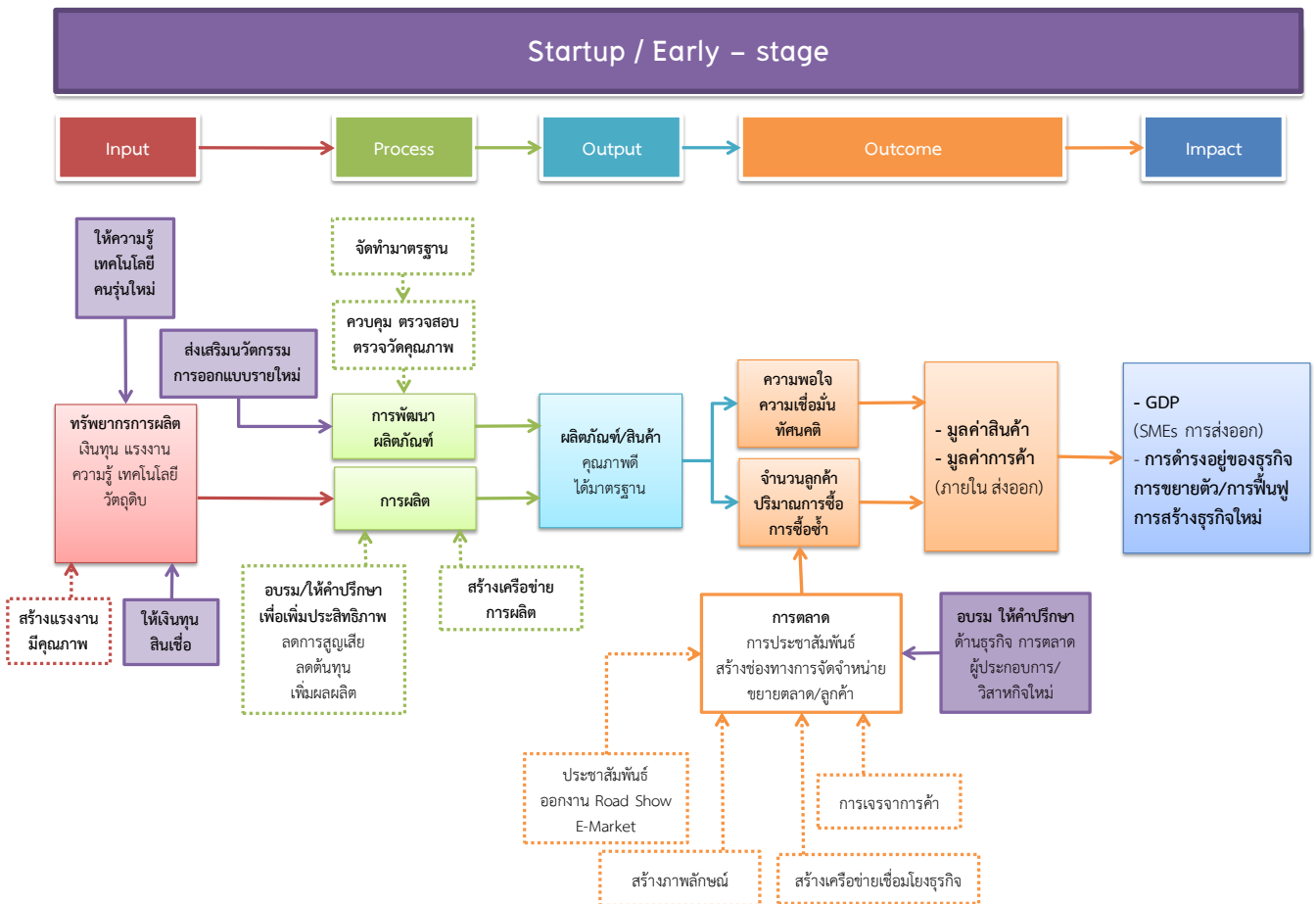
1) การสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

แนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ภายใต้แผนบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มุ่งเน้นกลุ่มผู้ประกอบการ Startup ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ที่มีรูปแบบธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นหลัก เป็นผู้ประกอบการที่มีแนวคิดในการสร้างธุรกิจผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด โดยใช้จุดแข็งที่ตนเองมีอยู่เพื่อช่วงชิงพื้นที่ทางการตลาด โดยส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่มีจุดเด่นในการใช้เทคนิค เทคโนโลยี ความรู้เฉพาะทาง การออกแบบที่โดดเด่น การให้บริการเฉพาะด้าน นำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีการสร้างนวัตกรรมหรือการนำเสนอคุณค่าใหม่ ซึ่งจะส่งมอบคุณค่าของผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ทำให้มีความแตกต่างจากผู้ประกอบการรายเดิมที่อยู่ในตลาดอยู่แล้ว และเป็นจุดแข็งที่สำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และมีศักยภาพที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต

ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จะมุ่งเน้นในด้านของการให้ความรู้ การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การออกแบบ แก่ผู้ประกอบการรายใหม่ ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการใหม่ สร้างและพัฒนาธุรกิจในระยะเริ่มต้น เช่น โครงการเตรียมความพร้อมนักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์รุ่นใหม่ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้) โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) เป็นต้น โครงการที่มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และสนับสนุนผู้ประกอบการนวัตกรรมที่มีศักยภาพให้สามารถเติบโตได้ เช่น โครงการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมเกิดใหม่ที่มีการเติบโตสูง (Innovative Startup) (สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โครงการสร้างผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมใหม่ (Startup Voucher) (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ด้านชีววิทยาศาสตร์

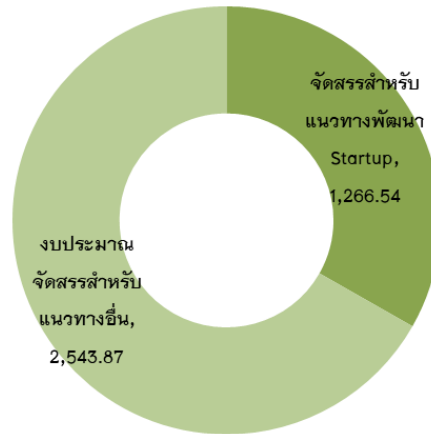
(ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์) โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านรูปแบบธุรกิจ (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ) เป็นต้น โครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับผู้ประกอบการใหม่ เช่น โครงการยกระดับขีดความสามารถของศูนย์บ่มเพาะและพัฒนานักลงทุนเพื่อธุรกิจและนวัตกรรมใหม่ (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) เป็นต้น

นอกจากนี้ กิจกรรม โครงการส่วนหนึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการโดยการแก้ไขปัญหาหรือปิดจุดอ่อนเพื่อให้เกิดความสามารถในการดำเนินธุรกิจและแข่งขันมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ผู้ประกอบการรายใหม่ยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในการเปิดตัวสินค้าเข้าสู่ตลาด ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย จะมีกิจกรรม โครงการในลักษณะที่เป็นการอบรม การให้คำปรึกษาแนะนำด้านธุรกิจ การตลาด เป็นต้น รวมทั้งมีการสนับสนุนในลักษณะที่เป็นการให้เงินทุนหรือสินเชื่อ เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นตอนการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ จึงอาจยังมีเงินทุนไม่เพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนเงินทุน สินเชื่อ จึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีศักยภาพในการเติบโตสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

แผนภาพที่ 24 กิจกรรม โครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 แนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นมูลค่า 1,266.54 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 33.24 ของงบประมาณทั้งหมด

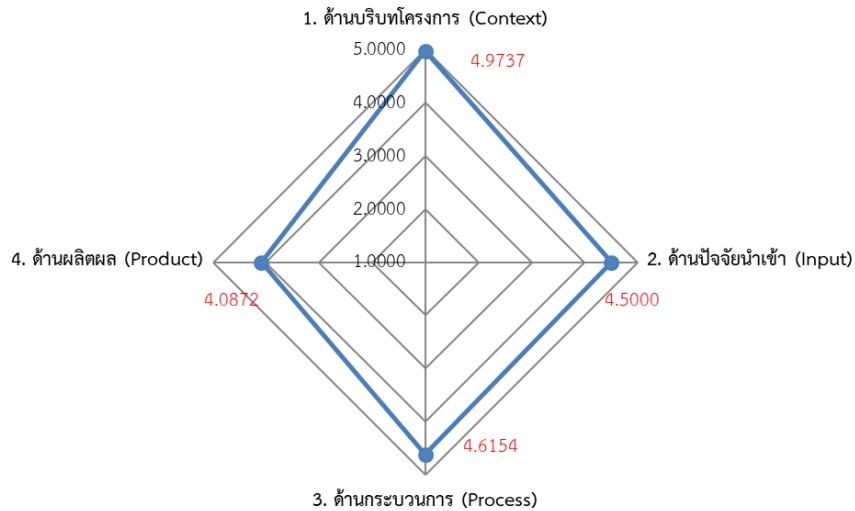

แผนภาพที่ 25 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2561 สำหรับการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

สำหรับหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 10 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2561 อยู่ในระดับดี มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.4642 ดังแสดงในแผนภาพที่ 26

**แผนภาพที่ 26 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและ
พัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ปี 2561**

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามิติการประเมินรายด้าน พบว่า ในภาพรวมโครงการตามแนวทางการสร้างและ
พัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ปี 2561 มีผลคะแนนการประเมินด้านบริบท
โครงการ (Context) สูงสุด โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.9737 หรืออยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ ด้าน
กระบวนการ (Process) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.6154 หรืออยู่ในระดับดีมาก ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)
มีผลคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.5000 หรืออยู่ในระดับดีมาก และด้านผลผลิต (Product) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ
4.0871 หรืออยู่ในระดับดี ตามลำดับ

สำหรับผลการดำเนินงานในแต่ละมิติ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context) (ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับ แนวทางหรือกลยุทธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ประเทศ)

จากแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)
เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์
และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 27 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) พบว่า มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจาก การพัฒนาและการส่งเสริมมีแนวทางมุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยพัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูป และการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต เน้นการส่งเสริม SME ในสาขาที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบรูปแบบการบริการที่ผสมผสานความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถสร้างความเติบโตทางธุรกิจได้ เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการขยายผลหรือพัฒนาต่อยอดการพัฒนาแหล่งเงินทุนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ของผู้ประกอบการรุ่นใหม่และผู้ประกอบการชุมชนให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้นรวมทั้งมีระบบการพัฒนาศักยภาพในการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกิจกรรมโครงการที่เป็นการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการผลักดันการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ตลอดห่วงโซ่มูลค่าเพื่อก้าวข้ามกับดักจากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยี

❖ **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบว่ามีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

▪ **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- **ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร**

ข้อ 2) สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากมีโครงการที่เป็นกรอบความรู้และการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตทางการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้น

ข้อ 4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร เนื่องจากมีโครงการที่เป็นวิจัยพัฒนา และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

ตัวอย่างโครงการที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการดำเนินโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่โครงการที่มุ่งเน้นพัฒนาภาคการเกษตรกลุ่มเป้าหมายจะเป็น SME กลุ่มทั่วไป (Regular) มากกว่ากลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

- **ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่ม Start Up ส่วนใหญ่ เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการเติบโต อีกทั้งมีการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ข้อ 2) วางรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต เนื่องจากมีการวางแผนพัฒนากำลังคนรองรับอุตสาหกรรมอนาคต มีการฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรในสถาบันการศึกษา ซึ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา การยกระดับขีดความสามารถของศูนย์บ่มเพาะและพัฒนานักลงทุนเพื่อธุรกิจและนวัตกรรมใหม่ เป็นต้น

- ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต การจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SME พัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ ตระหนักถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็น SME รุ่นใหม่ ซึ่งจะมีการพัฒนา ฝึกทักษะให้แก่ผู้ที่ต้องการจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตั้งแต่ในสถานศึกษา เช่น โครงการเตรียมความพร้อมนักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์รุ่นใหม่ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้) โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) เป็นต้น

■ ยุทธศาสตร์ร่วม : เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 7 และยุทธศาสตร์ที่ 8 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

ข้อ 3) จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาในการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่และอาชีพอิสระ ทั้งการจัดหาแหล่งเงินทุนและการตลาดที่เหมาะสมและให้สถาบันการศึกษาจัดทำหลักสูตรระยะสั้นพัฒนาทักษะพื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับแรงงานกลุ่มนี้ เนื่องจากมีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้บัณฑิต นักศึกษา ที่สนใจในการประกอบธุรกิจได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการได้ต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ข้อ 1) ยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐานสากล โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในการพัฒนาไปสู่ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชิงดิจิทัล สร้างความเป็นมืออาชีพการบริหารห่วงโซ่อุปทานธุรกิจรองรับการเป็นอุตสาหกรรมระดับมาตรฐานสากล ธุรกิจสมัยใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ด้วยการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงแหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาด เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการผลิตและการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการเตรียมแผนบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีด้านสารสนเทศและดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจช่วยให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Startup) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่ม Startup ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีการใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีในการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการของตนเองอยู่แล้ว กิจกรรมโครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นในด้านของการให้ความรู้ การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การออกแบบแก่ผู้ประกอบการรายใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

- ข้อ 3.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และ

เชิงสังคม

- ข้อ 3.1.4 เร่งรัดการถ่ายทอดผลงานวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยี สู่เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านกลไกเครือข่าย สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีนักถ่ายทอดเทคโนโลยีมืออาชีพเข้ามาช่วยดำเนินการ เนื่องจากมีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาผลิตภัณฑ์ และใช้งานวิจัย และนวัตกรรมใหม่ๆ ในสถาบันต่อยอดออกสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ออกสู่การใช้ประโยชน์ ภาคอุตสาหกรรมการผลิต การส่งเสริมประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้เรียนรู้ทักษะการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาขึ้นเป็นผู้ประกอบการ

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากการสนับสนุนเงินทุนสินเชื่อให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

❖ ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีและแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเดิม เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาให้ตอบโจทย์ SME มีการยกระดับด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสินค้านวัตกรรม ผลงานวิจัยและพัฒนาของ SME ไทยมีตลาดรองรับมีกิจกรรมการสนับสนุนให้มีการบริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจรแก่ SME การขยายปริมาณการให้บริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SME ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบถ้วนมากขึ้น

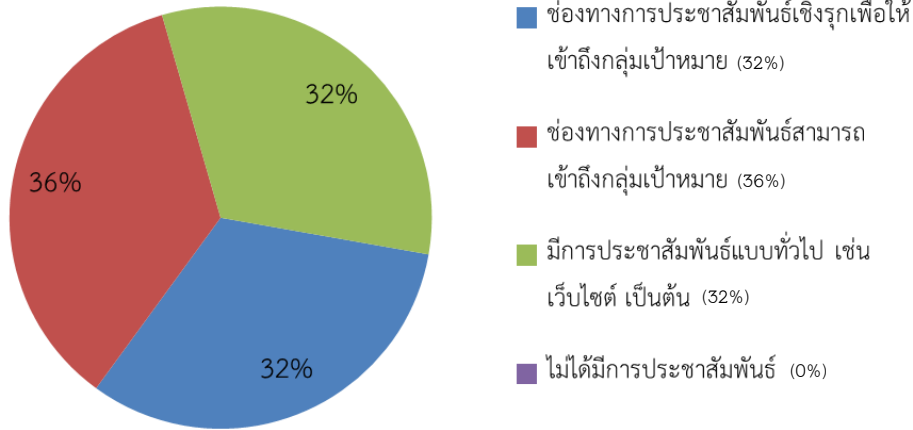
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้ผู้ที่มีความคิดริเริ่มเชิงเทคโนโลยีหรือผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เข้าสู่การบ่มเพาะเพื่อสนับสนุนให้ได้รับความรู้เชิงลึกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาทางธุรกิจ ที่ช่วยให้อำนาจแนะนำให้สามารถจัดตั้งธุรกิจได้ พัฒนาการบ่มเพาะให้มีประสิทธิภาพในการสร้างผู้ประกอบการใหม่

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการภายใต้แนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2561 – 2562)

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

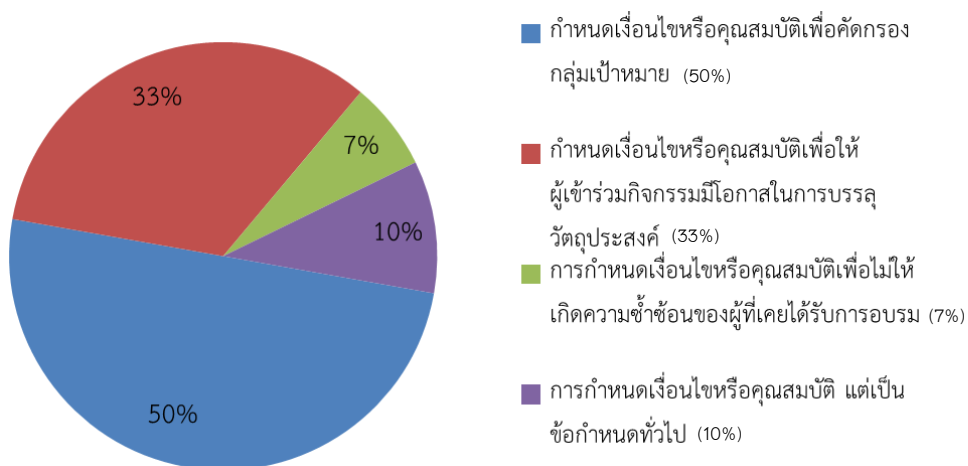
จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.5000 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในด้านการประชาสัมพันธ์ โครงการทั้งหมดมีการประชาสัมพันธ์โครงการไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยโครงการส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น นอกจากนี้ บางโครงการมีช่องทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม โดยมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายผู้ประกอบการประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยร่วม ที่ปรึกษา ซึ่งช่วยให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของโครงการได้โดยตรง

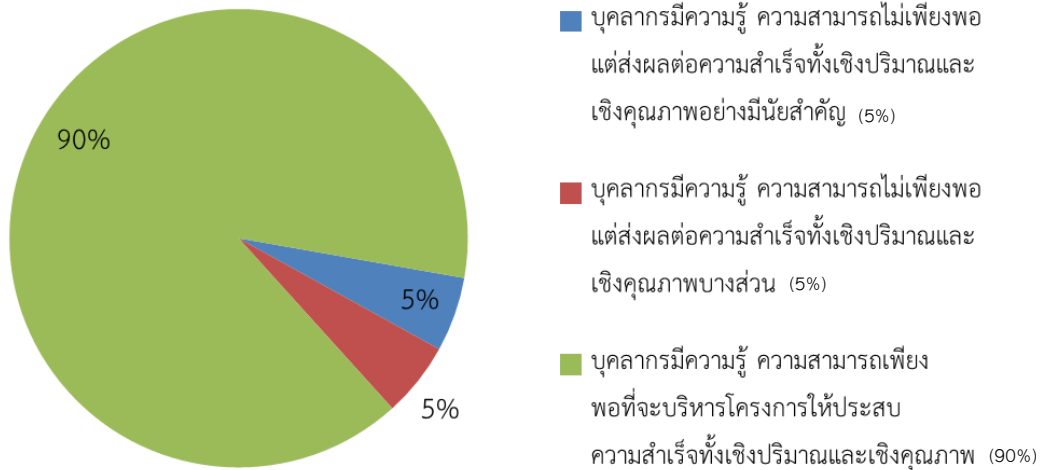
แผนภาพที่ 28 การประชาสัมพันธ์โครงการ

สำหรับกลไกในการคัดกรองผู้ประกอบการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา ได้แก่ มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 33 มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติที่เป็นข้อกำหนดทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 10 และมีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 7 ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า กรณีโครงการที่เป็นการอบรมหรือให้ความรู้โดยทั่วไป หรือไม่ได้ระบุเจาะจงสาขา/อุตสาหกรรมของผู้ประกอบการเป็นการเฉพาะ การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติการเข้าร่วมโครงการอาจไม่ได้มีความเข้มงวด หรือเฉพาะเจาะจงมากนัก เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าร่วมโครงการได้ และกรณีโครงการที่มีรูปแบบกิจกรรมเฉพาะเจาะจง หรือมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้ประกอบการ/อุตสาหกรรมที่ชัดเจน การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติการเข้าร่วมโครงการ จะมีความเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 29 การคัดกรองผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ

ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ จากการประเมินพบว่า ผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จได้ตามแผนงานที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 90

แผนภาพที่ 30 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหารโครงการ

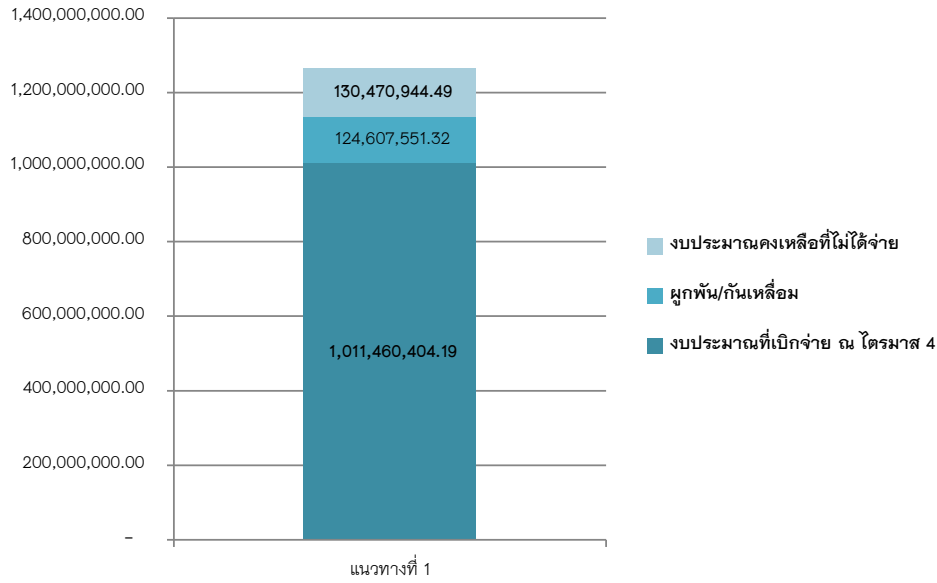
สำหรับปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ หรือเครื่องมือวัสดุในการประเมินผล มีการสัมภาษณ์ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า หน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ โครงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานโดยทั่วไปในการบริหารโครงการ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบหรือถ้ามีก็มีการจัดซื้อภายใต้โครงการ

1.3 กระบวนการ (Process)

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.6154 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ดังนี้

▪ การเบิกจ่ายงบประมาณ

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจ เริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

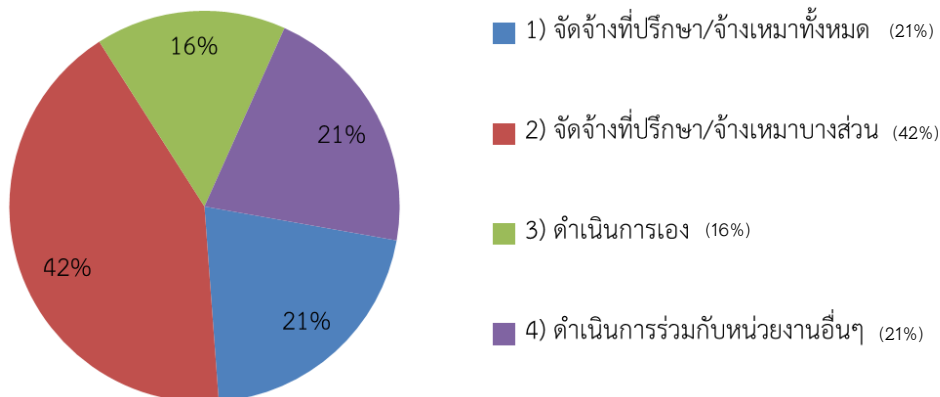

แผนภาพที่ 31 การเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนา วิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

แผนงานโครงการภายใต้แนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 1,266.54 ล้านบาท มีการใช้จ่ายงบประมาณรวมผูกพันทั้งสิ้น 1,136.07 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 89.70 และมีเป้าหมายผลผลิต 42,060 หน่วย มีการรายงานข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ ไตรมาสที่ 4 เกิดผลผลิตขึ้นแล้วจำนวน 53,642 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 127.54

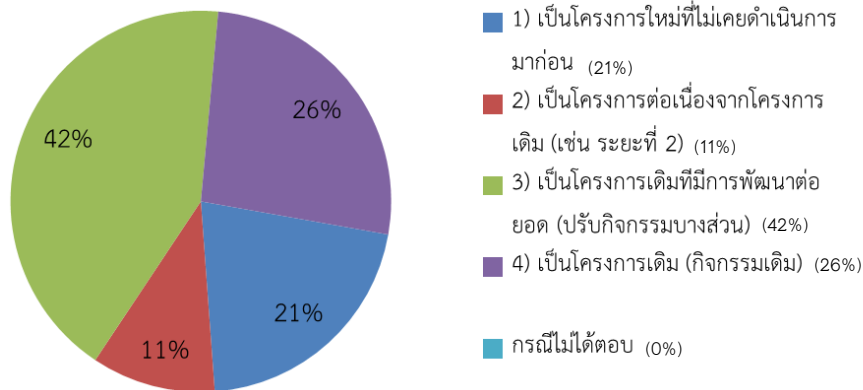
■ การบริหารโครงการปี 2561

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน ร้อยละ 42 รองลงมา คือ โครงการที่จัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาทั้งหมด และโครงการที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 21 และโครงการที่ดำเนินการเอง คิดเป็นร้อยละ 16

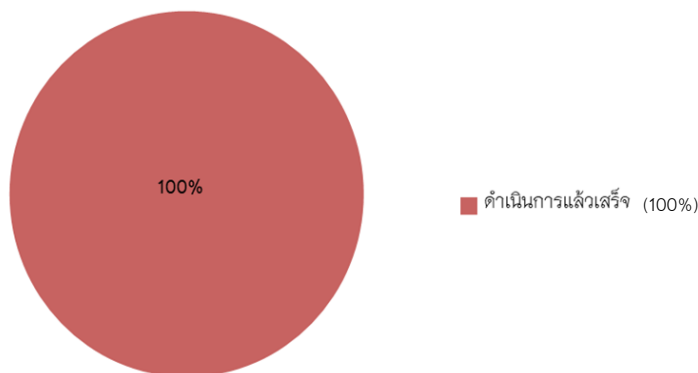
แผนภาพที่ 32 ลักษณะการดำเนินโครงการ

โครงการที่ดำเนินการในปี 2561 ส่วนใหญ่เป็นโครงการเดิมที่มีการพัฒนาต่อยอด (ปรับกิจกรรมบางส่วน) คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมา ได้แก่ โครงการเดิม (กิจกรรมเดิม) คิดเป็นร้อยละ 26 โครงการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 21 และเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม (เช่น ระยะที่ 2) คิดเป็นร้อยละ 11

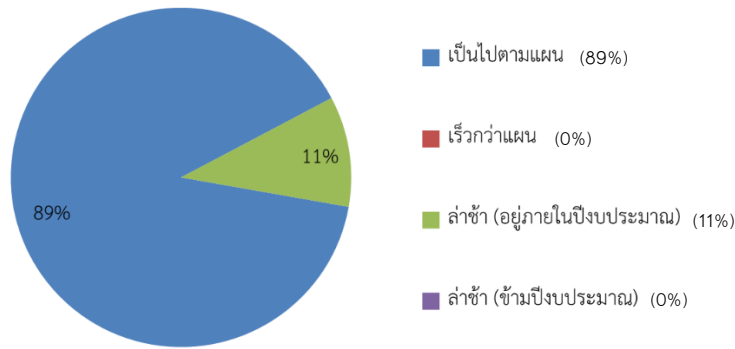

แผนภาพที่ 33 ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

ในด้านการดำเนินงานตามแผนงาน พบว่าโครงการทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ และหน่วยร่วมสามารถบริหารระยะเวลาโครงการและสามารถดำเนินโครงการได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 89 และการดำเนินโครงการบางส่วนมีการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้ แต่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 11 เช่น โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายสำหรับผู้ประกอบการผลิตอาหารขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดำเนินงานโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โครงการพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมแบบครบวงจรเพื่อก้าวสู่การทำธุรกิจแบบ STARTUP (TechSTARTUP) ดำเนินงานโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นต้น

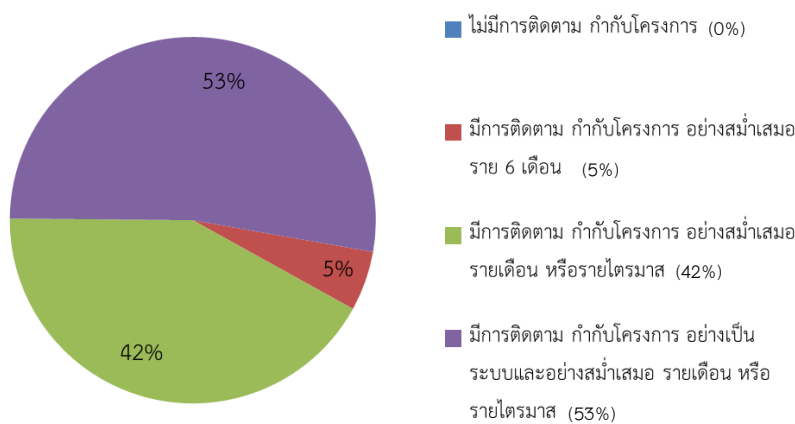

แผนภาพที่ 34 ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

แผนภาพที่ 35 การบริหารระยะเวลาโครงการของหน่วยร่วม

และจากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมมีการติดตาม กำกับการดำเนินงานโครงการในทุกโครงการ โดยโครงการส่วนใหญ่มีการติดตามกำกับโครงการอย่างเป็นระบบ สม่ำเสมอ เป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส และมีการจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ทำให้สามารถกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน หรือสามารถแก้ไขปัญหาได้ทัน่วงทีในกรณีที่โครงการเกิดปัญหาในระหว่างการดำเนินการ

แผนภาพที่ 36 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยร่วม

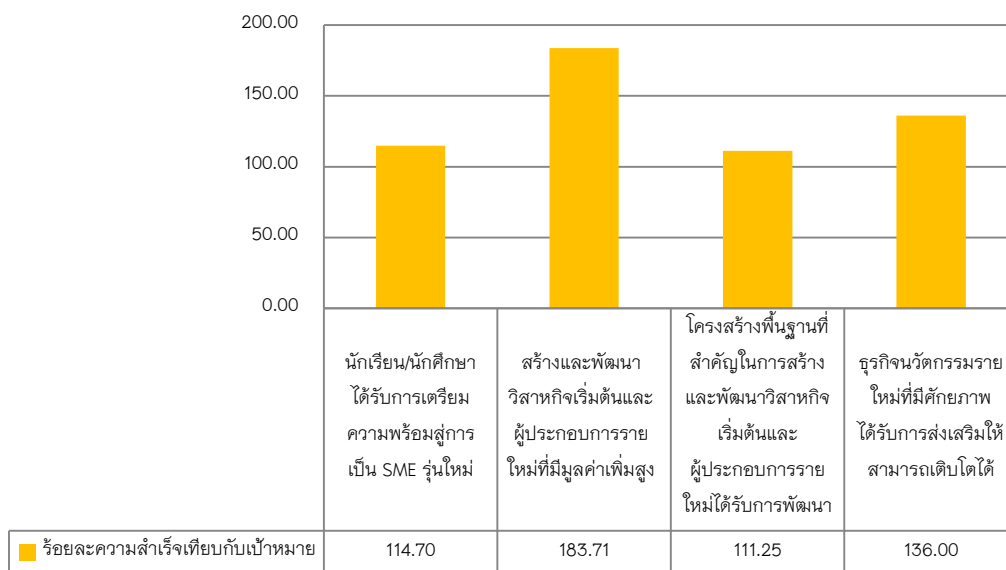
สำหรับการบูรณาการการดำเนินงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมส่วนใหญ่มีการบูรณาการ การดำเนินงานและการบริหารจัดการโครงการ เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ มีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตร เครือข่าย มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากต้องมีการสร้างและพัฒนาบ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่ ตลอดจนมีการพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาและถ่ายทอดลงไปสู่ประชาชน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ในประเทศ และสร้างผู้ประกอบการใหม่ ซึ่งต้องใช้เครือข่ายความร่วมมือกระจายไปตามศูนย์บ่มเพาะต่างๆ หรือโครงการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ด้านชีววิทยาศาสตร์ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) มีการประสานความร่วมมือกับ สวทช. ในการประชุม คัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนดำเนินงานร่วมกัน เป็นต้น

1.4 ด้านผลผลิต (Product)

❖ ผลผลิตตามตัวชี้วัดเป้าหมายแต่ละแนวทางที่กำหนดไว้ตามแผนบูรณาการฯ

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start up) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) นักเรียน/นักศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น SME รุ่นใหม่ไม่น้อยกว่า 34,000 ราย/คน พบว่าการดำเนินโครงการมีผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย โดยมีนักเรียน/นักศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น SME รุ่นใหม่รวม 38,999 ราย/คน คิดเป็นร้อยละ 114.70
- 2) สร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ไม่น้อยกว่า 7,800 ราย/กิจการ พบว่าการดำเนินโครงการมีผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย โดยสามารถสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวม 14,329 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 183.71
- 3) โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ได้รับการพัฒนา ไม่น้อยกว่า 160 ศูนย์/แห่ง พบว่าการดำเนินโครงการมีผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ รวม 178 ศูนย์/แห่ง คิดเป็นร้อยละ 111.25
- 4) ธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ที่มีศักยภาพได้รับการส่งเสริมให้สามารถเติบโตได้ ไม่น้อยกว่า 100 ราย/กิจการ พบว่าการดำเนินโครงการมีผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย โดยมีการส่งเสริมธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ที่มีศักยภาพ รวม 136 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 136.00
- 5) งานสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีตัวชี้วัดที่ใช้ประกอบการคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ 37 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน ภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

จากการที่โครงการเข้าไปสนับสนุนผู้ประกอบการ Startup ทั้งในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร การส่งเสริมสนับสนุนการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในกระบวนการผลิต/ผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ตลอดจนการส่งเสริมด้านการตลาด ซึ่งคาดการณ์ว่าจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ 7,008.53 ล้านบาท โดยมูลค่าดังกล่าวเกิดจากรายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้น 6,435.63 ล้านบาท เกิดการขายการลงทุนเป็นมูลค่าเพิ่มขึ้น 546.47 ล้านบาท ประสิทธิภาพการผลิตที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงเป็นมูลค่า 5.01 ล้านบาท และเกิดการจ้างงาน คิดเป็นมูลค่า 21.42 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม จากการสุ่มลงพื้นที่ จัดเก็บข้อมูลพบว่าผู้ประกอบการรายใหม่บางรายยังขาดความพร้อมและศักยภาพ เช่น ยังไม่มีตลาดหรือมีผู้สนใจสินค้า แต่หน่วยงานภาครัฐก็ผลักดันให้เข้าร่วมโครงการเพื่อทำแผนธุรกิจขอสินเชื่อ ดังนั้นเมื่อไม่ได้รับสินเชื่อจึงไม่มีความพึงพอใจต่อการสนับสนุน และจากการติดตามประเมินผลยังพบว่าผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถพัฒนาต่อเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้ เนื่องจาก กลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ Startup ส่วนใหญ่เป็นนักคิด นักพัฒนา แต่ไม่ใช่นักการตลาด ดังนั้น บทบาทภาครัฐที่สำคัญอีกประการ คือการรับช่วงต่อในการไปสร้างตลาด เช่น การหาช่องทางหรือโอกาสให้ผู้พัฒนาได้มีโอกาส matching กับผู้ซื้อหรือผู้ที่คาดว่าจะสนใจ และโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาที่อาจมีความเสี่ยงที่ SME จะไม่สามารถไปพัฒนาต่อยอดได้เอง เช่น โครงการที่เป็นการพัฒนาโครงการต้นแบบ Prototype ยังได้เพียงแบบในคอมพิวเตอร์ โดยไม่ได้มีการไปพัฒนาจริง และจากการติดตามประเมินผลพบว่ากลุ่ม Startup มีการขยับระดับจากแค่มีแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปเป็นการพัฒนาจนออกสู่ตลาดแล้วร้อยละ 47.20

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

- 1) SME บางส่วนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ เนื่องจากธนาคารของรัฐ ยังมีวิถีคิดการปล่อยสินเชื่อแบบ Conservative ไม่รองรับต่อเป้าหมายการพัฒนาหรือการส่งเสริมของกลุ่ม Startup การเสนอข้อกำหนดแค่เอกสารในการยื่น แต่ไม่เคยให้ SME ได้มีโอกาสชี้แจงแผนธุรกิจหรือเป้าหมายการขายทางการตลาด แต่ใช้ความสามารถจากรายได้ที่ผ่านมาเป็นตัววัดความสามารถในการชำระอนาคต ทำให้ SME ที่ทุนน้อยไม่สามารถเติบโตต่อไปได้
- 2) SME ที่เป็น Start up ต้องการได้รับการพัฒนาทั้งห่วงโซ่ (แหล่งเงินทุน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด)

- 3) กิจกรรมโครงการที่เป็นลักษณะงานวิจัย ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จทันภายในปีงบประมาณ ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาต่อยอดงานวิจัยก็จะไม่ประสบความสำเร็จ
- 4) จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า โครงการบางโครงการที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้ประกอบการ Start up มีผู้ประกอบการกลุ่ม Regular เข้าร่วมโครงการหลายราย ซึ่งที่ปรึกษาจะทำการวิเคราะห์และปรับเปลี่ยนประเด็นการให้คำปรึกษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งพบว่าช่วยพัฒนาได้พอสมควร และได้รับความพึงพอใจค่อนข้างดี

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

- 1) จากการลงพื้นที่ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ มีการพัฒนา ต่อยอดธุรกิจที่เป็นรูปธรรม เช่น ผู้ประกอบการมีต้นแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า หรือผู้ประกอบการมีการปรับแผนการตลาด การเพิ่มช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ ซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จัก หรือมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น เป็นต้น แต่ผลลัพธ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าวยังไม่สามารถวัดผลในเชิงปริมาณได้อย่างชัดเจน เนื่องจากอยู่ในช่วงที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ และอาจเป็นผลจากปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งควรมีการติดตามและจัดเก็บข้อมูลต่อไป
- 2) สสว. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก รวมทั้งเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่เพิ่งเริ่มต้นธุรกิจ/ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานมาก่อน ยังไม่รู้จักบทบาทของ สสว. อย่างเพียงพอ
- 3) การสนับสนุน Start up ในรูปแบบการส่งเสริมทั้งห่วงโซ่ โดยผู้ประกอบการอาจสามารถเลือกขอรับการสนับสนุนบางส่วนในด้านที่ขาดศักยภาพความพร้อม

2) ส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้นและให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

หน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการฯ ได้มุ่งเน้นการพัฒนาในกลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น สามารถพัฒนาต่อยอดธุรกิจ ให้สามารถพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันหรือพัฒนาธุรกิจของตนเองให้เติบโตมากขึ้น โดยกิจกรรมแผนงานโครงการมุ่งเน้นและสนับสนุนไปในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านการลดต้นทุน ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประกอบธุรกิจ โดยดำเนินการส่งเสริมผ่านการให้คำปรึกษาเชิงลึก ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาธุรกิจของตนเองได้ตรงจุดมากกว่าการเข้าร่วมโครงการประเภทอบรม สัมมนา ซึ่งระยะเวลาค่อนข้างสั้น ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการสนับสนุน ได้แก่ โครงการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตและการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ด้วยเทคโนโลยีการออกแบบเชิงวิศวกรรมและเทคโนโลยี (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่อุตสาหกรรม 4.0 ด้วยเทคโนโลยีมาตรวิทยา (สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ) เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาการรวมกลุ่มในรูปแบบคลัสเตอร์

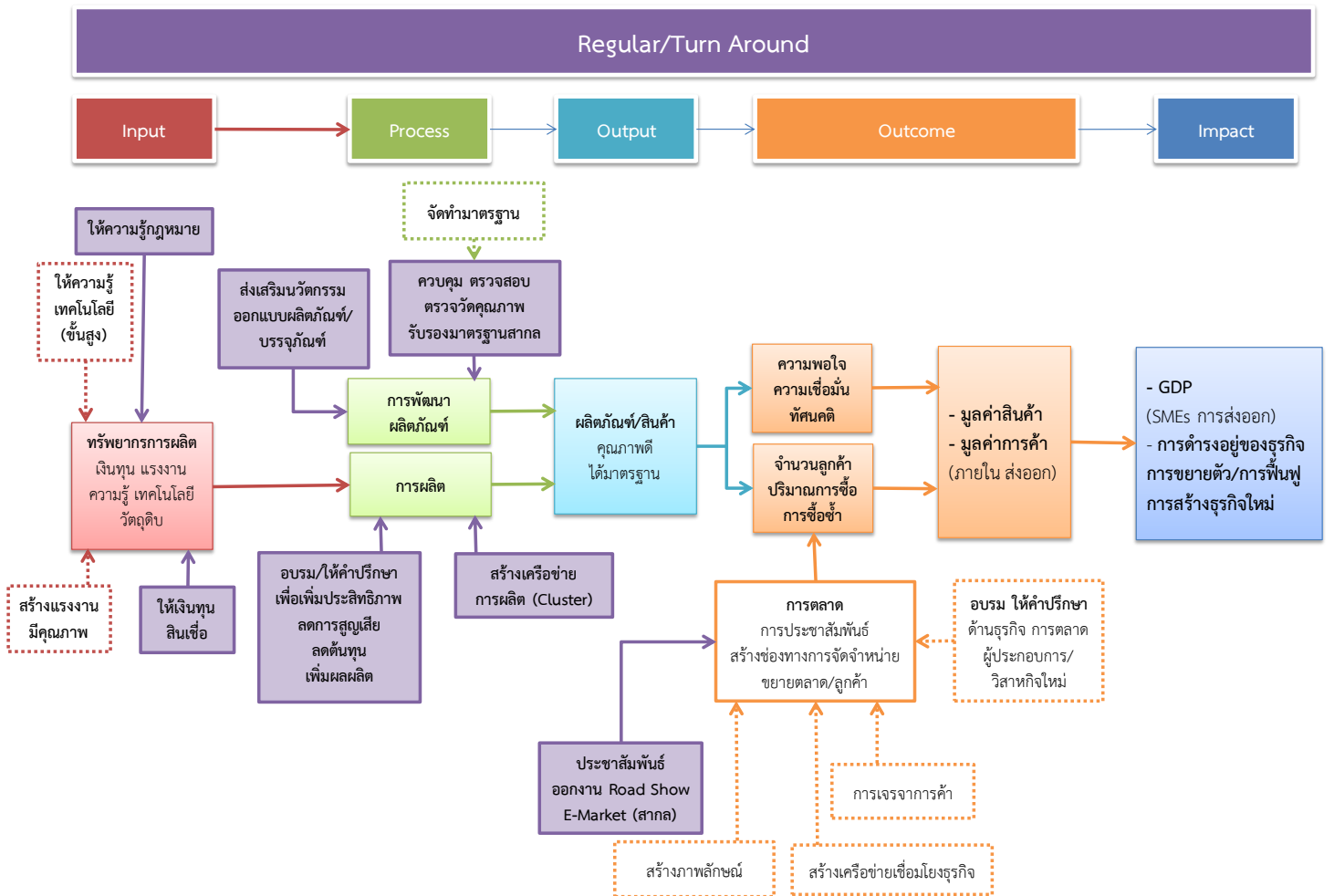
เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ของกลุ่มผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจในรูปแบบที่คล้ายกัน เกิดการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตระหว่างผู้ประกอบการ หรือเกิดการส่งต่อมูลค่าในห่วงโซ่ฯ ขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น สร้างอำนาจต่อรอง เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ได้มากขึ้นกว่าการดำเนินธุรกิจเพียงลำพัง

- การพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ง่ายต่อการขนส่ง และเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยดำเนินการส่งเสริมผ่านการอบรม สัมมนาให้ความรู้ หรือการศึกษาดูงานต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ๆ ในการต่อยอดธุรกิจ ตัวอย่างกิจกรรม โครงการที่ดำเนินการสนับสนุน ได้แก่ โครงการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) โครงการจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายสำหรับผู้ประกอบการผลิตอาหารขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) เป็นต้น

- การพัฒนาด้านการตลาด เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับรู้ในตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ เพิ่มยอดขาย ขยายตลาดให้กว้างขึ้นหรือขยายกลุ่มลูกค้าใหม่) รวมถึงการส่งเสริมการขยายโอกาสทางการตลาดโดยเฉพาะช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) โดยดำเนินการส่งเสริมผ่านการอบรมให้ความรู้ด้าน E-Commerce การจัดประกวดหรือการเข้าร่วมงานจัดแสดงสินค้าต่างๆ ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการสนับสนุน ได้แก่ โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) และส่งเสริมพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับ SME (สสว.) เป็นต้น

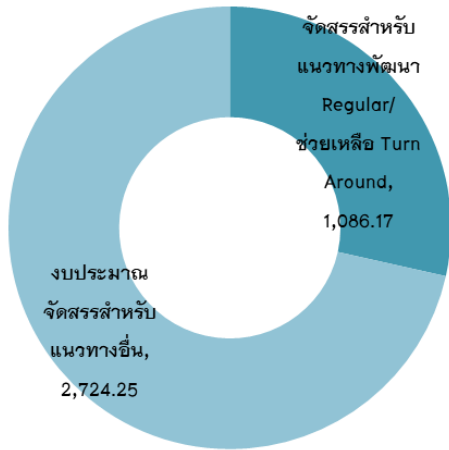
นอกจากนี้ ยังมีผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไปบางส่วน แม้ว่าจะมีศักยภาพในการเติบโตพัฒนาได้ แต่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนหรือปัจจัยภายนอกอื่นๆ ส่งผลให้ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ จึงมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการกลุ่มนี้ให้มีโอกาสฟื้นฟูธุรกิจ โดยการให้ความรู้ด้านกฎหมายเพื่อการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ ตัวอย่างเช่น โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมบังคับคดี) หรือผู้ประกอบการบางส่วนประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทำให้ขาดสภาพคล่อง จึงมีการดำเนินกิจกรรม โครงการในลักษณะที่เป็นการจัดให้มีแหล่งเงินทุนสินเชื่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น โดยจะมีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำ และวินิจฉัย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริงของผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือได้ตรงจุด ตัวอย่างเช่น กิจกรรมบริการจดทะเบียนเครื่องจักรและพร้อมเข้าถึงแหล่งเงินทุน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมสนับสนุนที่ผ่านมายังขาดความต่อเนื่องและการต่อยอดจากผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ จึงส่งผลให้การพัฒนา SME กลุ่มนี้บางส่วนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ไม่สามารถดำเนินการพัฒนาธุรกิจตนเองต่อไปได้ ดังนั้นกระบวนการติดตามผลหลังสิ้นสุดโครงการ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการพัฒนาผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมายังพบว่าผู้ประกอบการบางส่วนไม่เคยรับทราบข้อมูลโครงการประชาสัมพันธ์จากโครงการต่างๆ จึงไม่ได้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง

แผนภาพที่ 38 กิจกรรม โครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่ามีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ เป็นมูลค่า 1,086.17 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.87 ของงบประมาณทั้งหมด

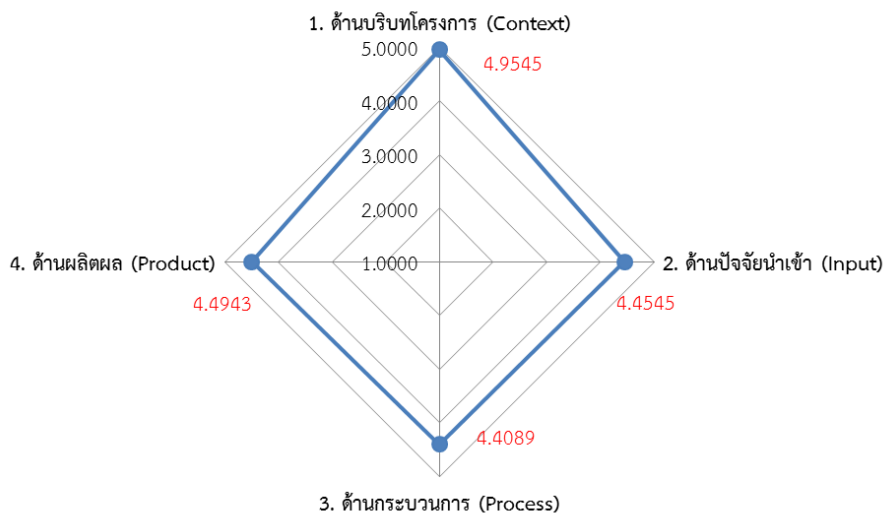
แผนภาพที่ 39 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2561 สำหรับการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ รวม 16 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมบังคับคดี

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2561 อยู่ในระดับดีมาก หรือมีระดับคะแนน 4.5568 คะแนน ดังแผนภาพที่ 40

แผนภาพที่ 40 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ปี 2561

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในภาพรวมแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ปี 2561 มีผลคะแนนการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด ที่ระดับคะแนน 4.9545 คะแนน รองลงมาได้แก่ ด้านผลผลิต (Product) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และด้านกระบวนการ (Process) โดยมีระดับคะแนน 4.4943 4.4545 และ 4.4089 คะแนน ตามลำดับ

2.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context) (ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางหรือกลยุทธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ประเทศ)

จากแผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีความศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 41 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการการดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากกิจกรรมแผนงานเป็นการมุ่งเน้นที่การพัฒนาเพิ่มผลผลิตการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้าน เศรษฐกิจฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้ จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ มีกิจกรรมการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าใจตลาดปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วและประยุกต์ใช้ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถ ในการปรับตัวและใช้โอกาสของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบการดำเนินธุรกิจแนวใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการและวิถีชีวิตของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป การมุ่งส่งเสริมการยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้สามารถเป็นฐานรายได้และสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับชุมชน รวมทั้งสามารถเป็นฐานของการผลิตของอุตสาหกรรมในระดับที่ใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นได้ การพัฒนาให้มีความสามารถในการสร้างแบรนด์ที่เป็นที่ยอมรับในระดับ ส่งเสริม SME สาขาบริการที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิด

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีความศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีความศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาธุรกิจ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร

ข้อ 3) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน

- ข้อ 4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยมีการส่งเสริมการสร้าง Cluster สินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร มีการพัฒนาพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น
- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม
 - ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการยกระดับความสามารถในการผลิต และการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ มีการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย ในการพัฒนาและยกระดับเทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการสนับสนุนการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย Cluster อุตสาหกรรม แห่งอนาคต
 - ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน
 - ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำ ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มี คุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน การพัฒนานวัตกรรมการออกแบบบรรจุ ภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า รวมถึงการส่งเสริมการตลาดทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ การพัฒนาช่องทางการตลาดใหม่ เช่น e-Commerce เป็นต้น
 - ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม/ โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการ ที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มี คุณภาพมาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งมีการดำเนินการในการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและ สิทธิประโยชน์ และแหล่งเงินทุน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ พัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วน ร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้ ดังเห็นได้จากการมีโครงการในลักษณะที่เป็น การจัดให้มีแหล่งเงินทุนสินเชื่อ สำหรับผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป เพื่อใช้ใน การต่อยอด พัฒนาธุรกิจ และสำหรับผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาทาง ธุรกิจ เพื่อฟื้นฟูกิจการ เพิ่มสภาพคล่อง เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

▪ **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 7 ยุทธศาสตร์ที่ 8 และยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีทักษะความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

ข้อ 1) พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมสมรรถนะแรงงานที่ได้มาตรฐานตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยมีการดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่เน้นการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่แรงงาน การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง รวมถึงมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายเพื่อการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ข้อ 1) ยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐานสากล โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในการพัฒนาไปสู่ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชิงดิจิทัล สร้างความเป็นมืออาชีพการบริหารห่วงโซ่อุปทานธุรกิจรองรับการเป็นอุตสาหกรรมระดับมาตรฐานสากล ธุรกิจสมัยใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ด้วยการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงแหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาด เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการผลิตและการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการเตรียมแผนบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ เนื่องจากมีการสนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายคลัสเตอร์ทั้งในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายดังกล่าวในการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ได้

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Start up) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาธุรกิจ การสร้างช่องทางและขยายตลาดด้วย e-Commerce การพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เป็นลักษณะการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีเข้ากับการดำเนินธุรกิจ เช่น การจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีเป้าหมายในการช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมและได้รับการพัฒนา เพิ่มมูลค่า และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นต้น

- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากมีการสนับสนุนเงินทุน สินเชื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

- ข้อ 3.3.2 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการในการศึกษา พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นจังหวัดพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

❖ ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2561

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการยกระดับทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญให้ SME และบุคลากรในสถานประกอบการ เช่น การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดทำระบบบัญชีการบริหารการเงิน การนำรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ (Best Practices) มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น มีกิจกรรมในการวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพของธุรกิจในด้านต่างๆ โดยจัดที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญเข้าวินิจฉัยสถานประกอบการ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจ การยกระดับ SME ได้รับการยกระดับด้านผลิตภาพ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิต เช่น การจัดผังกระบวนการผลิตเพื่อลดเวลาดำเนินการ การปรับปรุงระบบการจัดหาวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนเครื่องจักร การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์และการปรับปรุงการผลิตให้ได้มาตรฐาน เป็นต้น การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถด้าน ICT ให้กับ SME มากขึ้น มีการส่งเสริมให้ SME ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เสริมสร้างความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจ เป็นต้น

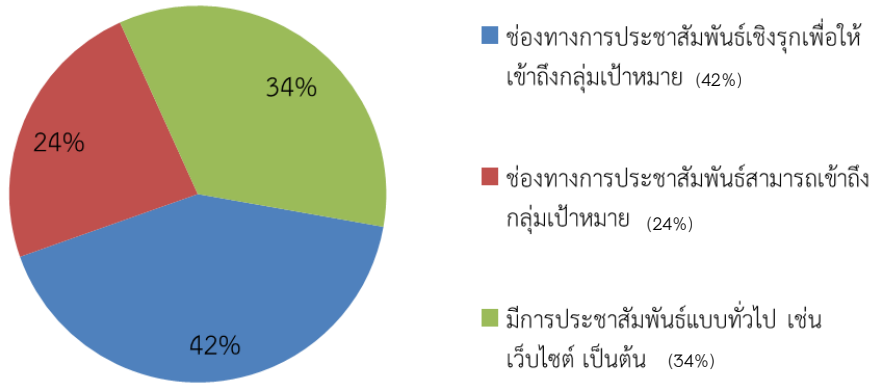
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คลัสเตอร์ SME สนับสนุนให้ SME พัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ รวบรวมรายชื่อผู้ประกอบการรายใหญ่และความต้องการสินค้าและบริการเพื่อเผยแพร่ ให้ SME ที่มีศักยภาพทราบ และสนับสนุนให้ SME สามารถพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของประกอบการรายใหญ่ พัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงเครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มสมาชิก สนับสนุนให้วิสาหกิจฐานรากเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ส่งเสริมความรู้ในการประกอบธุรกิจให้วิสาหกิจฐานราก เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดและช่องทางตลาดยกระดับสินค้าและบริการ (Product Upgrading) ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564)

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

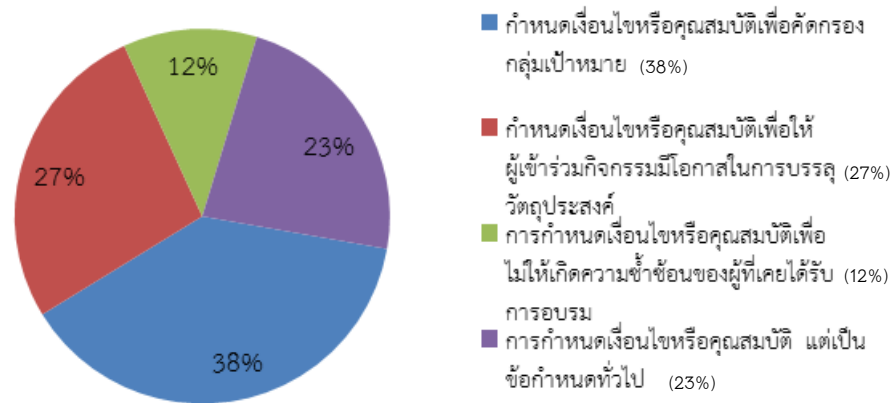
ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.4545 หรืออยู่ในระดับดี โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการประเมินแผนงานโครงการพบว่า โครงการส่วนใหญ่ที่เป็นการพัฒนาส่งเสริมผู้ประกอบการพบว่า มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 42 โดยมีการประชาสัมพันธ์โครงการไปยังสมาคม ผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมเป้าหมายต่างๆ อาทิ อาหารแปรรูป สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นต้น รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น เว็บไซต์ สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น ร้อยละ 34 และช่องทางการประชาสัมพันธ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 24

แผนภาพที่ 42 การประชาสัมพันธ์โครงการ

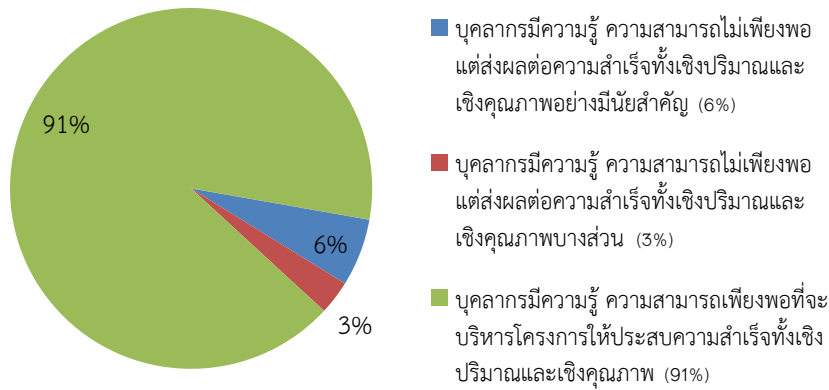
สำหรับกลไกในการคัดกรองผู้ประกอบการพบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม เช่น การระบุสาขาเป้าหมาย ร้อยละ 38 รองลงมา คือ มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น มีความพร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องที่อบรมหรือพัฒนา มีปัญหาหรือความต้องการ ร้อยละ 27 มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติ แต่เป็นข้อกำหนดทั่วไป เช่น เป็นผู้ประกอบการชุมชน เป็นต้น ร้อยละ 23 และมีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการอบรมในด้านดังกล่าวแล้ว ร้อยละ 12

แผนภาพที่ 43 การคัดกรองกลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้ที่เข้ารับการพัฒนาโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ พิจารณาจากผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดธุรกิจ หรือมีปัญหา/ความต้องการในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น และสามารถแข่งขันหรือพัฒนาธุรกิจของตนเองให้เติบโตมากขึ้นได้

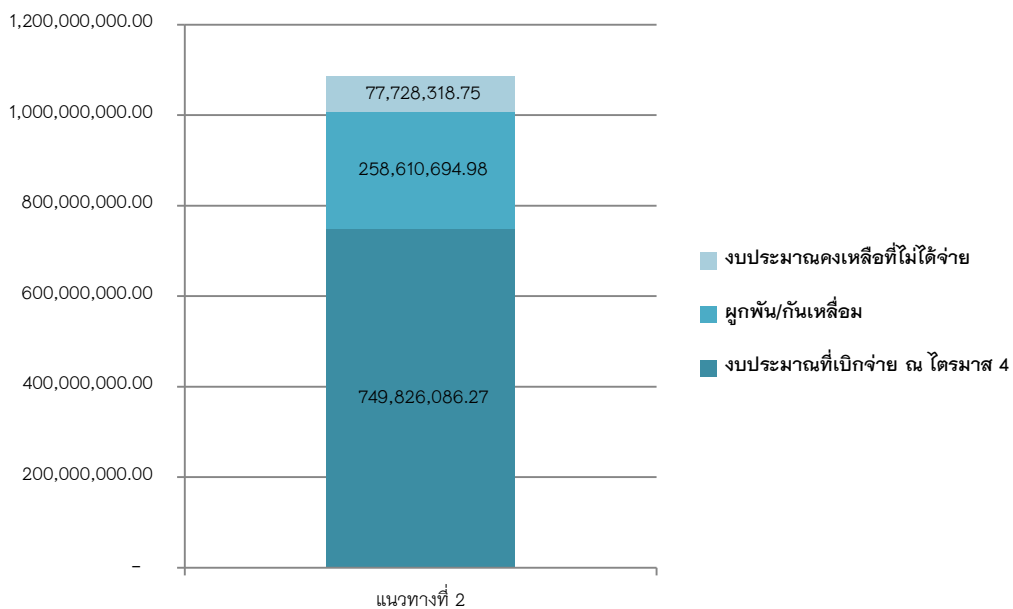
และจากผลการประเมินแผนงานโครงการพบว่า โครงการส่วนใหญ่บุคลากรหลักในการบริหารโครงการและบุคลากรที่สนับสนุนการดำเนินโครงการมีความรู้ ความสามารถ (Competency) เพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 91 และมีเพียงร้อยละ 6 ที่บุคลากรมีความรู้ ความสามารถไม่เพียงพอและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการอย่างมีนัยสำคัญ

แผนภาพที่ 44 ความรู้ ความสามารถ (Competency) ของบุคลากรหลัก

2.3 ด้านกระบวนการ (Process) :

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.5121 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ดังนี้

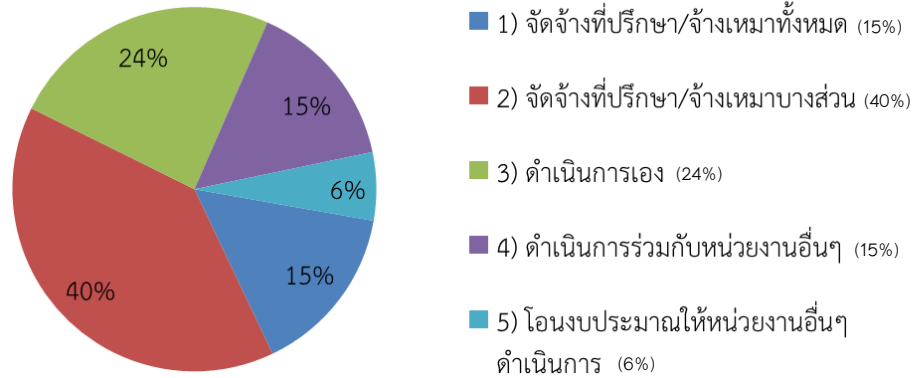

แผนภาพที่ 45 การเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) มีศักยภาพและผลิตภาพมากขึ้นและให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

จากผลการเบิกจ่ายปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่าการส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) มีศักยภาพและผลิตภาพมากขึ้นและให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 1,086.17 ล้านบาท มีการใช้จ่ายแล้ว 1,008.44 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 92.84

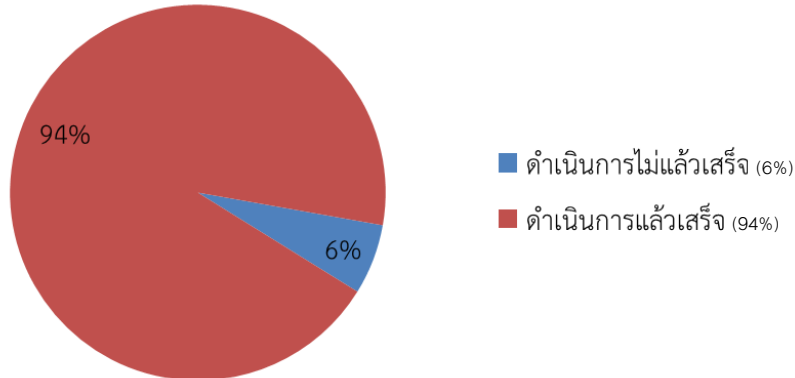
▪ **การบริหารโครงการปี 2561**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน ร้อยละ 40 รองลงมา คือ ดำเนินการเอง ร้อยละ 24 จัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาทั้งหมด และดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เท่ากันที่ร้อยละ 15 และโอนงบประมาณให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการ ร้อยละ 6

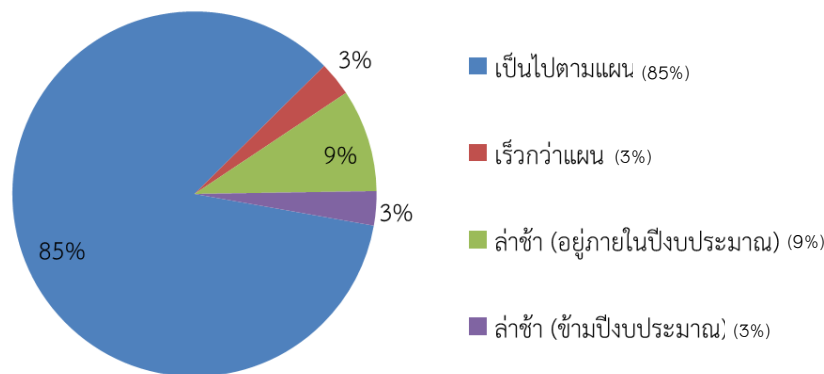
แผนภาพที่ 46 ลักษณะการดำเนินโครงการ

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าโครงการส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผน ร้อยละ 94 และอยู่ระหว่างดำเนินการ ร้อยละ 6 ตามลำดับ

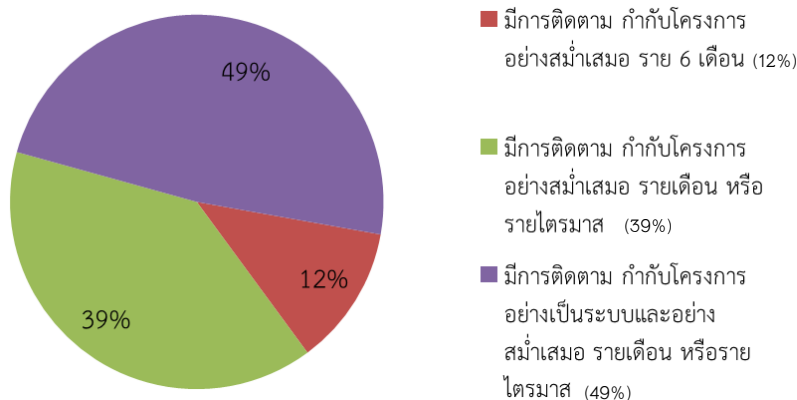
แผนภาพที่ 47 สถานการณ์ดำเนินการตามแผนงาน

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าระยะเวลาการดำเนินโครงการส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ร้อยละ 85 รองลงมาคือ ดำเนินการล่าช้าแต่แล้วเสร็จอยู่ในปีงบประมาณ ร้อยละ 9 ดำเนินการเร็วกว่าแผน และล่าช้า (ข้ามปีงบประมาณ) ร้อยละ 3 เท่ากัน

แผนภาพที่ 48 ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินการ

จากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมส่วนใหญ่มีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างเป็นระบบและอย่างสม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส ร้อยละ 49 เช่น โครงการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป อาหารแปรรูป ยางและผลิตภัณฑ์ยาง ฮาลาล (ที่ไม่ใช่อาหาร) อุตสาหกรรมเป้าหมายอื่นๆ ทั้งในด้านการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างนวัตกรรม และพัฒนาธุรกิจให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น และโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป รองลงมาคือ มีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างสม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส ร้อยละ 39 และมีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างสม่ำเสมอ ราย 6 เดือน ร้อยละ 12 ตามลำดับ

แผนภาพที่ 49 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยงานร่วม

นอกจากนี้ หน่วยงานร่วมส่วนใหญ่ยังมีการดำเนินงานและบริหารจัดการร่วมกันเพื่อส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการ ตัวอย่างเช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีการบูรณาการทำงานร่วมกับ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยนำโปรแกรม ITAP มาใช้ในการทำวิจัยพัฒนา เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับ ผลิตภัณฑ์และส่งผลให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น

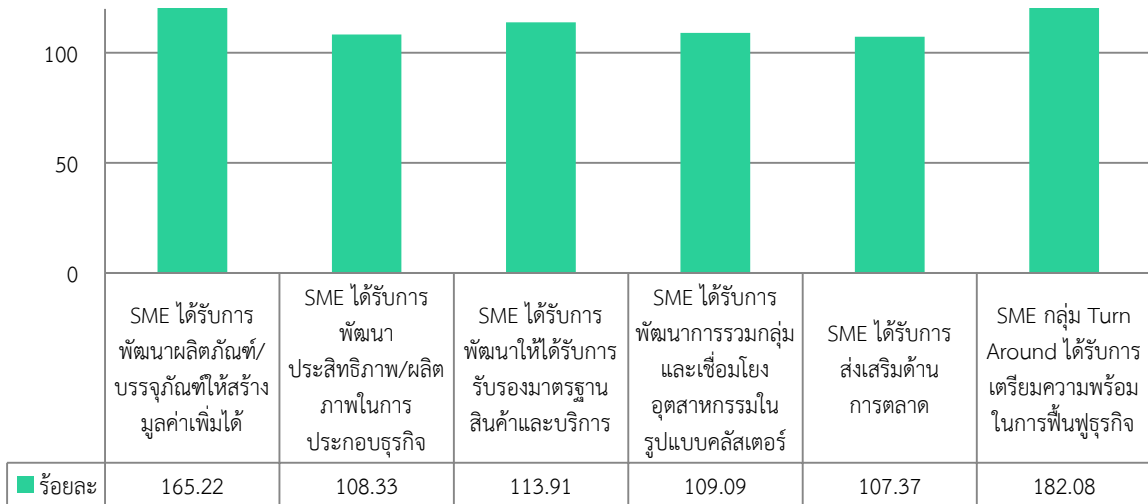
2.4 ด้านผลผลิต (Product) ผลผลิตตามตัวชี้วัดเป้าหมายแต่ละแนวทางที่กำหนดไว้ตามแผนบูรณาการฯ

จากข้อมูลการรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตามพบว่า การดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- SME ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้สร้างมูลค่าเพิ่มได้ ไม่น้อยกว่า 5,800 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน จำนวน 9,583 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 165.22 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์ และโครงการจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นต้น
- SME ได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพ/ผลิตภาพในการประกอบธุรกิจ ไม่น้อยกว่า 32,000 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน จำนวน 34,665 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 108.33 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ ได้แก่ โครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่อุตสาหกรรม 4.0 ด้วยเทคโนโลยีมาตริวิทยา และโครงการเพิ่มผลิตภาพแรงงานสู่ SME 4.0 (STEM Workforce Towards SME 4.0) เป็นต้น
- SME ได้รับการพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ ไม่น้อยกว่า 115 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน จำนวน 131 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 113.91 ตัวอย่างตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ ได้แก่ โครงการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ฮาลาลของอุตสาหกรรมไทย และโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายสำหรับผู้ประกอบการผลิตอาหารขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นต้น
- SME ได้รับการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ ไม่น้อยกว่า 44 กลุ่ม/คลัสเตอร์ มีผลการดำเนินงาน จำนวน 48 กลุ่ม/คลัสเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 109.09 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร และโครงการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น
- SME ได้รับการส่งเสริมด้านการตลาด ไม่น้อยกว่า 52,000 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน จำนวน 55,834 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 107.37 ตัวอย่างตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาตลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และโครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME สู่อุปกรณ์ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) เป็นต้น
- SME กลุ่ม Turn Around ได้รับการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ ไม่น้อยกว่า 2,500 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน จำนวน 4,552 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 182.08 โดยเป็นการดำเนินกิจกรรมการให้ความรู้กฎหมายฟื้นฟูกิจการของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ของกรมบังคับคดี ซึ่งสามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จ และได้ผลผลิตสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

แผนภาพที่ 50 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน ภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

จากการติดตามผลกระทบของผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) และ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) สรุปได้ ดังนี้

❖ **REGULAR & TURNAROUND**

โดยจากการที่โครงการเข้าไปสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ในปี 2561 ทั้งการอบรม/ให้ความรู้ 32,686 ราย การให้คำปรึกษาเชิงลึก/การนำงานวิจัยหรือเทคโนโลยีไปใช้ 56,392 ราย การพัฒนาการรวมกลุ่ม (Cluster) และการสร้างเครือข่ายธุรกิจ (Network) 5,681 ราย การเข้าร่วมงานแสดงสินค้า 344 ราย แปรนต์ที่ได้รับการพัฒนา 30 แปรนต์ การส่งเสริมตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) 53,403 ราย การศึกษาดูงาน

40 ราย การประกวดให้รางวัล และการส่งเสริมเข้าสู่มาตรฐานสากล 1,180 ราย การส่งเสริมการขยายธุรกิจไปลงทุนในต่างประเทศ 170 ราย โดยจากผลการสำรวจจัดเก็บข้อมูลพบว่าผู้ประกอบการมีรายได้หรือยอดขายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 7,424.42 ล้านบาท สามารถลดต้นทุนการผลิตและ ของเสียจากการผลิตไปได้มูลค่ารวม 1,363.52 ล้านบาท เกิดการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา 35 ราย ผลิตภัณฑ์ใหม่ 42,353 ผลิตภัณฑ์ และจากการสำรวจผู้ประกอบการที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลง เกิดจากปัจจัยสำคัญ เช่น การวิจัยพัฒนายังไม่แล้วเสร็จ แต่ด้วยครบปีงบประมาณภาครัฐไม่ได้สนับสนุนต่อ SME ไม่มีศักยภาพในการวิจัยต่อผู้ประกอบการมีปัญหาด้านเงินลงทุน เป็นต้น

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

1. การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ มีทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเกิดจากอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ใช้กลไกการแข่งขัน และ SMEs ขาดการบริหารความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น การเชื่อมโยงผู้ประกอบการรายใหญ่ให้สามารถเข้าไปวางขายกับ Modern Trade หรือห้างสรรพสินค้าได้ ซึ่งผู้ประกอบการบางรายประสบความสำเร็จ มียอดขายผ่านทางช่องทางอื่นๆ หรือมีการต่อยอดเพิ่มขึ้น ในขณะที่ผู้ประกอบการบางรายเชื่อมโยงแล้วไม่ได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เช่น ไม่มียอดขายสั่งซื้อเพิ่มสูงมากนัก ประกอบกับมีค่าใช้จ่ายการตลาดให้กับ Modern Trade หรือห้างสรรพสินค้า หรือ Modern Trade หรือห้างสรรพสินค้า มีการปรับ/กำหนดเงื่อนไขที่ส่งผลต่อธุรกิจและการอยู่รอดระหว่างกัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถไปต่อได้

2. บางหน่วยงานขาดความเข้าใจในการขับเคลื่อนคลัสเตอร์ เช่น โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ออกแบบกิจกรรมโครงการไม่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของคลัสเตอร์อย่างแท้จริง เป็นต้น

3. การส่งเสริมแบบคลัสเตอร์หรือการสร้างเครือข่าย มุ่งเน้นการพัฒนาสิ่งใหม่ในคลัสเตอร์มากกว่าการแก้ปัญหาหรือสร้างความเข้มแข็งร่วมกัน โดยในบางคลัสเตอร์ไม่ควรร่วมกันพัฒนาหรือทำอะไรใหม่ แต่สิ่งสำคัญคือการเชื่อมโยงในแนวคิดของห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรม ในขณะที่การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ร่วมกัน ต้องมีแกนกลางในการบริหารจัดการ เช่น การร่วมออกแบบพัฒนาสินค้าใหม่ร่วมกัน แต่เมื่อสินค้าใหม่ไปต่อในตลาดได้ แต่คลัสเตอร์ไม่ได้มีแกนกลางและวางระบบในการบริหารจัดการธุรกิจของคลัสเตอร์ ยังแยกกันดูแลตามส่วน ส่งผลให้ไม่สามารถขับเคลื่อนไปต่อได้

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

1. การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการ กับ Modern Trade หรือห้างสรรพสินค้า ควรมุ่งเน้นการให้ความรู้ผู้ประกอบการในการวางแผนธุรกิจ บริหารความเสี่ยง เพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ นอกจากนี้ หน่วยงานควรแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรในภาคเอกชนที่เป็นผู้จัดจำหน่าย หรือเป็นผู้ประกอบการที่มีสถานที่จำหน่ายขนาดกลาง เช่น เครือข่ายร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น เพื่อเป็นการลดปัจจัยความเสี่ยงที่เกิดจาก Modern Trade หรือห้างสรรพสินค้า มีการปรับ/กำหนดเงื่อนไขและส่งผลต่อผู้ประกอบการ และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับผู้ประกอบการ

2. การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ หรือการส่งเสริมการรวมกลุ่ม (Cluster) ควรมีการสำรวจข้อมูลความต้องการ ความคาดหวัง ศักยภาพของแต่ละพื้นที่ในการสร้างเครือข่าย โดยอาจสร้างรูปแบบการส่งเสริมในลักษณะเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตจากต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ หรือสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการรายย่อยกับรายใหญ่เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงปัจจัยการผลิตและโอกาสทางธุรกิจ

3. ควรมีการเพิ่มการติดตามผลลัพธ์ของผู้ประกอบการที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ เช่น มีการเพิ่มรายได้ มีการพัฒนาจนผ่านมาตรฐานหรือไม่ โดยอาจมีการสุ่มติดตามในเชิงลึกบางพื้นที่ หรือการสอบถามทางโทรศัพท์ผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุน แล้วนำข้อสังเกตมาปรับปรุงแผนงานในปีต่อไป

4. ควรมีหน่วยงานกลางที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการช่วยเหลือ หรือพัฒนา SME ของหน่วยงานต่างๆ ไว้ที่จุดเดียว และควรมีการรวบรวมข้อมูลความต้องการ ปัญหาเป็นฐานข้อมูลในภาพรวม เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใช้ในการจัดทำโครงการที่ไม่เกิดความซ้ำซ้อนกัน

3) การส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันระดับสากลได้มากขึ้น

ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ เป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ สามารถผลิตสินค้า/บริการที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้า และมีตลาดรองรับการผลิตในระดับหนึ่งแล้ว อย่างไรก็ตาม กลุ่มนี้ยังคงต้องการสร้างความเจริญเติบโตของธุรกิจให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งที่มีศักยภาพสูง สามารถส่งออกสินค้า/บริการสู่ตลาดโลกได้ การสนับสนุนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงเน้นไปในด้านการให้ความรู้ด้านการตลาด ความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นสูง การพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานในระดับสากล รวมถึงการสนับสนุนด้านการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศแก่ผู้ประกอบการ อาทิ การส่งเสริมการขายประชาสัมพันธ์ ออกงาน Roadshow E-Market ในระดับสากล เพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายในตลาดระดับสูง (Hi-End) และระดับสากล นอกจากนี้ อาจมีการส่งเสริมด้านการรวมกลุ่ม/การสร้างเครือข่าย (Cluster) ในด้านการผลิตหรือการค้า เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ/สร้างอำนาจการต่อรอง หรือบุกเบิกขยายฐานลูกค้าร่วมกัน ดังนั้น กิจกรรมโครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นไปในประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่

▪ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง/นวัตกรรม

กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Innovation and Technology Assistance Program : ITAP) โครงการพัฒนากลไกสนับสนุนความสามารถ SME ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โครงการพัฒนานวัตกรรมสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินที่ผ่านมาพบว่าการพัฒนาในลักษณะเทคโนโลยีขั้นสูงยังไม่มีความชัดเจนมากนัก

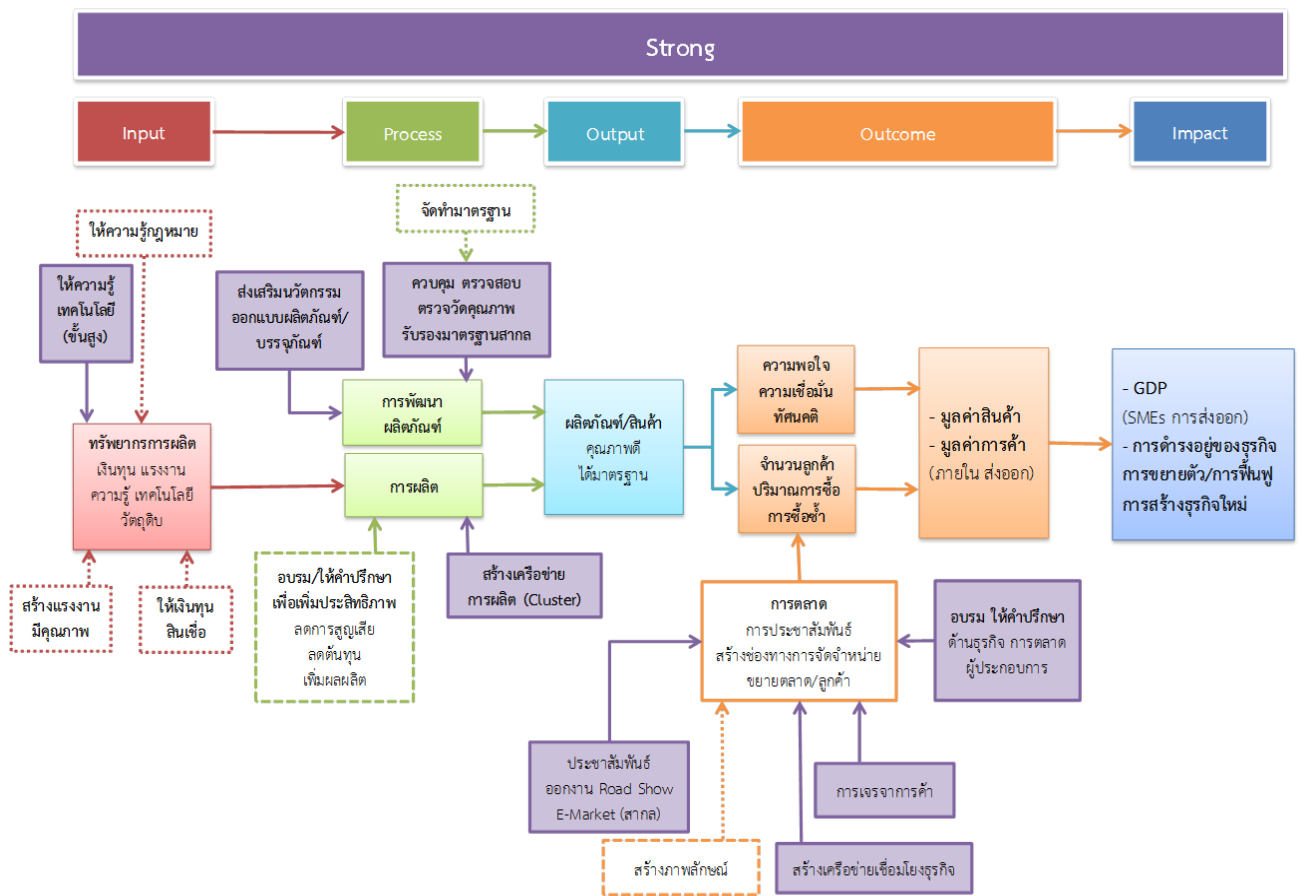
▪ ด้านการพัฒนามาตรฐานระดับสากล

กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ฮาลาลของอุตสาหกรรมไทย โครงการสนับสนุนผู้ประกอบการให้ได้รับมาตรฐาน (Capability Maturity Model Integration : CMMI) โครงการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ เป็นต้น

■ ด้านการส่งเสริมการเข้าสู่ระดับสากล

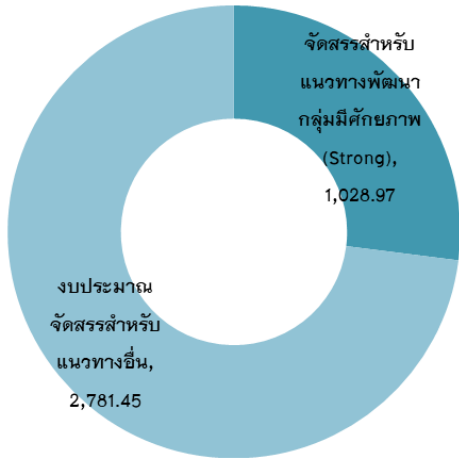
กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME และผู้ประกอบการชุมชนสู่ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) โครงการส่งเสริมแบรนด์สินค้าและธุรกิจสร้างสรรค์สู่สากล โครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง และโครงการภายใต้กองทุนฯ

อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินที่ผ่านมาพบว่าการส่งเสริม SME ภายใต้แผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ยังเกิด Missing Link ในส่วนของการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ ทั้งการส่งเสริมการส่งออก การส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ การส่งเสริมให้ผู้รับบริการจากต่างประเทศเข้ามาซื้อบริการในประเทศไทย รวมทั้งการส่งเสริมด้านต้นทุนหรือการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ในการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

แผนภาพที่ 51 กิจกรรม โครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่า งบประมาณของการดำเนินการ ได้รับจัดสรรมายังแนวทางในการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น เท่ากับ 1,028.94 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 27.00

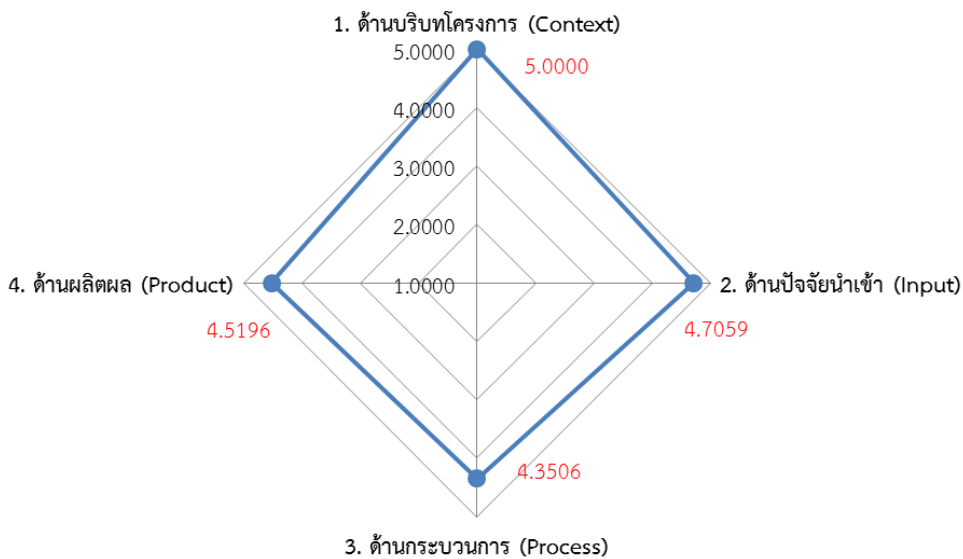
แผนภาพที่ 52 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณ ปี 2561 สำหรับการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น รวม 11 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

กรมวิทยาศาสตร์บริการ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการ ปี 2561 อยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 4.5836

แผนภาพที่ 53 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ปี 2561

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในภาพรวมแผนงานโครงการตามแนวทางส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น ปี 2561 มีผลคะแนนการติดตามด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด ที่ระดับคะแนน 5.0000 คะแนน รองลงมาได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านผลผลิต (Product) และด้านกระบวนการ (Process) โดยมีระดับคะแนน 4.7059 4.5196 และ 4.3506 คะแนน ตามลำดับ โดยสามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมแต่ละมิติ ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context)

จากแผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 54 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้นมีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคม

ผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากการพัฒนาเพิ่มผลผลิตภาพ การผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้าน เศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ การยกระดับคุณภาพและ ประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่ อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูปและ การพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต เน้นการพัฒนาสู่มาตรฐานเป็น ระดับสากลมากขึ้น และการแสวงหาโอกาสในการขยายสู่ตลาดสากล

❖ **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบว่ามี ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

▪ **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- **ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับ ไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมให้ ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้า/บริการ เพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค อาทิ โครงการพัฒนาตลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอด เทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นต้น

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนา บรรลุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำ ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ เกี่ยวข้องกับพัฒนาช่องทางการตลาด การพัฒนามาตรฐานสินค้า และการสร้าง เครือข่ายกับธุรกิจขนาดใหญ่ อาทิ การขยายตลาดการค้าด้วย e-Commerce และโครงการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ สร้างสรรค์ (Creative Business) เป็นต้น

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจ SME เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพตลอดจนยกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล และโครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เป็นต้น

- **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธ์การส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 8 และยุทธศาสตร์ที่ 10 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่ให้ความรู้/ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการในการผลิตสินค้า/บริการให้ได้มาตรฐานและตรงตามความต้องการของตลาด อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้สารสนเทศในองค์กร ตลอดจนการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงวัตถุดิบ แหล่งผลิต ตลาด เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการสร้างและพัฒนาเครือข่ายและการรวมรวบกลุ่มอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ เป็นต้น

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เนื่องจากมีการส่งเสริมผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล หรือ E-commerce

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างนวัตกรรมในธุรกิจ สามารถเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันได้ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

- ข้อ 3.1.3 ภาคกลาง : พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจในภาคกลาง ซึ่งมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า/บริการ อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจ SME เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพตลอดจนยกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ข้อ 3.1 ขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย โดยการผลักดันให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากความตกลงทางเศรษฐกิจที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดผลเต็มที่ รวมถึงการแสวงหาตลาดใหม่ และพันธมิตรทางการค้าใหม่ๆ

ข้อ 3.4 ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ (Outward investment) ของผู้ประกอบการไทย

- ข้อ 3.4.1 พัฒนาผู้ประกอบการโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถพัฒนารุรกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจและช่องทางส่งออกในอนุภูมิภาค และพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของไทยในระดับสากลเพื่อให้สามารถริเริ่มธุรกิจระหว่างประเทศได้

ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขยายตลาดหรือการสร้างเครือข่ายให้กับผู้ประกอบการไทย อาทิ โครงการจัดนำผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมไทยร่วมงานแสดงชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระดับนานาชาติ งานดำเนินการตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ การยกระดับธุรกิจเฟรนไชน์สู่ตลาดโลก โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SME สู่ตลาดสากล เป็นต้น

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2561**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการส่งเสริม SME ในกลุ่มที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้นมีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้มีการบริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจรแก่ SME การขยายปริมาณ การให้บริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SME ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรม สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบถ้วนมากขึ้น เช่น จากเดิมที่เป็นการทดลองผลิตในห้องทดลอง (Lab Scale) ให้ขยายกิจกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ (Commercialization Scale) การเสริม กิจกรรมทางการตลาดให้ SME มีโอกาสในการทดสอบตลาด ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดและพัฒนา เทคโนโลยีให้กับ SME นั้นเกิดประสิทธิผลสูงสุด SME สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ได้จริงในการ ประกอบธุรกิจ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SME ในการยกระดับเทคโนโลยี เพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการพัฒนาระดับเทคโนโลยีให้ SME รวมทั้งมีกิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ มุ่งเสริมสร้างความรู้ให้ SME ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการส่งออกมาก่อน หรือเพิ่งเริ่มมีการส่งออก โดยการให้ความรู้ทั้งที่เป็นการฝึกอบรม การให้ความรู้ ผ่านทางระบบ On-line ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SME ผู้ส่งออกรายใหม่ เพื่อเพิ่มทักษะในการดำเนินธุรกิจด้านการส่งออก ให้มากขึ้น และให้ความช่วยเหลือแก่ SME ที่ยังไม่เคยส่งออกมาก่อน ให้ความรู้ด้านการขยายช่องทางการตลาดต่างประเทศ

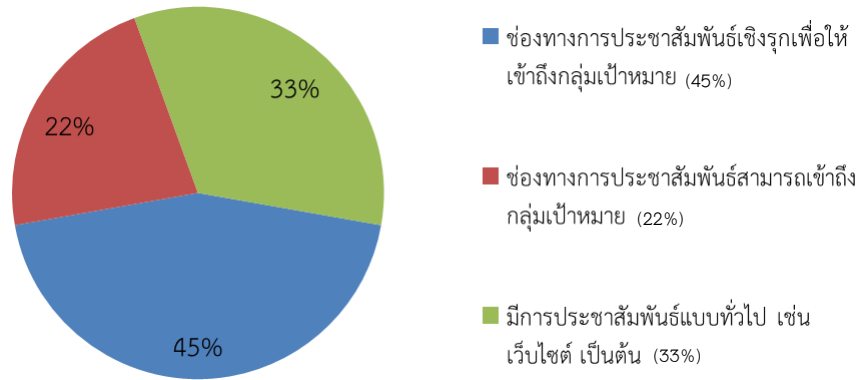
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้ SME เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจขนาดใหญ่ระดับสินค้าและบริการให้ได้คุณภาพมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริมภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564)

3.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

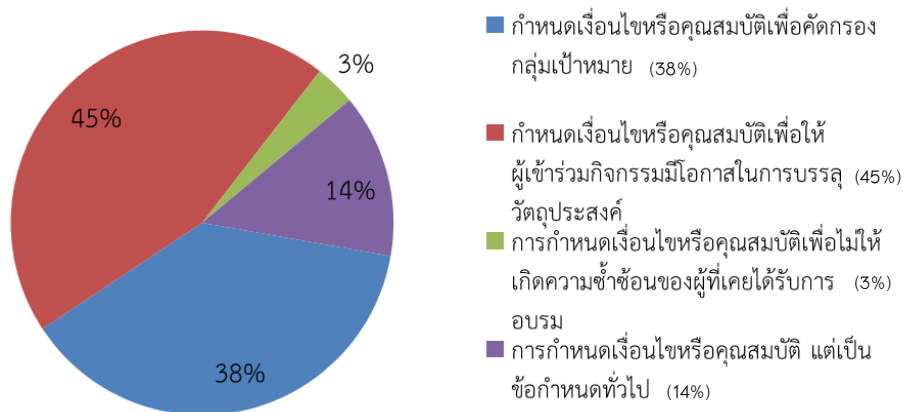
จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.6875 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

จากการประเมินผลแผนงานโครงการพบว่า โครงการส่วนใหญ่ที่เป็นการพัฒนาส่งเสริมผู้ประกอบการพบว่าการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เช่น การประชาสัมพันธ์ไปยังสมาคม ผู้ประกอบการ ร้อยละ 45 รองลงมา คือ มีการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น เว็บไซต์ ร้อยละ 33 และมีช่องทางการประชาสัมพันธ์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 22

แผนภาพที่ 55 การประชาสัมพันธ์โครงการ

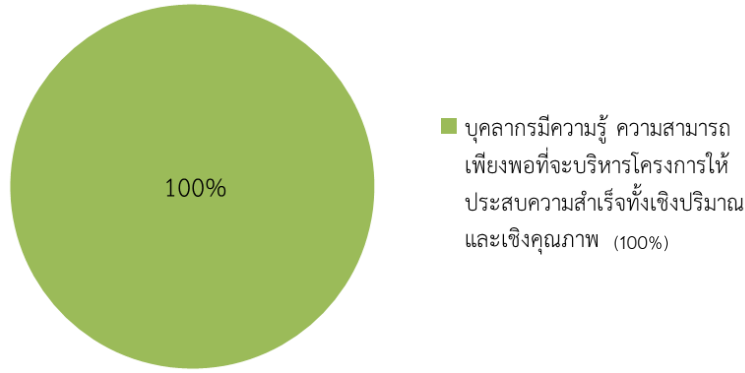
สำหรับกลไกในการคัดกรองผู้ประกอบการพบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น มีความพร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องที่อบรมหรือพัฒนา มีปัญหาหรือความต้องการ ร้อยละ 45 รองลงมา คือ มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกลุ่ม เช่น การระบุสาขาเป้าหมาย ร้อยละ 38 มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติ แต่เป็นข้อกำหนดทั่วไป เช่น เป็นผู้ประกอบการชุมชน ร้อยละ 14 และมีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการอบรมในด้านดังกล่าวแล้ว ร้อยละ 3

แผนภาพที่ 56 การคัดกรองกลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้ที่เข้ารับการพัฒนาโครงการ

ผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาจากเป็นผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรม มีความเป็นไปได้ในการพัฒนาต่อยอดทางธุรกิจ และมีทีมเวิร์คในการดำเนินงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม บางโครงการอาจมีผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการบางส่วน เช่น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Start up) ดำเนินงานโดยกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากมีการผ่อนปรนเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ เป็นต้น

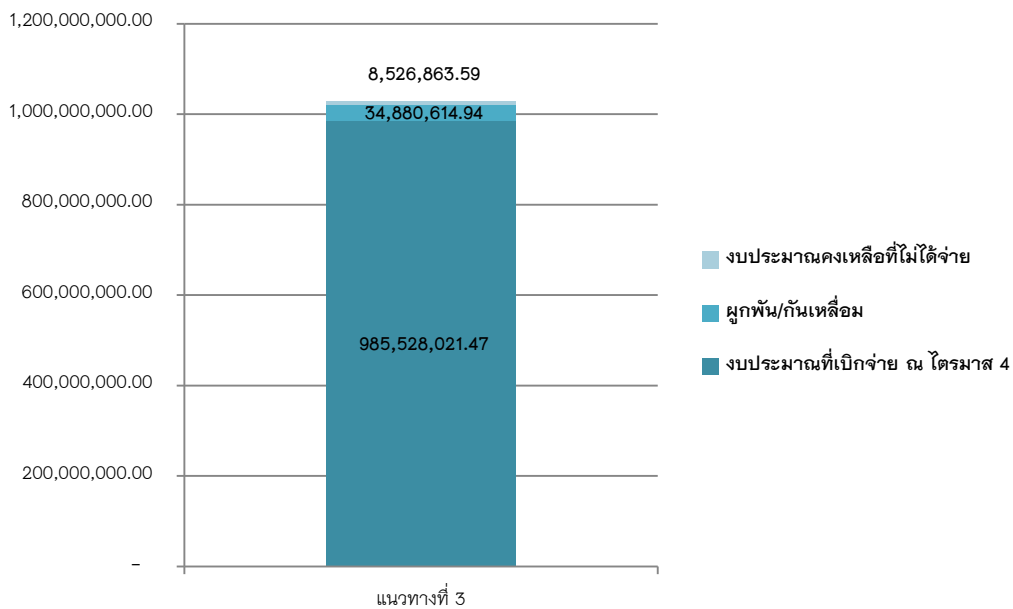
และจากผลการประเมินแผนงานโครงการพบว่า บุคลากรหลักในการบริหารโครงการและบุคลากรที่สนับสนุนการดำเนินโครงการมีความรู้ ความสามารถ (Competency) เพียงพอที่จะบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

แผนภาพที่ 57 ความรู้ ความสามารถ (Competency) ของบุคลากรหลัก

3.3 ด้านกระบวนการ (Process) :

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริมภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

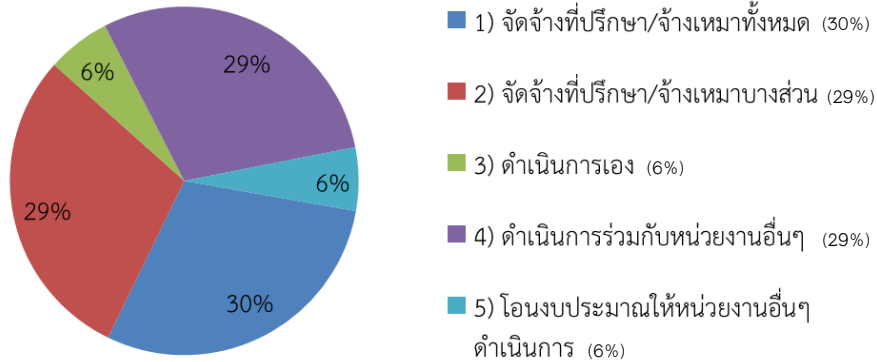

แผนภาพที่ 58 การเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

จากข้อมูลพบว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 1,028.94 ล้านบาท มีการใช้บประมาณรวมผูกพันทั้งสิ้น 1,020.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 99.17

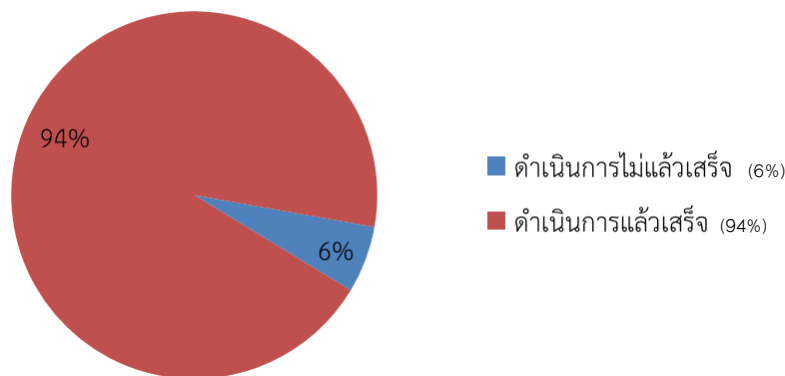
▪ **การบริหารโครงการปี 2561**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาทั้งหมด ร้อยละ 30 รองลงมา คือ จัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน และดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เท่ากันที่ร้อยละ 29 ดำเนินการเอง และโอนงบประมาณให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการ เท่ากันที่ร้อยละ 6 ตามลำดับ

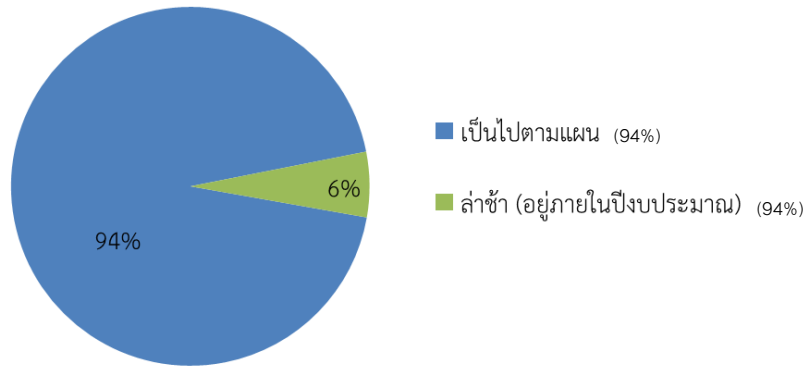
แผนภาพที่ 59 ลักษณะการดำเนินโครงการ

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่ ดำเนินการแล้วเสร็จ ร้อยละ 94 และอยู่ระหว่างดำเนินการ ร้อยละ 6

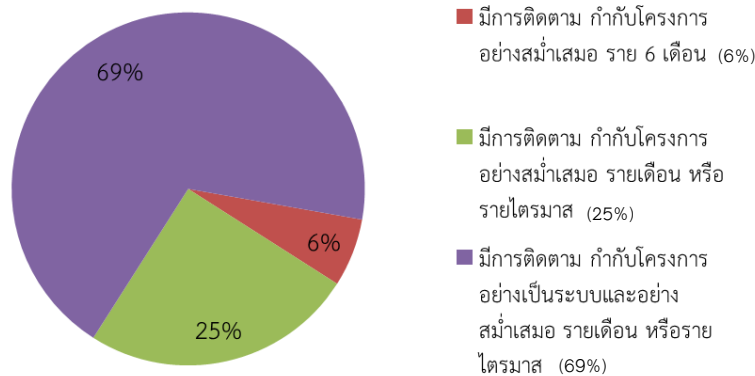
แผนภาพที่ 60 สถานการณ์ดำเนินการตามแผนงาน

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยเป็นไปตามแผน ร้อยละ 94 และล่าช้าแต่แล้วเสร็จอยู่ภายในปีงบประมาณ ร้อยละ 6

แผนภาพที่ 61 ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินการ

จากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมส่วนใหญ่มีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างเป็นระบบและอย่างสม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส ร้อยละ 69 เช่น โครงการพัฒนาตลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โครงการเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (ITAP) และมีการติดตาม กำกับโครงการ อย่างสม่ำเสมอ รายเดือน หรือรายไตรมาส ร้อยละ 25 เช่น โครงการพัฒนาช่องทางทางการตลาดสำหรับผู้ประกอบการ SME โครงการเพิ่มผลิตภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่อุตสาหกรรม 4.0 และโครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs สู่ตลาดสากล เป็นต้น

แผนภาพที่ 62 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยงานร่วม

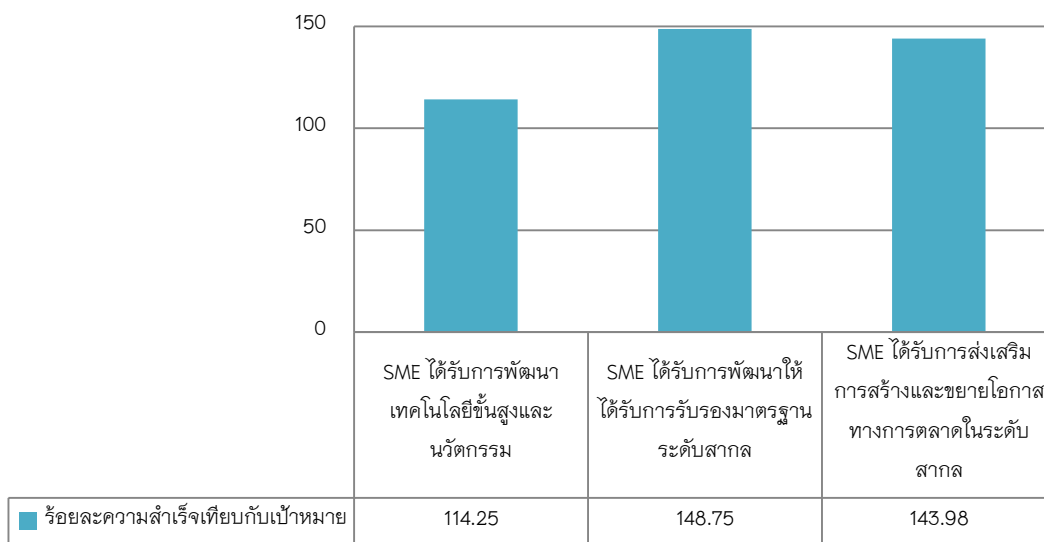
3.4 ด้านผลผลิต (Product) ผลผลิตตามตัวชี้วัดเป้าหมายแต่ละแนวทางที่กำหนดไว้ตามแผนบูรณาการฯ

จากข้อมูลการรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตาม พบว่าการดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 การดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) SME ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าได้ไม่น้อยกว่า 2,000 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน จำนวน 2,285 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 114.25 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Innovation and Technology Assistance Program : ITAP) ผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีเชิงลึกให้กับ SME โดยส่วนใหญ่เป็นการพัฒนา ด้าน Improvement process ด้าน standard และด้าน Improvement product
- 2) SME ได้รับการพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล ไม่น้อยกว่า 400 ราย/กิจการ ซึ่งมีความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 จำนวน 595 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 148.75 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ โครงการเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)
- 3) SME ได้รับการส่งเสริมการสร้างและขยายโอกาสทางการตลาดในระดับสากล ไม่น้อยกว่า 5,600 ราย/กิจการ ซึ่งมีความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 จำนวน 8,063 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 143.98 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME สู่อผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) ผลผลิตที่เกิดขึ้นมาจากการจัดสัมมนาสร้างอาชีพด้วยเฟรนไชส์ จำนวน 1 ครั้ง

แผนภาพที่ 63 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

จากแผนภาพที่ 63 จะเห็นได้ว่า แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีผลการดำเนินงานในระดับผลผลิตที่สูงกว่าเป้าหมายมากทุกตัวชี้วัด

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

สำหรับการส่งเสริมกลุ่ม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) พบว่าผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อยกระดับศักยภาพให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยจากผลการประเมินและการสำรวจข้อมูลพบว่าเกิดการจับคู่ธุรกิจ 2,780 คู่ มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น 407.94 ล้านบาท มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น 3,057 ล้านบาท ตลอดจนได้รับการพัฒนาทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง 92.82 ล้านบาท นอกจากนี้ยังพบว่าหากสามารถยกระดับเข้าสู่มาตรฐานสากลได้ คาดการณ์ว่าโอกาสทางการตลาดจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-30

แผนภาพที่ 64 ผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริม SME กลุ่มผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ (Strong)

โดยจากการที่โครงการเข้าไปสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ในปี 2561 ทั้งการเจรจาจับคู่ธุรกิจ 2,780 ราย การอบรม/ให้ความรู้ 13,555 ราย การให้คำปรึกษาเชิงลึก/การดำเนินงานวิจัยหรือเทคโนโลยีไปใช้ จำนวน 2,657 ราย การเข้าร่วมงานแสดงสินค้า จำนวน 3,033 ราย ผลิตภัณฑ์ใหม่ 453 ผลิตภัณฑ์ แปรนตร์ที่ได้รับการพัฒนา 230 แปรนตร์ ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมการส่งเสริมตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) 1,000 ราย การส่งเสริมการขยายธุรกิจไปลงทุนในต่างประเทศ จำนวน 170 ราย นอกจากนี้ ผลที่เกิดขึ้นในเชิงประสิทธิผลการผลิต ได้แก่ ต้นทุนของเสียที่ลดลง 17.49 ล้านบาท

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

1. การส่งเสริมผู้ประกอบการสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมยังเกิดขึ้นได้น้อย เนื่องจากขาดแหล่งทดสอบตลาด ขาดเงินทุน ซึ่งหลายโครงการพยายามเข้าไปส่งเสริมให้คำแนะนำ เอาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ เพื่อปรับใช้ในธุรกิจ โดยไม่ได้ดูบริบทหรือไม่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการได้ การลงทุนที่ค่อนข้างสูง
2. หน่วยงานที่มาร่วมผลักดันด้านการตลาดยังไม่สามารถผลักดันผู้ประกอบการ SME ขยายสู่การลงทุนในต่างประเทศได้อย่างเต็มที่ ยังมีช่องว่างในการสร้างความพร้อมให้กับผู้ประกอบการก่อนไปต่างประเทศ ในด้านการส่งออก ขั้นตอนการตลาดการส่งออก มาตรฐานสินค้าต่างประเทศ

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

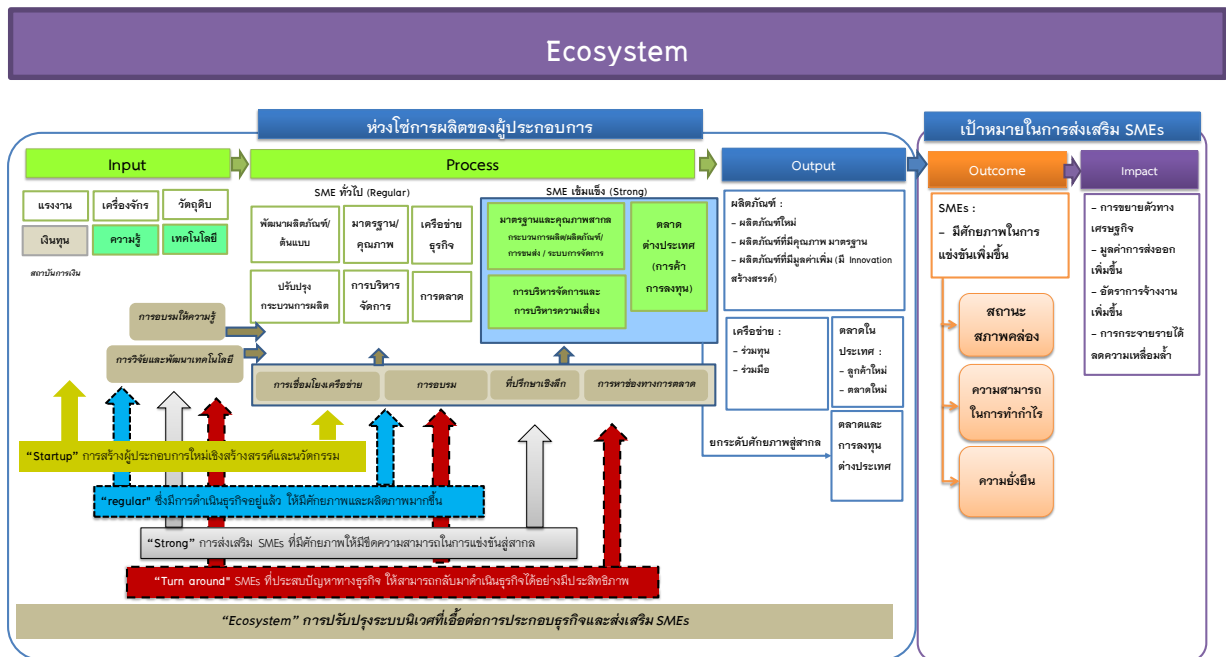
1. ในการดำเนินโครงการที่ส่งเสริมผู้ประกอบการสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการจัดกิจกรรม หรือแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรในภาคเอกชน เพื่อให้ผู้ประกอบการได้นำผลิตภัณฑ์ หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ทดสอบตลาด เพื่อเป็นการรับทราบข้อมูลจาก ผู้บริโภคสำหรับปรับปรุงผลิตภัณฑ์ และเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการที่จะดำเนินการต่อยอดในเชิง พาณิชย์ต่อไปได้

2. ในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการขยายตลาดไปยังต่างประเทศ ไม่ว่าจะ เป็นการส่งออก หรือการร่วมกับหน่วยงานเจ้าของโครงการไปแสดงสินค้าในต่างประเทศ ยังมีผู้ประกอบการ จำนวนมากที่เข้าร่วมโครงการแต่ยังมีข้อจำกัดที่ไม่ผ่านคุณสมบัติในด้านต่างๆ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมี การส่งเสริม ให้ความรู้ รวมถึงข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อม เช่น การจัดกิจกรรมคลินิกให้คำปรึกษา ด้านการส่งออก ขั้นตอนการตลาดการส่งออก มาตรฐานสินค้าต่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือด้านสัญญา กับต่างประเทศ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของบริษัทที่จะมาเป็นคู่ค้า เป็นต้น

4) การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

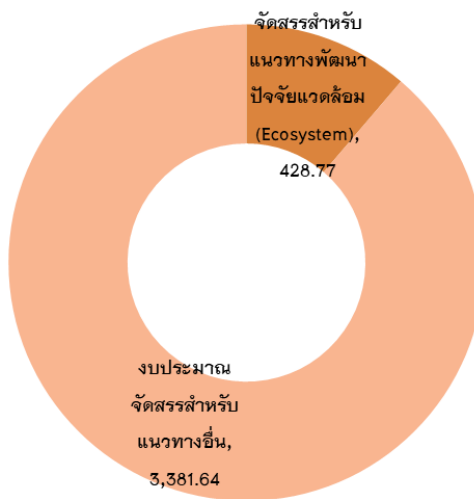
ตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) พันธกิจหนึ่งของแผนฯ ซึ่งมีความสำคัญ คือ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ SME โดยดำเนินการปรับปรุงพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่มี ผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของ SME ให้อยู่ในรูปแบบที่ช่วยสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจและการเติบโต อย่างแข็งแกร่งของ SME เช่น การจัดตั้งหน่วยงานให้บริการช่วยเหลือแบบครบวงจร ความสามารถในการ เข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นได้โดยสะดวก การมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการติดต่อกับภาครัฐที่ช่วยให้บริการได้ รวดเร็ว การให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม และการมีกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบ ธุรกิจ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม SME แต่ละกลุ่มมีความต้องการการสนับสนุนและพัฒนาที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการมีปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนการพัฒนาปัจจัย แวดล้อมจึงจำเป็นต้องได้รับการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาเฉพาะ (Tailor-made) แตกต่างกันไป ในแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม โดยสามารถจำแนกแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการ ดำเนินธุรกิจได้เป็น 2 แนวทางหลัก ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลสำคัญสำหรับการ ประกอบธุรกิจของ SME เช่น โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนา องค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทาง ปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME และผู้ประกอบการ ชุมชนสู่ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) โครงการ พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) โครงการเร่งรัดการจดทะเบียน เครื่องจักรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) เป็นต้น และ 2) ด้านการพัฒนา ผู้ให้บริการ SME ให้สามารถสนับสนุนการส่งเสริม SME ให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น โครงการยกระดับ ผู้ประกอบการ SME สู่ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) (กรมพัฒนา ธุรกิจการค้า) โครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม โครงการด้านการบริหารจัดการงานส่งเสริม SME ได้แก่ กิจกรรม จัดทำแผนพัฒนา ฐานข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม) เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมแผนงานโครงการจะเป็นไปเพื่อให้ SME มีความเข้มแข็งมากขึ้นซึ่งสามารถ ดำเนินการได้เพื่อให้เกิดคุณภาพทั้งในระดับปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลิต

แผนภาพที่ 65 กิจกรรมโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 แนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นมูลค่า 428.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.25 ของงบประมาณทั้งหมด

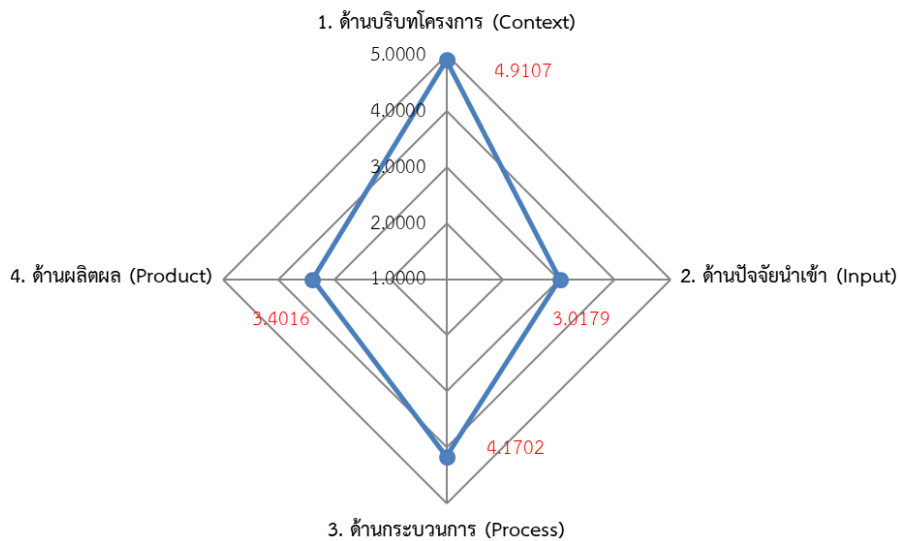

แผนภาพที่ 66 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2561 สำหรับการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

สำหรับหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวน 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2561 อยู่ในระดับดี มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.8956 ดังแสดงในแผนภาพที่ 67

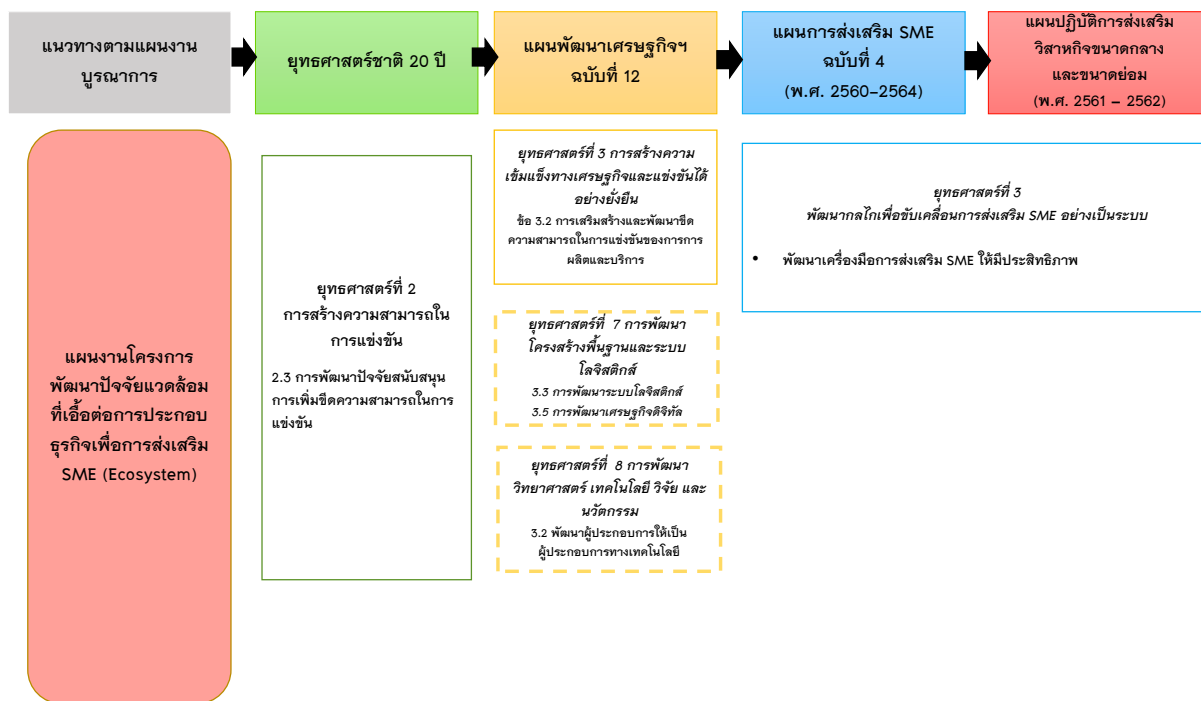
แผนภาพที่ 67 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)-ปี 2561

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามิติการประเมินรายด้าน พบว่า ในภาพรวมโครงการตามแนวการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ปี 2561 มีผลคะแนนการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.9107 หรืออยู่ในระดับดีมาก รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการ (Process) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.1702 หรืออยู่ในระดับดี ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.4016 หรืออยู่ในระดับปานกลาง และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีผลคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.0179 หรืออยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

สำหรับผลการดำเนินงานในแต่ละมิติ มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Context) (ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางหรือกลยุทธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ประเทศ)

จากแผนงานโครงการการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 68 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นการสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ และ การวางรากฐานที่แข็งแกร่ง และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องในการผลักดันผ่านแผนบูรณาการส่งเสริม SME คือ การขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทยเพื่อสร้างผลตอบแทนจากเงินทุนและองค์ความรู้และเทคโนโลยีในสาขาการผลิตและบริการที่ไทยมีขีดความสามารถโดดเด่น และสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นชาติการค้า รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นให้สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาชนมีความสุข และมีรายได้เพิ่มขึ้น

❖ **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบว่ามีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

▪ **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- **ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

ข้อ 1) ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะตลาดในประเทศโดยสนับสนุนการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศที่มีมาตรฐาน ควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานบังคับขั้นพื้นฐานทั้งสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและสินค้านำเข้าเพื่อสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคในประเทศในการให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น ขณะเดียวกันต้องมุ่งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการยกระดับการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้นเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น เช่น สินค้าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ/สิ่งแวดล้อม สินค้าที่รองรับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่และกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง เป็นต้น เช่น โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) และโครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) เป็นต้น

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย (1) สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการผลิตการจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SMEs และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ และตระหนักถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็น

ผู้ประกอบการ (2) สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้และ (3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศโดยการกำหนดนโยบาย/มาตรการเพื่อจูงใจให้บริษัทขนาดใหญ่ที่มีการค้าและการลงทุนในต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและห่วงโซ่การผลิตของโลก ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้

- ข้อ 7) พัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมการจดทะเบียนและใช้ผลงานสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาของไทยเพื่อให้นักวิจัยและผู้ประกอบการสามารถนำทรัพย์สินทางปัญญาที่หมดอายุไปพัฒนาต่อยอดและใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการดำเนินการอย่างแข็งขันในการป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาโดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกการใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ถูกกฎหมาย เช่น โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) และกิจกรรมพัฒนาศูนย์สนับสนุนและช่วยเหลือ SME และศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น

- **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 7 และยุทธศาสตร์ที่ 8 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- **ข้อ 3.3.4 บริหารจัดการระบบติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ** โดยเน้นการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งระดับทวิภาคี พหุภาคีในภูมิภาคและนานาชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาโลจิสติกส์ อาทิ ความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก (WTO Trade Facilitation Agreement) และข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการเตรียมการปรับปรุงและวางแผนการพัฒนา รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลและระบบตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพ อาทิ ฐานข้อมูลอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ด้านการเกษตร อุตสาหกรรม หรือพาณิชย์

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- **ข้อ 3.5.5 ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง** เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย การกำหนดมาตรฐานระบบตรวจสอบยืนยันตัวตนทางออนไลน์ระเบียบการใช้สิทธิแห่งทางในการพัฒนาและขยายโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรภาคเอกชนในรูปแบบสภาวิชาชีพดิจิทัล เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลในส่วนของภาคเอกชนที่เชื่อมโยงกับภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และ

เชิงสังคม

- **ข้อ 3.1.6 เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ** สอดคล้องมาตรฐานสากล สามารถนำไปสู่การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มได้ รวมถึงมีฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาที่สะดวกต่อการเข้าถึง ใช้งานง่าย และสืบค้นได้ทั่วโลก เพื่อประกอบการวิเคราะห์และติดตามเทคโนโลยี

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- **ข้อ 3.2.4 สร้างบรรยากาศและสถานะที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความคิด** สร้างสรรค์ลงสู่พื้นที่และชุมชน ทั้งการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดให้มีเวทีหรือช่องทาง การพัฒนาและแสดงออกของนักคิดและนักสร้างสรรค์ และเสริมสร้างต้นแบบที่เหมาะสม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานนวัตกรรมและตัวอย่างความสำเร็จในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งใจให้มีการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

- ข้อ 3.2.5 ผนวกรวมพลังวัฒนธรรมการวิจัยและค่านิยมการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งวิถีคิดของคนในสังคมให้ใช้หลักตรรกะในการตัดสินใจ ผ่านทางสื่อและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งมีกลไกส่งเสริมการดำเนินงานให้ความรู้และบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องกับ

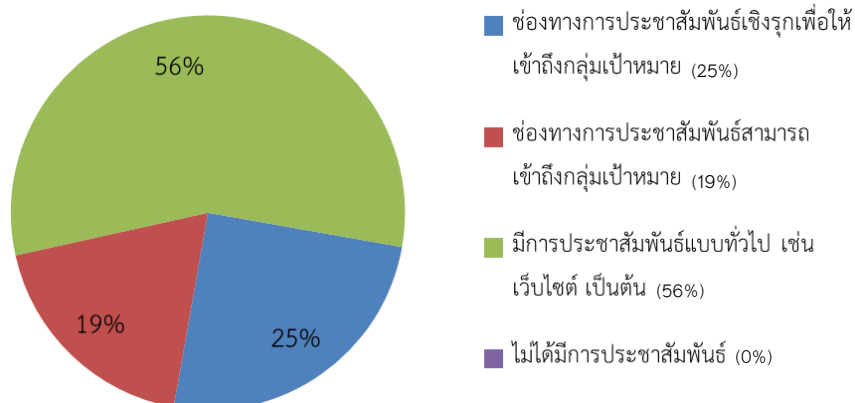
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ เนื่องจากมีกิจกรรมแผนงานที่เป็นการยกระดับการพัฒนามาตรฐานให้ SME มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างระบบติดตามและประเมินศักยภาพ SME

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2561)

4.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

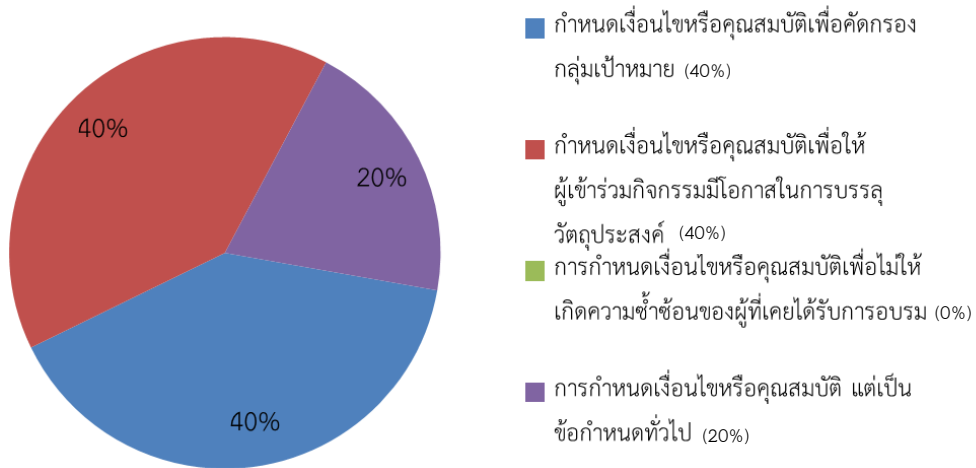
จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.0179 หรืออยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในด้านการประชาสัมพันธ์ โครงการทั้งหมดมีการประชาสัมพันธ์โครงการไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยโครงการส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น นอกจากนี้ บางโครงการมีช่องทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม โดยมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายผู้ประกอบการ การประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยร่วม เป็นต้น ซึ่งช่วยให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของโครงการได้โดยตรง

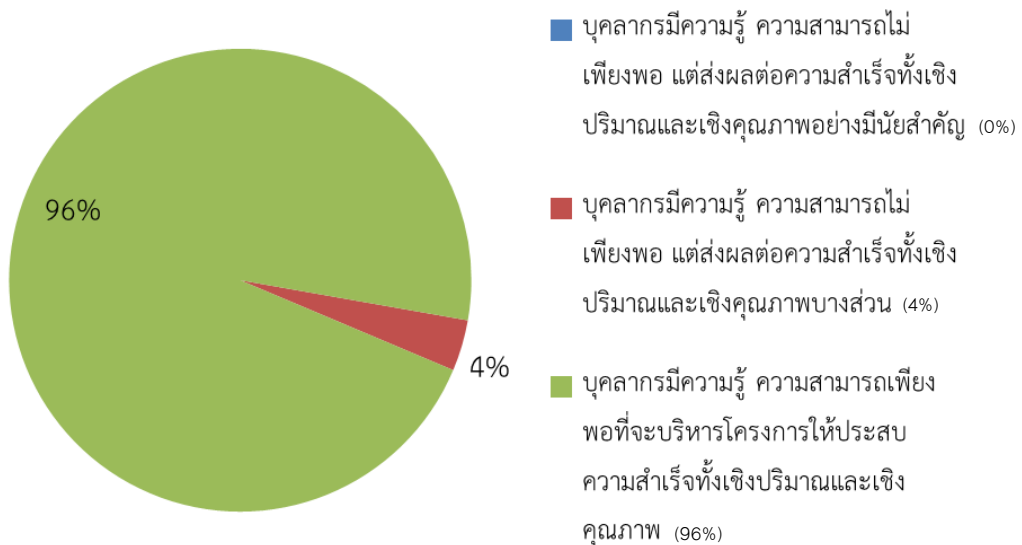
แผนภาพที่ 69 การประชาสัมพันธ์โครงการ

สำหรับกลไกในการคัดกรองผู้ประกอบการ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย และมีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา ได้แก่ มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติที่เป็นข้อกำหนดทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 20 ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ไม่มีโครงการที่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของผู้ที่เคยได้รับการอบรม

แผนภาพที่ 70 การคัดกรองผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ

ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ จากการประเมินพบว่า ผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จได้ตามแผนงานที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 96 และมีเพียงร้อยละ 4 ของโครงการที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถไม่เพียงพอซึ่งส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินการบางส่วน

แผนภาพที่ 71 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหารโครงการ

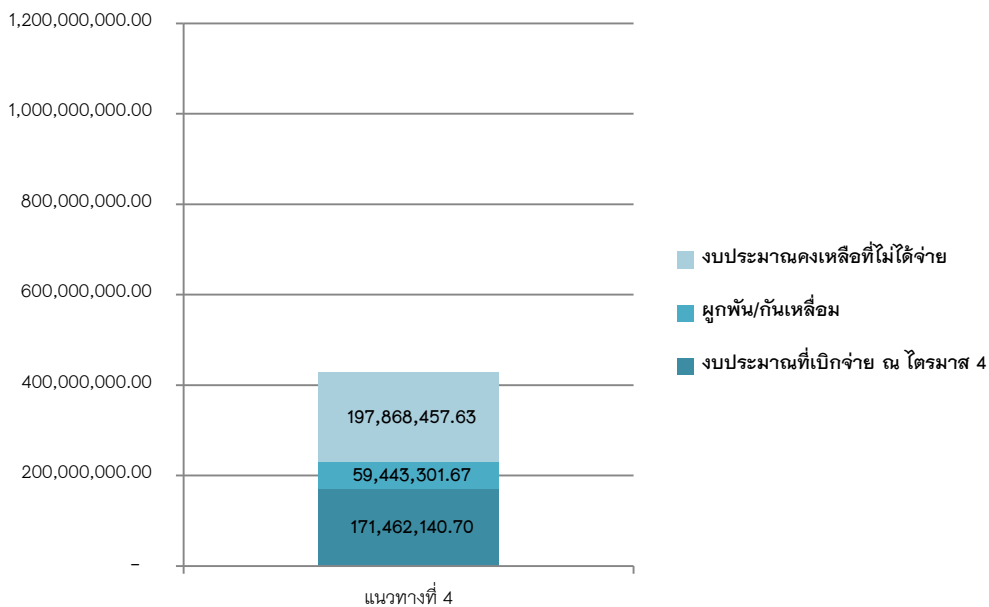
สำหรับปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ หรือเครื่องมือวัสดุในการประเมินผล มีการสัมภาษณ์ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า หน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ โครงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานโดยทั่วไปในการบริหารโครงการ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบหรือถ้ามีก็มีการจัดซื้อภายใต้โครงการ

4.3 ด้านกระบวนการ (Process) :

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.1702 หรืออยู่ในระดับดี โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ดังนี้

▪ การเบิกจ่ายงบประมาณ

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

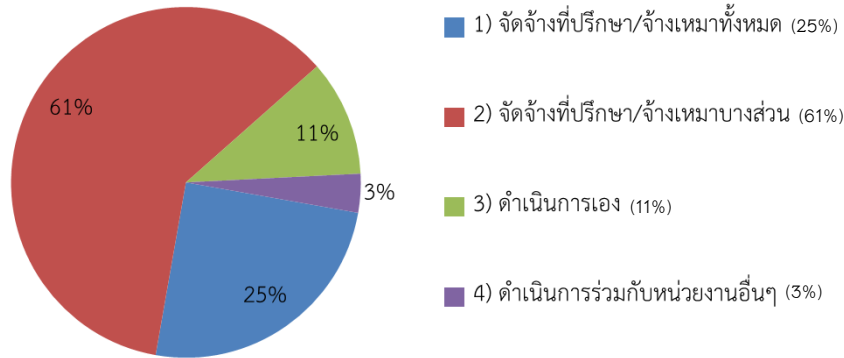

แผนภาพที่ 72 การเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

แผนงานโครงการภายใต้แนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 428.77 ล้านบาท มีการใช้จ่ายงบประมาณรวมผูกพันแล้ว 230.91 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.85 และมีเป้าหมายผลผลิต 189,000 หน่วย มีการรายงานข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ ไตรมาสที่ 4 เกิดผลผลิตขึ้นแล้วจำนวน 202,586 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 107.19

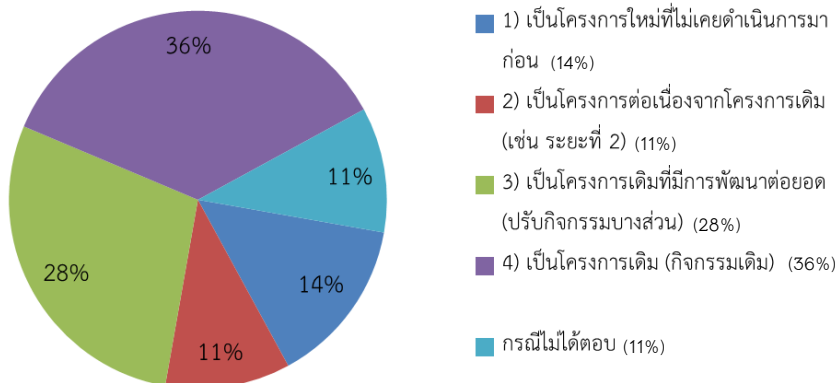
▪ **การบริหารโครงการปี 2561**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าโครงการที่ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยจัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาบางส่วน ร้อยละ 61 รองลงมา คือ โครงการที่จัดจ้างที่ปรึกษา/จ้างเหมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 25 โครงการที่ดำเนินการเอง คิดเป็นร้อยละ 11 และโครงการที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 3

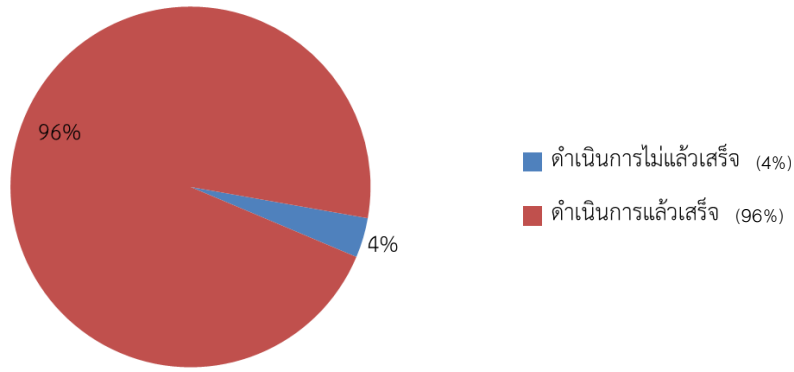
แผนภาพที่ 73 ลักษณะการดำเนินโครงการ

โครงการที่ดำเนินการในปี 2561 ส่วนใหญ่เป็นโครงการเดิม (กิจกรรมเดิม) คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมา ได้แก่ โครงการเดิมที่มีการพัฒนาต่อยอด (ปรับกิจกรรมบางส่วน) คิดเป็นร้อยละ 28 โครงการใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 14 และเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม (เช่น ระยะที่ 2) คิดเป็นร้อยละ 11

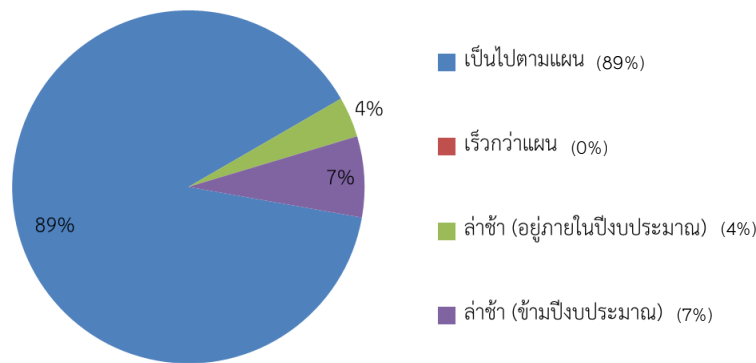

แผนภาพที่ 74 ความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

ในด้านการดำเนินงานตามแผนงาน พบว่าโครงการส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 96 และหน่วยร่วมสามารถบริหารระยะเวลาโครงการและสามารถดำเนินโครงการได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 89 ทั้งนี้ การดำเนินโครงการบางส่วนมีการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้ แต่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 4 และบางส่วนมีการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้ และดำเนินการข้ามปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 7

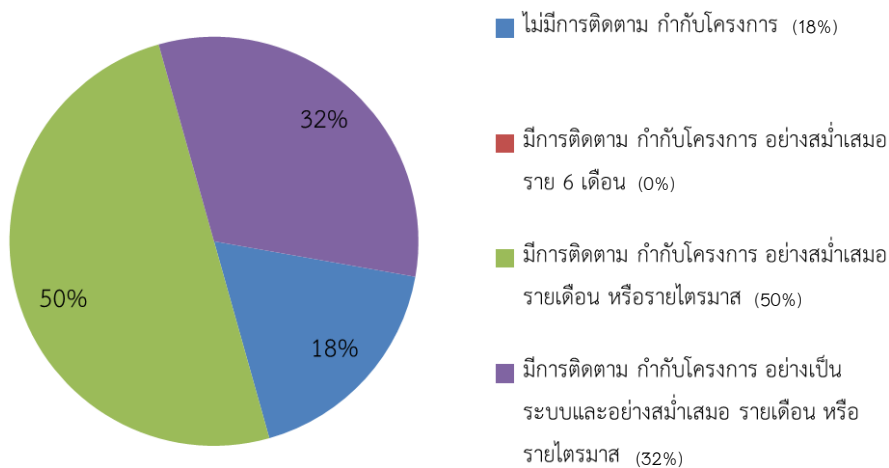

แผนภาพที่ 75 ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

แผนภาพที่ 76 การบริหารระยะเวลาโครงการของหน่วยร่วม

และจากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมส่วนใหญ่มีการติดตาม กำกับโครงการดำเนินงานโครงการ โดยโครงการส่วนใหญ่มีการติดตามกำกับโครงการอย่างเป็นระบบ สม่ำเสมอ เป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส และมีการจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน ทำให้สามารถกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน หรือสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที่ในกรณีที่โครงการเกิดปัญหาในระหว่างการดำเนินการ

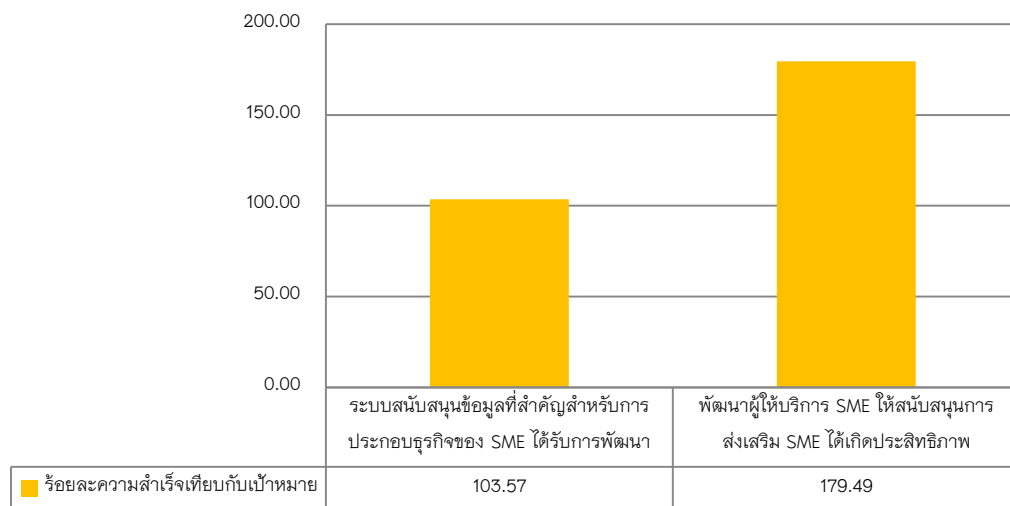
แผนภาพที่ 77 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยร่วม

4.4 ด้านผลผลิต (Product) :

❖ ผลผลิตตามตัวชี้วัดเป้าหมายแต่ละแนวทางที่กำหนดไว้ตามแผนบูรณาการฯ

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ระบบสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประกอบธุรกิจของ SME ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 180,000 ราย/กิจการ พบว่าการดำเนินโครงการมีผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย โดยมีระบบสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประกอบธุรกิจของ SME ที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 186,432 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 103.57
- 2) พัฒนาผู้ให้บริการ SME ให้สนับสนุนการส่งเสริม SME ได้เกิดประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 9,000 ราย/กิจการ พบว่าการดำเนินโครงการมีผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย โดยมีการพัฒนาผู้ให้บริการ SME ให้สนับสนุนการส่งเสริม SME ได้เกิดประสิทธิภาพ จำนวน 16,154 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 179.49
- 3) งานบริหารจัดการงานส่งเสริม SME ไม่มีการกำหนดเป้าหมายผลผลิตเชิงปริมาณที่ใช้ประกอบการคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ 78 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานพบว่า การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) คาดการณ์ว่าจะก่อให้เกิดรายได้/ยอดขายที่เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่า 4.5 ล้านบาท ทั้งนี้ แม้ว่ามูลค่าที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการภายใต้แนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME จะมีมูลค่าไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับมูลค่าที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการภายใต้แนวทางอื่นๆ แต่แผนงานโครงการก่อให้เกิดบรรยากาศในการสนับสนุนส่งเสริม SME การอำนวยความสะดวกผ่านศูนย์บริการต่างๆ การสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การบริหารจัดการในการส่งเสริม SME อย่างมีทิศทางชัดเจน และมีความเป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่จะเป็น Big Data นำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและทิศทางการส่งเสริมต่างๆ ในอนาคต การติดตามประเมินผลการส่งเสริม SME ที่จะช่วยให้การกำกับดูแลและบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งผลผลิตของโครงการเหล่านี้แม้ว่าจะไม่ได้เป็นการเข้าไปพัฒนาผู้ประกอบการโดยตรง แต่ผลผลิตของโครงการถูกถ่ายทอดส่งต่อไปยังห่วงโซ่การผลิตของผู้ประกอบการ ผ่านการพัฒนาในระดับต้นน้ำ ได้แก่ ข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือผ่านการดำเนินการของหน่วยงานอื่นเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการทั้งในกระบวนการผลิต การตลาด ตลอดจนเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การดำเนินงานแผนงานโครงการภายใต้แนวทางอื่นๆ เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่สำคัญภายใต้แผนบูรณาการฯ

อย่างไรก็ตาม ด้วยปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ยังมีองค์ประกอบหรือปัจจัยหลายประการ ที่ไม่ได้มีการบรรจุไว้ในแผนบูรณาการฯ เช่น การกำกับควบคุมการแข่งขันทางการค้าระหว่างผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการรายใหญ่ กับผู้ประกอบการรายเล็ก การสร้างจิตสำนึกร่วมของการค้าเพื่อให้การสร้างเชื่อมโยงเครือข่าย SME กับอุตสาหกรรมเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง การแก้ไขกฎระเบียบหรือเงื่อนไขของสถาบันการเงินเพื่อเอื้อให้ผู้ประกอบการ SME สามารถเข้าถึงเงินทุนเพื่อพัฒนาต่อยอดธุรกิจได้ มาตรการทางภาษี เป็นต้น ดังนั้น หาก สสว. เห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนและส่งเสริม SME ประสบความสำเร็จ ก็ควรผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบรรจุแผนงานโครงการไว้ภายใต้แผนบูรณาการฯ ต่อไป

❖ ปัญหาอุปสรรคสำคัญ

- หน่วยร่วมผู้รับผิดชอบโครงการ ขาดระบบการติดตามจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการ SME ที่ดี การเก็บข้อมูลเป็นเพียงใบลงทะเบียนเท่านั้น ไม่ได้มีการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการวางแผนการพัฒนาส่งเสริมในอนาคต
- ข้อมูลผู้ประกอบการที่หน่วยร่วมรายงานมายัง สสว. ไม่ได้เป็นฐานข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ได้ทันที เช่น การจัดเก็บในรูปแบบ Pdf การไม่มีข้อมูลในระดับรายละเอียดในฐานข้อมูลที่มากพอที่จะเป็น Big Data ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ วางแผนการจัดการต่อได้ โดยปัจจุบัน สสว. อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบ

■ ผลการประเมิน GDP จากผลกระทบของแผน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีเป้าหมายสำคัญอย่างหนึ่งคืออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 5 รวมทั้งสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่ปรึกษาจึงมีการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นจากผลสัมฤทธิ์ในระดับผลกระทบของแผนบูรณาการฯ ไปวิเคราะห์อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยที่ปรึกษาขอสรุปหลักการในการคิดคำนวณและผลการวิเคราะห์ GDP ดังนี้

ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Table) แสดงโครงสร้างการผลิตและการกระจายของผลผลิตทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจ โดยด้านแนวตั้งของตารางจะแสดงโครงสร้างการผลิต (Input Structure) และด้านแนวนอนจะแสดงการกระจายของผลผลิต (Output Distribution) ของแต่ละสาขาการผลิตในระบบเศรษฐกิจ หรืออาจกล่าวได้ว่าตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นตารางแสดงมูลค่าของปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆ ที่ต้องใช้ในการผลิตสินค้าแต่ละชนิด รวมถึงมูลค่าความต้องการบริโภคสินค้าชนิดต่างๆ

ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศไทยจัดทำขึ้นโดยสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยปกติจะทำทุกๆ 5 ปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 (1975) เป็นต้นมา โดยแบ่งสาขาการผลิต (sector) ออกเป็น 180 สาขาการผลิต

ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Table) แสดงการหมุนเวียน (flow) ของสินค้าและบริการระหว่างสาขาการผลิตต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น จึงสามารถใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตในการวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตสินค้าประเภทต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้ทราบถึงความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตต่างๆ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตและความต้องการบริโภคสินค้าชนิดต่างๆ ของหน่วยเศรษฐกิจ อีกทั้งยังสามารถวิเคราะห์ผลกระทบของการดำเนินงานของหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการฯ ในการส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการที่มีต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมโดยใช้แนวคิดตัวคูณปัจจัยการผลิตและผลผลิตได้อีกด้วย

■ การแบ่งสาขาการผลิตและวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตโดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลกลุ่มลูกค้าของ สสว. จะสามารถจำแนกกลุ่มประเภทธุรกิจของลูกค้าตามรหัสของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตจำนวน 180 สาขา ได้ดังแสดงในตารางที่ 1 เมื่อจำแนกกลุ่มลูกค้าตามสาขาการผลิตแล้ว พบว่าผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการฯ ปี 2561 อยู่ใน 37 สาขา

นอกจากนี้ตารางที่ 1 ยังแสดงมูลค่าผลผลิตของแต่ละสาขาอีกด้วย เพื่อวัดขนาดและความสำคัญของแต่ละสาขาการผลิตในระบบเศรษฐกิจของประเทศ สาขาที่มีมูลค่าผลผลิตสูงสุด คือ การค้าส่ง รongลงมา คือ อาหารและเครื่องดื่ม การขนส่ง ค่าปลีก และการปลูกพืชตามลำดับ โดยมีสัดส่วนต่อมูลค่าผลผลิตรวมของประเทศ 5.82% 5.33% 4.92% 4.86% และ 4.81% ตามลำดับ ส่วนสาขาที่มีสัดส่วนต่อมูลค่าผลผลิตรวมของประเทศน้อยที่สุด คือ การกีฬาและนันทนาการ การผลิตปุ๋ย และเครื่องสำอาง โดยมีสัดส่วน 0.23% 0.15% และ 0.09% ต่อมูลค่าผลผลิตรวมของประเทศตามลำดับ

ตารางที่ 1 จำแนกกลุ่มธุรกิจของลูกค้านำตามรหัส IO180 และมูลค่าผลผลิตของแต่ละสาขา

สาขา	รหัส IO180	มูลค่าผลผลิต (พันบาท)	สัดส่วนต่อผลผลิตรวม
ยานยนต์และชิ้นส่วน	125-126	1,157,537,040	4.21%
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	117-122	1,128,846,459	4.10%
สิ่งพิมพ์	083	89,288,891	0.32%
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	098	334,012,914	1.21%
ผลิตภัณฑ์กระดาษ	081-082	166,878,024	0.61%
ผลิตภัณฑ์ยาง	095-097	363,678,245	1.32%
ผลิตภัณฑ์ไม้และเครื่องเรือนไม้	079-080	144,302,365	0.52%
อัญมณีและเครื่องประดับ	132	639,842,357	2.33%
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	067-072	771,757,045	2.80%
เครื่องหนังและรองเท้า	075-077	96,202,619	0.35%
แก้วและเซรามิกส์	099-100	136,717,559	0.50%
ยาและสมุนไพร	088	80,810,254	0.29%
เคมีภัณฑ์	084	146,426,592	0.53%
เครื่องสำอาง	090	24,669,107	0.09%
อาหารและเครื่องดื่ม	047-060	1,466,150,869	5.33%
เหล็กและโลหะการ	105-111	622,710,828	2.26%
เครื่องจักรกล	112-115	412,854,785	1.50%
การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ	134	98,536,710	0.36%
ค้าส่ง	145	1,599,983,481	5.82%
ค้าปลีก	146	1,337,445,942	4.86%
ธุรกิจร้านอาหาร	147	551,848,303	2.01%
ธุรกิจที่พักแรม	148	279,626,159	1.02%
ธุรกิจบันเทิงและนันทนาการ	176	64,036,012	0.23%
ธุรกิจการแพทย์	169	278,936,451	1.01%
ธุรกิจที่ปรึกษา	164	493,132,586	1.79%
ธุรกิจการศึกษา	167	498,258,416	1.81%

สาขา	รหัส IO180	มูลค่าผลผลิต (พันบาท)	สัดส่วนต่อผลผลิตรวม
การบริการด้านธุรกิจ	178	161,358,575	0.59%
ธุรกิจก่อสร้าง	138-144	915,044,385	3.33%
การขนส่ง	149-158	1,352,636,081	4.92%
ธุรกิจสารสนเทศ	172-174	117,763,736	0.43%
ธุรกิจซ่อมบำรุง	177	132,343,777	0.48%
ปุ๋ย	085	41,954,515	0.15%
การปลูกพืช	001 - 017	1,324,119,544	4.81%
การเลี้ยงสัตว์	018-023	267,572,159	0.97%
ผักและผลไม้กระป๋อง	045	94,938,288	0.35%
อาหารทะเลกระป๋อง	046	222,574,221	0.81%
อื่นๆ	180	214,652,731	0.78%

■ **การวิเคราะห์ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยใช้ตัวคูณปัจจัยการผลิตและผลผลิต**

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตแบ่งออกเป็น ผลกระทบทางตรง (direct effect) และผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) โดยผลกระทบทางตรงเกิดจากผู้ประกอบการได้รับบริการจากหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการฯ ทำให้ธุรกิจของผู้ประกอบการได้รับประโยชน์ ซึ่งสามารถนับเป็นมูลค่าเพิ่มซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ GDP ของประเทศ ต่อมาหลังจากกิจการของผู้ประกอบการได้รับประโยชน์ จะส่งผลกระทบต่อเชื่อมโยงไปยังสาขาอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจ ทำให้มีการใช้จ่ายหมุนเวียนและการผลิตในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ หรือเรียกว่าเป็นผลกระทบทางอ้อม

การวัดผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มลูกค้าของผู้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาจากแผนบูรณาการฯ ใช้วิธีการสำรวจและแบบสอบถาม เพื่อคำนวณค่าเฉลี่ยของประโยชน์ที่ลูกค้าได้รับต่อรายสำหรับแต่ละประเภทธุรกิจ แล้วนำมาประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นกับลูกค้าในกลุ่มธุรกิจนั้นโดยคูณจำนวนลูกค้า การประเมินผลกระทบทางตรงที่เกิดกับผู้ประกอบการภายหลังได้รับบริการจากหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการฯ ปี 2561 ในรูปของมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นแสดงอยู่ในตาราง แยกออกเป็นสาขาการผลิตตามรหัส IO180 ได้จำนวน 37 สาขา และแยกผลที่เกิดขึ้นเป็น 5 กรณี คือ กำไรจากรายได้ที่เพิ่มขึ้น กำไรจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น กำไรที่เพิ่มขึ้นจากต้นทุนลดลง มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น และมีการลงทุนในกิจการเพิ่มขึ้น

ต่อมาเมื่อนำมูลค่าผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้นดังกล่าว ไปประเมินผลกระทบที่เชื่อมโยงกับสาขาอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจ หรือผลกระทบทางอ้อม โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต พบว่าผลกระทบรวมที่เกิดขึ้นทั้งหมดทำให้มูลค่าผลผลิตในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10,170,571,899 บาท โดยที่ผลผลิตส่วนใหญ่ที่เพิ่มขึ้นมีสาเหตุมาจากผู้ประกอบการมีการลงทุนเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ กำไรจากต้นทุนการผลิตที่ลดลง กำไรจากรายได้ที่เพิ่มขึ้น กำไรจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น มูลค่าการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น กำไรจากต้นทุนของเสียที่ลดลง ตามลำดับ

กำไรจากรายได้ที่เพิ่มขึ้น	กำไรจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น	กำไรจากต้นทุนการผลิตที่ลดลง	กำไรจากต้นทุนของเสียที่ลดลง	มูลค่าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น	มูลค่าการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น	รวม
1,549,779,172	76,160,608	1,835,308,086	22,430,762	6,617,829,331	69,063,939	10,170,571,899

นอกจากนี้ยังสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นแยกตามแนวทางการให้การสนับสนุนโดยจำแนกเป็น 4 แนวทาง ได้แก่ 1) startup 2) regular and turn-around 3) strong 4) Ecosystem เมื่อจำแนกผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้นตามแนวทางดังกล่าว จะได้ผลกระทบในรูปของมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจดังแสดงในตาราง

แนวทางที่ 1 Startup	แนวทางที่ 2 Regular & Turnaround	แนวทางที่ 3 Strong	แนวทางที่ 4 Ecosystem	รวม
1,831,631,089	2,823,278,787	5,786,977,446		10,441,887,321
17.54%	27.04%	55.42%	0%	100%
1,784,039,140.21	2,749,920,489.33	5,636,612,269.60	0	10,170,571,899

สรุปผลวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค

เมื่อนำผลวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของแผนบูรณาการฯ ปี 2561 โดยใช้ตัวคูณตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตพบว่ามูลค่าผลผลิตในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10,170,571,899 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.0623 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2561

รายการข้อมูล	ปี 2561
GDP ประเทศไทย (ล้านบาท)	16,318,033
GDP SME (ล้านบาท)	6,984,118
GDP SME (เฉพาะที่ได้รับการส่งเสริมจากแผนบูรณาการฯ) (ล้านบาท)	10,170
คิดเป็นร้อยละของ GDP SME ทั้งหมด	0.15
คิดเป็นร้อยละของ GDP ประเทศ	0.06233

❖ ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนการส่งเสริม SME ในระยะต่อไป

เพื่อหน่วยงาน สสว. ในฐานะของผู้กำกับและติดตามผลโครงการ สามารถนำไปใช้ในการปรับ ทบทวนกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งการปรับทบทวนแผนการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ที่ปรึกษามีข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

▪ ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำแผนปฏิบัติการและโครงการส่งเสริม SME ในระยะต่อไป

- การผลักดันโครงการที่เป็นการส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการในต่างประเทศ
- การผลักดันโครงการที่เป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนรายใหญ่ มหาวิทยาลัย เพื่อร่วมส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน โดยให้เอกชนรายใหญ่ ได้มีบทบาทเข้ามาเป็นพี่เลี้ยง หรือเชื่อมโยงกับ SME
- การผลักดันโครงการความร่วมมือการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อเป็น ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big DATA) ของประเทศ
- การผลักดันโครงการที่เป็นลักษณะของคลินิกหรือพัฒนาศูนย์ต่างๆ ของ สสว. กสอ. หรือศูนย์บ่มเพาะของมหาวิทยาลัย สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการเตรียมความพร้อมสู่ระดับสากล
- การแยกแนวทางของกลุ่ม Turnaround ที่อยู่ในระดับที่ต้องแก้ไขหรือเยียวยาเร่งด่วน ออกมาจากกลุ่ม Regular เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนของภาครัฐเกิดประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการได้ตรงกับปัญหา
- การจัดทำแผนปฏิบัติการต้องเชื่อมโยง รองรับการถ่ายทอดเป้าหมายภาพรวมจากแผน บูรณาการฯ ลงมาได้ ซึ่งการรับเป้าหมายของโครงการ ประมาณการณ์มูลค่าทาง เศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นใน 1 – 3 ปี
- การออกแบบกิจกรรมแผนงานโครงการและงบประมาณไม่รองรับที่จะขับเคลื่อน ความสำเร็จได้ เนื่องจาก งบประมาณและกิจกรรม (เน้นปริมาณตามเป้าหมายผลผลิต) ไม่สามารถผลักดันเป้าหมายได้ หลังการถูกปรับลดงบประมาณ ไม่มีการทบทวน เป้าหมายผลผลิต และขอบเขตการดำเนินการให้เหมาะสม รวมทั้งเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการ รวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาด้าน เช่น การผลักดันการใช้เทคโนโลยี การนำงานวิจัย มาใช้ประโยชน์ การเชื่อมโยงเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ ต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ระยะเวลาที่สั้น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ รวมทั้งที่ปรึกษามหาวิทยาลัยขาด ความเชี่ยวชาญ ผู้ประกอบการขาดความพร้อมที่จะปรับปรุงหรือใช้ ดังนั้น การคัด กรองแผนงานโครงการ จะต้องพิจารณา และผลักดันให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ มีมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าว
- ที่ผ่านมามีหลายหน่วยงานมุ่งเน้นเป้าหมายระดับผลผลิตและดำเนินการตามภารกิจของ หน่วยงาน โดยไม่ได้มุ่งผลักดันเป้าหมายมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้การดำเนินการ ไม่ส่งผลต่อ GDP ดังนั้น สสว. จะต้องมีกระบวนการในการถ่ายทอดเป้าหมายในระดับ ผลลัพธ์ ผลกระทบของแผนบูรณาการลงมายังระดับแผนงานโครงการต่างๆ

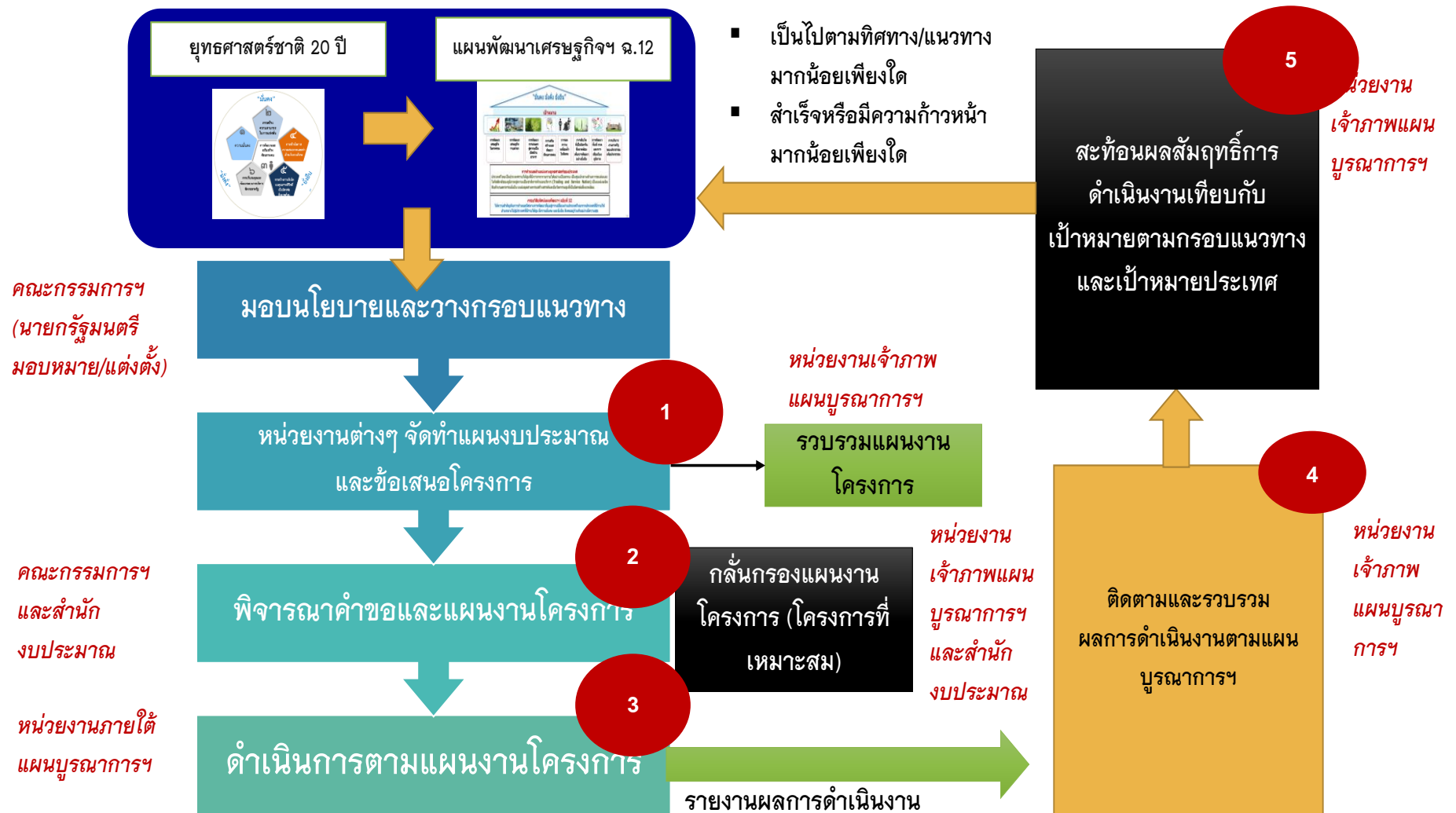
- ข้อเสนอแนะในการปรับทบทวนกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

 - แผนบูรณาการด้านการส่งเสริม SME มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว เนื่องจากกิจกรรมโครงการที่ดำเนินการส่วนหนึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการแข่งขันในอนาคต การเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ โดยการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเป็นกลไกที่ขับเคลื่อนการยกระดับ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากแผนบูรณาการฯ ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการมีความร่วมมือในการบูรณาการ ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดตั้งแต่การวางแผน การกำกับติดตาม และความร่วมมือในการประเมินผลรายงานข้อมูล เพื่อพัฒนาแผนการดำเนินการและการบริหารจัดการต่างๆ ให้เป็นไปตามทิศทางที่วางไว้ ดังนั้น แนวโน้มการประสบความสำเร็จโดยใช้เครื่องมืองบประมาณแบบบูรณาการฯ จะมีความก้าวหน้าในระดับหนึ่ง หากสำนักงบประมาณสามารถพิจารณาเพิ่มการจัดสรรงบประมาณสำหรับแผนบูรณาการฯ นี้ได้ ก็จะทำให้ประโยชน์ตามเจตนารมณ์ในการผลักดันยุทธศาสตร์ประเทศ อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไปโดยสำคัญที่สำนักงบประมาณและ สสว. ต้องร่วมกันผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME มีการจัดเก็บข้อมูล รายงานข้อมูลที่สำคัญที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน SME โดยหน่วยงานต่างๆ จะมีความเข้าใจในยามในการจัดเก็บบนมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การรายงานผลและข้อมูลต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ และมีข้อมูลที่ สสว. หรือสำนักงบประมาณสามารถเรียกดูและนำมาใช้ประโยชน์ได้
 - สสว. และสำนักงบประมาณควรปรับกรอบการจัดสรรงบประมาณลดลงสำหรับกิจกรรมที่เป็นการอบรมพัฒนาระยะสั้น หรือเป็นการให้ความรู้พื้นฐาน หรือผลักดันการพัฒนาส่งเสริมไปอยู่ในรูปแบบออนไลน์หรือ digital
 - การวางกรอบการจัดสรรงบประมาณในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นสำหรับโครงการที่เป็นความร่วมมือหลายภาคส่วน และการพัฒนานั้นๆ ไม่ได้ช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการเป็นรายบุคคลหรือรายแห่ง แต่เป็นการพัฒนาเพื่อสร้างต้นแบบ หรือเทคโนโลยีที่จะนำไปใช้ในอนาคต
 - การเพิ่มการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการที่สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานสากล สำหรับอุตสาหกรรมที่มีเป้าหมายการเชื่อมกับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต
 - ควรให้การสนับสนุนโดยมุ่งเน้นสาขาที่มีการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและการเชื่อมโยงไปข้างหลังสูง จากการคำนวณพบว่าสาขาที่มีการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ ทั้งหมด คือ การผลิตปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช การบริการทางการเกษตร และการผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น ในขณะที่สาขาที่มีการเชื่อมโยงไปข้างหลังสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ ทั้งหมด คือ การทำเนื้อกระป๋องและผลิตภัณฑ์เนื้ออื่นๆ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์
 - ควรให้การสนับสนุนสาขาที่มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อผลผลิตรวมสูง เพราะเมื่อสาขานั้นมีการขยายตัวจะมีส่วนทำให้มูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจและ GDP เพิ่มขึ้นได้มาก สาขาที่มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อมูลค่าผลผลิตสูง ได้แก่ การค้าปลีก การค้าส่ง บริการ ด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการบันเทิงและบริการสหนาการ เป็นต้น

■ ข้อเสนอแนะในการปรับบทบาทแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4

- สสว. ควรพัฒนาบทบาทในการเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่วินิจฉัยปัญหาและความต้องการ ศักยภาพ จุดแข็งจุดอ่อน เป็นฐานข้อมูลไว้ และใช้ผลการวินิจฉัยตรงนี้ส่งต่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่มีโปรแกรมที่เหมาะสมไปพัฒนา ที่ผ่านมาบาง SME ได้รับการสนับสนุนทั้งที่มีศักยภาพแล้วซ้ำอีก จนไม่ต้องการในขณะที่บางรายมีความต้องการแต่เข้าไม่ถึง หรือบางรายมีปัญหาหรือความต้องการด้านอื่นเป็นลำดับสำคัญ ทำให้การขยายผลต่อยอดโครงการเป็นไปได้ยากมาก
- สสว. ควรเพิ่มบทบาทในการวางแผนยุทธศาสตร์ที่จะเป็นผู้บูรณาการหน่วยงานต่างๆ การส่งต่อกลุ่มเป้าหมาย และเชื่อมโยงแผนงานโครงการในภาพรวม ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการทำงานในรูปแบบบูรณาการ และมุ่งผลสัมฤทธิ์เป้าหมายประเทศ
- การผลักดันส่งเสริม และกำกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งมหาวิทยาลัย และหน่วยงานราชการ เตรียมความพร้อม มีความรู้เพียงพอรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ เพื่อที่จะสามารถให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้ประกอบการได้ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาคเอกชนขนาดใหญ่ หน่วยงานภาครัฐ

และเมื่อพิจารณาการขับเคลื่อนแผนบูรณาการฯ มีจุดที่ต้องพัฒนาต่อเนื่องดังนี้

ที่ปรึกษามีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนแผนบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ต้องพัฒนาปรับปรุง	ประเด็นข้อเสนอแนะ
<p style="text-align: center;">1</p> <p>ขั้นตอนกระบวนการจัดทำแผนงบประมาณและข้อเสนอโครงการ (ก่อนการจัดสรรงบประมาณ)</p>	<p>หน่วยงานเจ้าภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มีการชี้แจง ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจต่อหน่วยงานรับงบประมาณต่อเป้าหมายแผนบูรณาการฯ และแนวทางการรับการถ่ายทอดเป้าหมายมาสู่ระดับแผนงานโครงการ รวมทั้งต้องมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายสำหรับแผนงานบูรณาการ พ.ศ. 2559 และระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. 2562 ▪ ปรับเป้าหมายรายแนวทางแผนบูรณาการในระดับผลผลิตให้เป็นเป้าหมายในระดับผลลัพธ์ที่รองรับเป้าหมายแผนบูรณาการฯ ภาพรวม <p>สำนักงบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลักดันให้เกิดโครงการและหน่วยงานที่เป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนบูรณาการฯ ให้บรรจุขอรับการจัดสรรงบประมาณผ่านแผนบูรณาการฯ เพื่อไม่ให้เกิด Missing Link ในการส่งเสริม <p>หน่วยรับงบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีความเข้าใจต่อวิธีการออกแบบโครงการ ให้สอดคล้องเชื่อมโยงและสามารถนำส่งผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศ และเป้าหมายแผนบูรณาการฯ
<p style="text-align: center;">2</p> <p>ขั้นตอนการพิจารณาคำขอและกลั่นกรองโครงการ (ก่อนการจัดสรรงบประมาณ)</p>	<p>หน่วยงานเจ้าภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ต้องมีกลไกในการคัดกรองโครงการ รวมทั้งกลไกในการถ่ายทอดเชื่อมโยงเป้าหมายจากระดับแผนบูรณาการฯ ไปสู่ระดับแผนงานโครงการ เพื่อให้โครงการสนับสนุนเป้าหมายแผนบูรณาการฯ และยุทธศาสตร์ประเทศ (โครงการต้องสนับสนุนเป้าหมายตามแผนบูรณาการฯ และแนวทางโครงการมีขอบเขตกิจกรรมโครงการที่เหมาะสมและสามารถผลักดันวัตถุประสงค์ให้สำเร็จได้) <p>สำนักงบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การพิจารณาแผนงานโครงการและเป้าหมายผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการ ที่เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรหลังการปรับลดงบประมาณ (สามารถรักษาคุณภาพและยังคงขับเคลื่อนให้วัตถุประสงค์โครงการบรรลุได้จริง)

ขั้นตอนที่ต้องพัฒนา ปรับปรุง	ประเด็นข้อเสนอแนะ
<p style="text-align: center;">3</p> <p>การดำเนินการตามแผน</p>	<p>หน่วยรับงบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ เร่งรัดดำเนินการตามแผนและการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ▪ บริหารจัดการความเสี่ยงของกิจกรรมโครงการ ที่จะทำให้ไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จที่วางไว้ ▪ มีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด
<p style="text-align: center;">4</p> <p>การติดตามผลการดำเนินงาน (ระหว่างการใช้จ่าย งบประมาณ)</p>	<p>หน่วยงานเจ้าภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มีการเตรียมความพร้อมบุคลากรในการติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นของหน่วยรับงบประมาณที่การใช้จ่ายงบประมาณหรือก่องหนผู้กผันไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งการนำงบประมาณเหลือจ่ายไปใช้จ่าย เพื่อเสนอความเห็นต่อการใช้จ่ายงบประมาณต่อของหน่วยรับตรวจต่อสำนักงบประมาณและผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการเพื่อพิจารณา <p>หน่วยรับงบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ เร่งรัดการดำเนินการและการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผน ▪ กำกับติดตามการดำเนินโครงการ บริหารความเสี่ยงเพื่อให้โครงการเป็นไปตามเป้าหมาย มีคุณภาพ สามารถนำส่งผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าหมาย
<p style="text-align: center;">5</p> <p>การประเมินสะท้อน ผลสัมฤทธิ์หลังการใช้จ่าย งบประมาณ</p>	<p>หน่วยรับงบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ติดตามผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของหน่วยงาน และรายงานผลมายังหน่วยงานเจ้าภาพ ▪ การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานเจ้าภาพในการสนับสนุนข้อมูลเพื่อการประเมินผล

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

21 อาคารทีเอสที ชั้น G,17,18,23 ถนนวิภาวดีรังสิต

แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 1301 แฟกซ์ 0-2273-8850

เว็บไซต์ www.sme.go.th อีเมล info@sme.go.th